

ΣΟΥΑΜΙ ΓΙΑΤΙΣΒΑΡΑΝΑΝΤΑ

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

πάνω στις

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

ΤΟΥ

Σουάμι Μπραχμάναντα

(Βισμπάντεν, Γερμανία. 1933)

**Μετάφραση
Γιάννη Μανέττα**

**Κύκλος Μελέτης της Βεδάντα
Αθήνα, 2004**

Πηγή:
Readings
on the Spiritual Teachings
of Swami Brahmananda

Μαθήματα στο
Wiesbaden, Γερμανίας
1933

Εκδόθηκε
ως Δεύτερο Μέρος του
‘ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ’
του ΣΟΥΑΜΙ ΜΠΡΑΧΜΑΝΑΝΤΑ
στις
Εκδόσεις Κονιδάρη
Μπουμπουλίνας 1α, Αθήνα
όπου διατίθεται το πρωτότυπο
Copyright 2004

Προσφορά του:
Γιάννη Μανέττα
Μπέλες 28 (Κουκάκι)
117 41 Αθήνα
Τηλ: [+30] 210 923 4682
email: jmanveda@otenet.gr
ιστοχώρος: www.vedanta.gr

Θέματα

Το ιδανικό της πνευματικής ζωής.....	8
Η θεία χάρη.....	9
Η εκπαίδευση του νου.....	9
Το ιδανικό και οι προϋποθέσεις κατακτήσεώς του.....	10
Η ανακατεύθυνση της προσοχής.....	12
Η δημιουργική φαντασία.....	13
Πρότυπο ‘διαλογισμού’.....	13
Διατροφή και φροντίδα του σώματος.....	14
Η απαλλαγή από κοσμικούς λογισμούς.....	14
Οι συναναστροφές.....	15
Η υποταγή.....	16
Η εγκράτεια.....	16
Η μελέτη.....	17
Το πρόβλημα του σεξ.....	18
Πέρα από τις τελετουργίες – η αποστολή του Βούδα.....	19
Το άμορφο και το έμμορφο.....	21
Η εξατομίκευση – η δεύτερή μας φύση.....	24
Το άγγιγμα των Μεγάλων.....	25
Προσευχή και στιγμιαία φανέρωση.....	25
Η κάθαρση του νου.....	26
Ο Παγκόσμιος Νους.....	27
Οι λίγοι εκλεκτοί.....	28
Πώς γνωρίζεται Εκείνος;.....	29
Πώς γνωρίζεται η Αλήθεια;.....	31
Συμβουλές για την τζάπα και το ‘διαλογισμό’.....	32
Διάφορα μάντρα (προσευχές).....	36
Πέρα από το σχετικό.....	37
Το ηχο-σύμβολο.....	37
Ο παπαγάλος.....	38
Τζάπα.....	38
Η ‘Όμοιο-οπτία’.....	39
Νοερός έλεγχος.....	41
Η πείνα της ψυχής.....	41
Τζάπα.....	42
Αναγκαιότητα σαφών και συγκεκριμένων αντιλήψεων.....	42
Η Μάγια.....	43
Μάγια – το καλό και το κακό.....	45
<i>ΒΕΔΑΝΤΑΣΑΡΑ</i>	46
Τα εμπόδια στο Σαμάντσι και η απομάκρυνσή τους.....	46

Δεν υπάρχει σύντομος δρόμος.....	47
Πού εδρεύει ο γνώστης της Αλήθειας	47
Το μονοπάτι δε μαθαίνεται από βιβλία.....	47
Οι ινδουιστικές Γραφές δεν είναι εικασίες	47
Η αγνότητα.....	48
Αμαρτία και ηθικότητα	48
Το συνειδησιακό μας επίκεντρο	49
Ο καθαρισμός του κατόπτρου	51
Η πνευματική πορεία του ανθρώπου.....	51
Η παγίδα των κούφινων συναισθηματισμών.....	52
Η δοκιμασία.....	57
Η κατάσταση των κοσμικών	57
Το Τραγούδι του Σανγγιάσιν (του Σουάμι Βιβεκάναντα)	58
<i>Νιρβανάστακαμ</i> (Ήξη Στίχοι πάνω στη Νιρβάνα)	61
[Ποίημα του Σανκαράτσάργια από την αγγλική μετάφραση του Σουάμι Βιβεκάναντα].....	61
Κάλι, η Μητέρα	63
[Ποίημα του Σουάμι Βιβεκάναντα]	63
Προϋποθέσεις για την πνευματική ζωή.....	63
Η θεία χάρη.....	64
Η αντιμετώπιση των εμποδίων	64
Τα δύο μονοπάτια.....	65
Εξωστρέφεια και ενδοστρέφεια	65
Οι πειρασμοί	67
Πειρασμοί – οπλοστάσιο εναντίον τους.....	74
Πώς κατακτάται η ανώτερη ζωή	76
Οι σφαλερές μας αυτο-ταυτίσεις εμποδίζουν τη φανέρωση της Γνώσης του Μπράχμαν.....	77
Η έννοια της ελευθερίας	81
Η αυτόβουλη θέληση	82
Ο τζίβα.....	83
Η εγκράτεια και η απάρνηση	85
Πίστη και ηθική καλλιέργεια.....	90
Η αγνότητα.....	91
Δεν υπάρχει Ανατολή και Δύση στα ουσιαστικά ζητήματα.....	92
Πώς πρέπει να φυλάγουμε το νου μας	92
Η δημιουργία συνηθειών	93
Οι συνταξιδιώτες μας.....	94
Ο θάνατος	95

Η έννοια του ΕΑΥΤΟΥ	98
Η απαλλαγή από τη λαγνεία	100
Η μουσική	100
Η ανηθικότητα	101
Το συνειδησιακό μας επίκεντρο – η συνειδητή μετακίνησή του	102
Πέρα από το ‘εγώ’	106
Η δύναμη	106
Η συμπεριφορά του αναζητητή	108
Φόβος και αφοβία.....	108
Η αγνότητα, η αληθινή μας φύση.....	109
Η Αρχέγονη Αρχή	110
Μάγια και Πραγματικότητα	111
Η έννοια της ελευθερίας	113
Τα ιδανικά της ηθικής, της αγάπης και της θυσίας στους βίους των Μεγάλων	114
Τα κίνητρα	116
Μη λέτε πως δεν προλαβαίνετε!.....	117
Να βλέπετε τον Κύριο στους πάντες	118
Μην προσεύχετε για εγκόσμια οφέλη	118
Μοχθήστε για να επιτύχετε κάτι ανώτερο	120
Η θέληση	121
Ο πνευματικός στόχος πρέπει να είναι ξεκάθαρος	122
Ο Κύριος: το μοναδικό ταμείο ειρήνης.....	122
Προεκπαίδευση και αναλαμπή της Αλήθειας	123
Το κριτήριο της ευτυχίας	123
Το μέτρο της Αλήθειας	125
Ό,τι θεωρούμε αληθινό μας απορροφάει.....	128
Οι όψεις του Θεού.....	130
Το Αληθινό	131
Ο κίνδυνος της εκκοσμικεύσης της θρησκείας.....	132
Το σπάνιο προνόμιο της ανθρώπινης γεννήσεως.....	132

Σουάμι Γιατισβαράναντα
στην Κεντρική Ευρώπη 1933–1940

Ο Σουάμι Γιατισβαράναντα (1889-1966) ένας αξιοσέβαστος μοναχός και πρώην Αντιπρόεδρος του Τάγματος και της Αποστολής Ραμακρίσνα, ήταν μια πολύ γνωστή προσωπικότητα της Νεο-Βεδαντικής Κίνησης. Εισήλθε στο Τάγμα το 1911. Εκτός από τα επτά χρόνια πρωτοποριακής εργασίας για τη διάδοση της Βεδάντα στην Ευρώπη και δέκα χρόνια Βεδαντικής διδασκαλίας στην Αμερική (1933-50) – ήταν συντάκτης του περιοδικού *Prabuddha Bharata* στο *Mayavati* (1921-24), υπηρέτησε κατόπιν ως Πρόεδρος (Ηγούμενος) των *Ramakrishna Ashrama, Bombay* (1924-26), *Ramakrishna Math, Madras* (1926-33) και *Ramakrishna Ashrama, Bangalore* (1951-66). Ήταν μυημένος μαθητής του Σουάμι Μπραχμάναντα (του σπουδαίου άμεσου μαθητή του Σρι Ραμακρίσνα) και ήταν φημισμένος για τα υψηλά του πνευματικά επιτεύγματα, τη Γιογκική του διορατικότητά και την ώριμή του σοφία. Δίδασκε και ζούσε μια άριστα εναρμονισμένη πνευματική ζωή που είχε ως βασική νότα το 'διαλογισμό' και ως κύρια μελωδία την αγάπη και την υπηρεσία.

Σουάμι Γιατισβαράναττα

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ
πάνω στις
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ
του Σουάμι Μπραχμάναντα

1 – Βισμπάντεν, 21 Νοεμβρίου 1933

Το ιδανικό της πνευματικής ζωής

1.01 Όποιος δεν έλκεται στην πνευματικότητα ενόσω ζει μέσα στον κόσμο, δεν αφιερώνεται σ' αυτήν όταν αποσύρεται από τον κόσμο.

1.02 Αν δε σπείρουμε το σπόρο της πνευματικής ζωής μέσα στην ψυχή μας εγκαίρως, θα μας είναι αδύνατο να καλλιιεργήσουμε το πνευματικό ένστικτο αργότερα στη ζωή μας.

1.03 Η πνευματική ζωή πρέπει να ξεκινάει όσο δυνατό νωρίτερα κι ας λένε ό,τι θέλουν οι κοσμικοί. Η εξυπνάδα των κοσμικών είναι σαν την εξυπνάδα του κόρακα, που θεωρεί τον εαυτό του φοβερά ξύπνιο και παντογνώστη αλλά δε σταματάει να τρώει ακαθαρσίες! Οι κοσμικοί πάντα θα σου πούνε πως έχεις άπειρο χρόνο μπροστά σου για να ασχοληθείς με την πνευματική ζωή. Σου λένε, «Πρώτα απόλαυσε τα νιάτα σου και κατόπιν, στα γερατειά, θα 'χεις όσο χρόνο θέλεις για να ασκηθείς και να ζήσεις πνευματική ζωή». Κατόπιν όμως, όταν γεράσεις, ανακαλύπτεις ότι τα παλιά νοερά αποτυπώματα έχουν χαραχτεί τόσο βαθιά στο νου σου, που είναι εντελώς αδύνατο να τα σβήσεις—ανακαλύπτεις ότι έχεις γίνει αιχμάλωτος των παθών σου, των ενστίκτων σου και των παλαιών νοερών εντυπώσεών σου, με αποτέλεσμα να μην μπορείς να συμπεριφερθείς όπως θα ήθελες—ανακαλύπτεις ότι είσαι, τώρα πια, νοερά και σωματικά ανίκανος να αφιερωθείς σε μια ανώτερη και αγνότερη ζωή.

1.04 Σκοπός μας θα πρέπει να είναι το ξεκίνημα, από τούτη κιόλας τη ζωή, των προσπαθειών μας να απελευθερωθούμε

– εκμεταλλεούμενοι όσο το δυνατό καλύτερα τον περιορισμένο ίσως χρόνο που μας απομένει εδώ πέρα.

Η θεία χάρη

1.05 Η θεία χάρη προϋποθέτει την αγνότητα του αναζητητή. Χωρίς αγνότητα και αληθινή απάρνηση των εγκοσμίων δεν μπορεί να υπάρξει πνευματική ζωή, αλλά ούτε και σοβαρή πνευματική προσπάθεια.

1.06 Η θεία χάρη εκδηλώνεται με τη μορφή της ατομικής προσπάθειας—της διαθέσεως δηλαδή να αγωνιστούμε για κάτι ανώτερο και πιο μόνιμο απ’ όλα αυτά τα πρόσκαιρα φαινόμενα. Υπάρχουν τόσοι πολλοί άνθρωποι σ’ αυτόν τον κόσμο που αδιαφορούν για την πνευματική ζωή, που ο πόθος γι’ αυτήν είναι ένα πραγματικά σπουδαίο θείο δώρο!

1.07 Μερικοί μιλάνε για το πεπρωμένο, άλλοι μιλάνε για την ατομική προσπάθεια, ενώ άλλοι πάλι, λένε, «Ναι, είναι αλήθεια πώς όλα εξαρτώνται από τη βούληση του Κυρίου, όμως, είναι ο Ίδιος ο Κύριος που επιθυμεί να προσπαθήσω με όλες μου τις δυνάμεις. Η ατομική προσπάθεια φανερώνεται μέσα μου σαν έκφραση του ‘πεπρωμένου’ μου. Είναι η βούληση του Κυρίου που γεννάει μέσα μου την επιθυμία να αγωνιστώ!»

1.08 Μέσα από την προσπάθεια να αγωνιστούμε πνευματικά ανακαλύπτουμε πως, αν δεν παλέψουμε με όλες μας τις δυνάμεις δεν ευλογούμαστε από τη θεία χάρη.

Η εκπαίδευση του νου

1.09 Πρέπει να μάθουμε, σε κάποιο βαθμό, πως να καταμερίζουμε το νου μας. Ο νους μας έχει εκπληκτικές ικανότητες και είναι εντελώς εφικτό, παράλληλα με ό,τι άλλο κάνουμε, να προσδέσουμε ένα τμήμα του μονίμως και αποκλειστικά στο Θεό. Αυτή η προσπάθεια είναι, από μόνη της, μια σπουδαία πνευματική προσπάθεια [σάντχανα].

1.10 Το σημαντικότερο πράγμα, σε όλες τις μορφές της πνευματικής ζωής, είναι η απασχόληση του μεγαλύτερου τμήματος του νου στη σκέψη του Θεού, στη σκέψη του Ίδανικού και να μην αφήνουμε το νου να συλλογίζεται τον κόσμο, τα εγκόσμια συναισθήματα και τις εγκόσμιες σχέσεις—ακόμα κι όταν εκτελούμε κάποιο εγκόσμιο καθήκον.

1.11 Μέσα από σταθερή και ασταμάτητη άσκηση, μπορούμε να δημιουργήσουμε μια νοοτροπία [μπχάβα] που θα μας κάνει να σκεφτόμαστε και να νιώθουμε πως ό,τι κάνουμε είναι μια υπηρεσία προς τον Κύριο, κι ότι δε δικαιούμαστε κανέναν από τους καρπούς των έργων μας.

«Ω Κύριε, ό,τι έργο κάνω, το θεωρώ λατρεία σ' Εσένα».

1.12 Και αυτή η υπηρεσία μπορεί να είναι σωματική, διανοητική, ή πνευματική.

1.13 Είναι οπωσδήποτε αλήθεια ότι «όλοι είναι ο Θεός», αλλά, είναι καλύτερο να χαιρετάμε μερικές από τις εκδηλώσεις Του από κάποια απόσταση. Υπάρχουν ορισμένες μορφές του Θεού που πρέπει να αποφεύγονται εντελώς. Σε άλλες πάλι, δεν πρέπει να πλησιάζουμε πολύ κοντά κατά την περίοδο της έντονης πνευματικής άσκησης [σάντχανα]. Πάντα να φυλάγεστε και να επαγρυπνείτε. Πάντα να παρακολουθείτε πώς αντιδρά ο νους σας σχετικά με ορισμένα άτομα και πράγματα, και να δράτε ανάλογα. Να αποφεύγετε ό,τι είναι ικανό να αφυπνίσει παλιές νοερές εντυπώσεις και σκέψεις. Αν δεν το κάνετε αυτό, ο νους σας δε θα καθαρθεί.

2 – Βισμπάντεν, 22 Νοεμβρίου 1933

Το ιδανικό και οι προϋποθέσεις κατακτήσεώς του

2.01 Το Ιδανικό πρέπει να έχει προσδιοριστεί ξεκάθαρα, προτού ακόμα αρχίσεις να ασκείσαι. Αυτό είναι πολύ αναγκαίο. Πρέπει να έχουμε μια πολύ σαφή αντίληψη του μονοπατιού και μια πολύ σαφή αντίληψη γι' αυτό που επιδιώκουμε — για το σκοπό της ζωής. Όσο αρκούμαστε να είμαστε ασαφείς, αόριστοι και θολοί στα συναισθήματά μας και στις πράξεις μας, θα νιώθουμε ότι δεν προοδεύουμε και μέσα μας θα επικρατεί μια διαρκής εσωτερική σύγκρουση. Αυτό εμποδίζει τους περισσότερους ανθρώπους να κάνουν έστω κι ένα βήμα προς τον πνευματικό στόχο. Έχουμε υπερβολικά ρηχούς και επιπόλαιους συλλογισμούς, ρηχά συναισθήματα, ρηχές επιθυμίες και πράξεις, και μας λείπουν τα βαθύτερα κίνητρα, οι ξεκάθαροι στόχοι και η βαθύτερη συνείδηση.

2.02 Αν εξετάσουμε το νου μας ψύχραιμα, θα διαπιστώσουμε ότι το ιδανικό μας είναι ακαθόριστο, ότι το μονοπάτι μας είναι ακαθόριστο κι ότι τα αφήνουμε όλα σε νεφελώδη και

μπερδεμένη κατάσταση. Θα δούμε πως, μέσα στο νου μας, διαδοχικά φανερώνονται και εξαφανίζονται διαφορετικά ιδανικά και διαφορετικές ιδέες. Δεν υπάρχει καμία σταθερότητα, τίποτα δεν είναι πραγματικά ξεκάθαρο, καθορισμένο και προαποφασισμένο.

2.03 Όταν κάθεστε για να 'διαλογιστείτε', η σκέψη της εργασίας σας φυτρώνει μέσα στο μυαλό σας. Αυτό είναι πολύ ενοχλητικό για τον αρχάριο.

2.04 Πρέπει να έχουμε σταθερά καθορίσει, πως ούτε οι εγκόσμιες απολαύσεις, ούτε οι επουράνιες απολαύσεις¹ είναι ο στόχος μας κι ότι ο μόνος σκοπός είναι η επίτευξη της άμεσης επίγνωσης του Εαυτού. Ο στόχος δεν είναι ούτε τούτος ο κόσμος, ούτε τα επουράνια, ούτε κάποιος οποιοσδήποτε άλλος τόπος. Οι επουράνιες απολαύσεις δεν είναι καλύτερες από τις εγκόσμιες και όσο διψάμε για επουράνιες απολαύσεις δεν μπορούμε να επιτύχουμε το στόχο. Τα επουράνια είναι, τελικά, κάτι πολύ φτηνό!

2.05 Δεν είναι δυνατό να ζήσουμε ταυτόχρονα, κοσμική ζωή και ανώτερη ζωή. Δεν μπορούμε να αναζητάμε εγκόσμια αγάπη και στοργή και ταυτόχρονα να γευόμαστε την ανώτερη θεική Αγάπη. Ο Θεός και τα εγκόσμια συναισθήματα, ο Θεός και τα εγκόσμια πάθη και οι ηδονές, δεν μπορούν να συνυπάρξουν. Κατά το ρητό, «*Εκεί όπου υπάρχει Κάμα δεν μπορεί να υπάρξει Ράμα, κι όπου υπάρχει Ράμα δεν μπορεί να υπάρξει Κάμα*».²

2.06 Είναι ανάγκη, προτού ριχτούμε σοβαρά στην πνευματική μας ζωή, να έχουμε αποφασίσει ότι είμαστε πραγματικά έτοιμοι να πληρώσουμε ολόκληρο το τμήμα. Μέσα μας, συνήθως υπάρχουν δύο ροπές, μια προς την κοσμικότητα και

1. Οι επουράνιες σφαίρες, είναι τόποι προσωρινής διαβίωσης όπου πηγαίνουν μετά θάνατο οι ενάρετες ψυχές. Αυτές απολαμβάνουν όσα προσφέρει η σφαίρα αυτή έως ότου εξαντληθεί η αρετή που είχαν συσσωρεύσει. Τότε ξαναγεννιούνται στη γήινη σφαίρα, για να συνεχίσουν την πνευματική τους πορεία. Αντίστοιχα, υπάρχουν σφαίρες όπου, μετά θάνατο, οι ανόσιοι ταλαιπωρούνται προτού ξαναγεννηθούν στη γήινη σφαίρα. Ο σκοπός του πνευματικού αναζητητή είναι η λύτρωση από τα γρανάζια της Φύσης: γήινης, επουράνιας, κ.λπ. [ΣΤΜ]

2. Κάμα=ο πόθος· Ράμα=η γνωστή Θεία Ενσάρκωση. [ΣΤΜ]

μια προς την πνευματικότητα. Αν αυτές είναι λίγο-πολύ ισοδύναμες στην αρχή, τότε θα πρέπει να δυναμώσουμε τη μία – διαφορετικά δε θα προοδεύσουμε και θα μας βασανίζει μια χρόνια και αθεράπευτη εσωτερική διαμάχη.

2.07 Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι απολύτως αναγκαίο να καθορίσουμε, μια για πάντα: το ιδανικό μας, τη συμπεριφορά μας στη ζωή, τα πάντα, και κατόπιν να τα ακολουθήσουμε αμετάκλητα, ό,τι κι αν συμβεί.

2.08 Αν αληθινά θέλετε να ακολουθήσετε το δύσκολο, γεμάτο με τόσες παγίδες και κινδύνους μονοπάτι, πρέπει να είστε επίσης έτοιμοι να υπερνικήσετε όλα τα εμπόδια.

2.09 Εκείνος που θέλει να διαβεί πέρα από όλες τις πλάνες πρέπει να διαθέτει κάποια δόση τόλμης, κάποια δόση αφοβίας και αληθινού ηρωισμού.

2.10 Το μονοπάτι της πνευματικής αναζήτησης είναι φοβερά επικίνδυνο· έχει κρυμμένες παγίδες και κινδύνους απ' όλες τις πλευρές, και όσοι ατυχούν σπάνια γλυτώνουν.

2.11 Αν δε θυσιάσετε όλους τους εγκόσμιους πόθους σας, καθώς και την αυτοσυνείδησή σας,³ δε θα μπορέσετε ποτέ να επιτύχετε την άμεση αποκάλυψη του ανώτατου Ιδανικού.

*«Χάρισέ μας, ω Κύριε, διάκριση, χάρισέ μας απάρνηση, χάρισέ μας αφοσίωση και γνώση».*⁴

3 – Βισμπάντεν, 23 Νοεμβρίου 1933

Η ανακατεύθυνση της προσοχής

3.01 Στην πνευματική ζωή, παρ' ότι σε μεγάλο βαθμό αποκόπτουμε κάθε προσωπική σχέση με άλλους, αποκτάμε μια ευρύτερη αγάπη και συμπάθεια για τους πάντες.

3.02 Αν νιώσετε μιαν έλξη προς κάποιο πρόσωπο, οφείλετε αμέσως να κατευθύνετε το νου σας σε κάποιο ανώτερο επίπεδο – να ανακατευθύνετε δηλαδή το ενδιαφέρον σας σε κάτι ανώτερο. Μπορείτε μάλιστα, να καλλιεργήσετε και κάποια αντιπάθεια ή αηδία για το συγκεκριμένο πρόσωπο, έτσι ώστε να

3. Το κατώτερο, απατηλό αίσθημα-του-'εγώ'. [ΣτΜ]

4. Αυτή ήταν η προσευχή του Σουάμι Βιβεκάναντα. [ΣτΜ]

εξαφανιστεί η γοητεία που νιώθετε. Αργότερα, αυτή η αντιπάθεια μπορεί να αρθεί, έτσι ώστε να μπορείτε να αντιμετωπίζετε εκείνο το άτομο με την ίδια απόσταση που νιώθετε απέναντι σε έναν άγνωστο που πρωτοσυναντάτε.

3.03 Όταν βρίσκεις κάτι ανώτερο, το κατώτερο αυτομάτως χάνει τη γοητεία του για σένα, και το παραμερίζεις.

3.04 Για πιο λόγο λοιπόν να αγαπάτε αυτές τις τιποτένιες θλιβερές κούκλες, αυτά τα μικρά, αποτελούμενα από σάρκα και οστά ανθρώπινα είδωλα; Αν θέλετε αληθινά να αγαπήσετε, τότε αγαπήστε το Ιδανικό ή το Θείο, αλλά όχι αυτές τις ασήμαντες εφήμερες ανθρώπινες μορφές.

Η δημιουργική φαντασία

3.05 Στην αρχή της πνευματικής μας ζωής, είναι ανάγκη να υιοθετήσουμε ένα ιδανικό, ένα ορθό ιδανικό—ένα ιδανικό δηλαδή που ανταποκρίνεται σε κάτι πραγματικό,⁵ όχι σε κάτι εντελώς φανταστικό.

3.06 Μερικοί προτιμούν να τονίσουν την ιδέα της Παρουσίας περισσότερο από την ιδέα της μορφής, παρ' ότι κι αυτό υπονοεί κάτι υπαρκτό, άρα κάποια 'μορφή'. Το ίδιο Ον που διαποτίζει τη μορφή που φαντάζεται ο λάτρης, διαποτίζει—ως αιώνια Ουσία—και τον ίδιο το λάτρη.

Πρότυπο 'διαλογισμού'

3.07 Φανταστείτε ότι ολόκληρη η καρδιά σας διαποτίζεται από τη θεϊκή Λαμπρότητα κι ότι αυτό το Φως είναι ένα τμήμα του Άπειρου Φωτός που διαποτίζει τα πάντα. Λιώστε σ' Εκείνο, ολόκληρη την προσωπικότητά σας, την 'εγώτητά' σας. Λιώστε σ' Εκείνο, το σώμα σας, το νου σας, τις αισθήσεις σας, τα συναισθήματά σας. Φανταστείτε το αυτό πολύ ζωηρά. Κατόπιν, φανταστείτε ότι αυτός ο άπειρος ωκεανός Φωτός μορφοποιείται· δηλαδή, ένα τμήμα αυτού του Φωτός 'στερεοποιείται' και σχηματίζει τη μορφή του *Ίστα*⁶ σας. Δεν πρέπει ποτέ να αφήνετε να χαθεί η εικόνα αυτού του άπειρου φόντου, μέρη του οποίου είναι το *Ίστα* σας, εσείς, και όλοι οι άλλοι

5. Το οποίο κάποια μέρα θα γνωρίσουμε και εμείς άμεσα. [ΣτΜ]

6. Του Προσωπικού Ιδανικού (Την όψη του ενός και μοναδικού Θείου που αποτελεί την πυξίδα του ασκούμενου). [ΣτΜ]

που διαποτίζονται από αυτό. Ο ωκεανός—η Μοναδική Αιώνια Αρχή, το υπόβαθρο που στηρίζει εσάς και ολόκληρο το σύμπαν—είναι Εκείνο που κάποια μέρα θα γνωρίσετε άμεσα· γι' αυτό, δεν κάνει να αφήνετε να χαθεί η εικόνα του.

3.08 Σ' αυτό το είδος 'διαλογισμού', φαντάζεσαι ότι το Ένα γίνεται, τρόπος του λέγειν, δύο· ότι δηλαδή το Άπειρο Φως 'στερεοποιείται', σχηματίζοντας τις μορφές του αντικείμενου λατρείας και του λάτρη.

Διατροφή και φροντίδα του σώματος

3.09 Κάποτε ζητήθηκε από ένα βασιλιά να ζησει μια καλή ζωή, αλλά, όταν προσπάθησε, ήταν φυσικό να το βρει πολύ δύσκολο. Του ζητήθηκε επί πλέον να ασκήσει κάποιον έλεγχο στη διατροφή του, αλλά πρόσεξε πως ο άγιος άνθρωπος που τον συμβούλευε, έτρωγε πολύ καρυκευμένα φαγητά. «Πώς είναι δυνατό να τρως όλα αυτά τα καυτερά πράγματα και να μη χάνεις την πνευματική σου ισορροπία;»—ρώτησε ο βασιλιάς. Ο άγιος άνθρωπος απάντησε, «Έχω πάντα κατά νου τη σκέψη του Θανάτου κι αυτό ασκεί μεγάλη επιρροή πάνω μου».

3.10 Οφείλουμε να ασκούμε κάποιον έλεγχο και κάποια διάκριση σχετικά με ό,τι τρώμε. Όσο κατοικούμε στο σώμα, πρέπει να το φροντίζουμε και να το τρέφουμε όπως πρέπει, έτσι ώστε να είναι κατάλληλο όργανο για την επίτευξη της Θεϊκής αποκάλυψης και για την υπηρεσία του θεϊκού έργου. Ένα άρρωστο ή αδύναμο άτομο έχει πολύ περισσότερο επίγνωση της υπάρξεως του σώματός του από ένα εντελώς υγιές και φυσιολογικό άτομο. Κι αν θέλουμε να κάνουμε καλή πρόοδο στην πνευματική ζωή, πρέπει να φροντίσουμε να έχουμε όσο το δυνατό λιγότερη επίγνωση του σώματός μας.

Η απαλλαγή από κοσμικούς λογισμούς

3.11 Όσο επιτρέπουμε στην αγάπη για τον κόσμο να κατοικεί και να ευδοκιμεί στις καρδιές μας, η θεϊκή Αγάπη δεν μπορεί να γεννηθεί εκεί.

3.12 Μέχρι που να γίνει ο νους μας, σε κάποιο βαθμό αγνός, μη προσκολλημένος και πρόθυμος να απαρνηθεί τα εγκόσμια, δεν μπορούμε ούτε να διανοηθούμε τη δυνατότητα της Θεογνωσίας. Προσπαθήστε λοιπόν, όσο περισσότερο μπορείτε, να εξαγνίσετε το σώμα σας, να εξαγνίσετε την καρ-

διά σας, να εξαγνίσετε το νου σας. Κατόπιν, η δυνατή φωτιά της άμεσης πνευματικής αποκαλύψεως θα κατακάψει όλες τις ορέξεις σας.

3.13 Με τη δύναμη της θελήσεώς σας, διώξτε όλους τους κοσμικούς λογισμούς και με μεγάλη ειλικρίνεια, συνειδητά και αποφασιστικά προσηλώστε το νου σας στο Θείο. Αυτή η οδηγία όμως, δεν πρέπει να δίνεται σ' αυτούς που δε ζουν βίο αγνό και δεν αυτοπειθαρχούνται, επειδή ο 'διαλογισμός' αποτελεί κίνδυνο για όποιον δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένος και δεν έχει περάσει από την προκαταρκτική εκπαίδευση. Μόνο εκείνος που έχει περάσει μέσα από σκληρή εκπαίδευση και ηθική πειθαρχία μπορεί αληθινά να παραδοθεί στο Θείο.

Οι συναναστροφές

3.14 Μην συναναστρέφεστε πολύ ελεύθερα με τους ανθρώπους και πάντα να ασκείτε τη διάκρισή σας.

Κάποτε ο Σρι Ραμακρίσνα είπε στον Ναρέντρα (τον μετέπειτα Σουάμι Βιβεκάναντα) να μην πολυσυναναστρέφεται τον Γκιρίς Τσάντρα Γκχος, το μεγάλο Βεγγαλέζο θεατρικό συγγραφέα και ηθοποιό. Είπε, *«Το δοχείο στο οποίο έχει φυλαχτεί σκόρδο για πολύ καιρό, ποτέ δε χάνει τη μυρωδιά του σκόρδου, ακόμα κι όταν πλυθεί και καθαριστεί καλά»*. Όταν το έμαθε αυτό από κάποιους άλλους μαθητές, ο Γκιρίς λυπήθηκε πολύ και πήγε στον Δάσκαλο για να τον ρωτήσει σχετικά. Ρώτησε, *«Κύριε, τι μπορώ να κάνω για να απαλλαγώ από αυτή τη μυρωδιά;»* Και ο Σρι Ραμακρίσνα απάντησε, *«Εσύ έχεις μέσα σου ανάψει μια τόσο μεγάλη φωτιά θεϊκής Αγάπης, που αποτεφρώνει τα πάντα»*.

ΓΚΙΡΙΣ: *«Άκουσα ότι είπατε αυτά κι αυτά, αλλά ευλογήστε με, έτσι ώστε να εξαφανιστεί αυτή η μυρωδιά του σκόρδου»*

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: *«Εσύ έχεις ανάψει μια τόσο μεγάλη φωτιά αφοσίωσης, που αυτή θα αποτεφρώσει όλη τη μυρωδιά. Καμιά μυρωδιά της περασμένης σου ζωής δε θα παραμείνει κολλημένη πάνω σου»*.⁷

7. Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα σελ.821 (Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα). [ΣΤΜ]

Μετά από αυτό, ο Γκιρίς Τσάντρα Γκχος έλεγε, «Ο Κύριος μου αφαίρεσε όλα τα πάθη». (Όπιο, κ.λπ., κ.λπ.)

Η υποταγή

3.15 Μόνο όποιος έχει καταβάλλει σκληρή ατομική προσπάθεια μπορεί να εγκαταλειφθεί και να παραδοθεί εντελώς και χωρίς όρους στα πόδια του Θείου. Η υποταγή φανερώνεται μόνο όταν τα φτερά μας κουραστούν εντελώς, όπως αυτά του πουλιού που τελικά κάθισε στο κατάρτι του πλοίου.⁸

3.16 Όλα τα είδη πνευματικού αγώνα εξαγνίζουν το νου και τον καθιστούν ικανό να λάβει το Θεϊκό άγγιγμα. Αλλά υποτάσσεσαι μόνο αφού αγωνιστείς με μεγάλη επιμονή και αποφασιστικότητα.

3.17 Η υπερβολική απασχόληση είναι πολύ επικίνδυνη, επειδή συνήθως καταντάει χωρίς τελικό νόημα – όπως η αχαλί-νωτη κινητικότητα των πιθήκων. Για ποιο λόγο εργάζεται κάποιος τόσο εντατικά; Ουδείς ξέρει. Αυτό το είδος δραστηριότητας δεν είναι παρά μια μορφή ανησυχίας και τίποτ' άλλο. Υπάρχει όμως κι ένα είδος υποταγής, μια ψευτο-υποταγή, που δεν είναι τίποτ' άλλο παρά αδράνεια, νωθρότητα και λήθαργος· κι αυτό είναι το ίδιο κακό όσο η άσκοπη δραστηριότητα.

3.18 Οι περισσότεροι το ρίχνουν στην υπερδραστηριότητα επειδή φοβούνται τρομερά τη μοναξιά. Εργάζονται, εργάζονται, εργάζονται· πηγαίνουν στα σινεμά, σε πάρτι και θέατρα· διαβάζουν σωρούς από βιβλία. Γιατί; Για να βρίσκονται απασχολημένοι, απλώς και μόνο για να αποσπάσουν την προσοχή τους από τον εαυτό τους!

3.19 Ο αληθινός αναζητητής πρέπει πάντα να προσπαθεί να συνδυάζει τα δύο: και τη σωστή δραστηριότητα και την υποταγή.

Η εγκράτεια

3.20 Ο τελικός σκοπός και το ιδανικό της ζωής είναι η

8. Αναφορά στην παραβολή του Σρι Ραμακρίσνα σχετικά με το πουλί που κοιμήθηκε στο κατάρτι ενός πλοίου και ξύπνησε όταν η ακτή ήταν πια αόρατη. Έκανε διάφορες άκαρπες απόπειρες για να βρει στεριά και πάντα επέστρεφε ψόφιο από την κούραση. Τελικά παραδέχτηκε την αδυναμία του να βρει γη και κάθισε στο κατάρτι. (*Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα* σελ. 471.π7). [ΣΤΜ]

άμεση αποκάλυψη του Εαυτού. Αυτό όμως απαιτεί κάποιον ασκητισμό και απόλυτη εγκράτεια [μπραχματσάργια]—διαφορετικά, ο νους παρασύρεται από τις αισθήσεις, ρέπει όλο και περισσότερο προς τα έξω και γίνεται δούλος των αισθήσεων. Αν αληθινά θέλουμε να προοδεύσουμε στην πνευματική ζωή, η συνειδήσή μας πρέπει να είναι σταθερά προσδεμένη σε ένα μόνο επίκεντρο. Μην ακούτε όσα λένε οι κοσμικοί· η πνευματική ζωή είναι ανέφικτη χωρίς εγκράτεια [μπραχματσάργια]. Χωρίς αυστηρή πειθαρχία και υποταγή του σώματος και των ορξέων του, η ύπαρξη του σώματος δεν ξεχνιέται.

4 — Βισμπάντεν, 24 Νοεμβρίου 1933

Η μελέτη

4.01 Η θρησκεία είναι κάτι διαφορετικό και πολύ περισσότερο από μια ακαδημαϊκή γνώση. Ούτε ο κοινός εκλεκτισμός [ο 'συγκρητισμός'] είναι θρησκεία. Σήμερα βρίσκεις παντού βιβλία που εξηγούν όλα τα διάφορα πιστεύω και τα πολλαπλά μηνύματα που κηρύττουν οι διάφορες θρησκείες. Αλλά, οι σκέτες θεωρητικές γνώσεις, οι διανοητικές μελέτες από μόνες τους, δεν μπορούν ποτέ να αποκαλύψουν την Αλήθεια. Αν παρασυρθούμε σε υπερβολική διάνοηση και δώσουμε υπερβολική σημασία στα διανοητικά πράγματα, δε θα μπορέσουμε ποτέ να συνειδητοποιήσουμε τις ουσιαστικές αλήθειες της θρησκείας.

«Το Ον είναι Ένα· οι σοφοί Το αποκαλούν διαφορετρόπως». — (Ριγκ-Βέδα 1.164.46)

4.02 «Ας μελετήσουμε όσο πιο πολύ μπορούμε, ας κατακτήσουμε όλες τις επιστήμες αλλά, όταν γίνουμε σπουδαίοι λόγιοι, ας ξαναγίνουμε απλοί, σαν τα παιδιά». — Μέχρι που να γίνουμε «απλοί», δε θα υπάρξει καμία πνευματική ζωή για μας.

4.03 Όποιος θέλει να προοδεύσει, οφείλει να απαλλαγεί από κάθε πονηριά, ψευτιά, υποκρισία, από κάθε έλλειψη ευθύτητας και νοερής στρέβλωσης. Πρέπει να είναι εντελώς ευθύς, σοβαρός, ειλικρινής, και να 'διαλογίζεται'.

4.04 Αφού κάποιος πληροφορηθεί για την ουσία της πνευματικής ζωής και σχηματίσει μια ξεκάθαρη θεωρητική αντίληψη για το Θείο, θα πρέπει να προσπαθήσει να ασκήσει κάποιες συγκεκριμένες νοερές ασκήσεις. Μη διαβάζετε πολλά

από εκείνα τα κούφια λόγια που φέρνουν μόνο σύγχυση και ταραχή στο νου.

Οι μεγαλόστομες αφηγήσεις, οι λεκτικοί καταγιγισμοί, η επιδέξια ερμηνεία των γραφών και οι άλλες μαθήσεις— χαρίζουν ίσως κάποια προσωπική ηδονή στους λογίους, αλλά είναι άχρηστα για την επίτευξη της Λύτρωσης.

— (Σανκαράτσαργια: Βιβέκα-τσουντάμανι 58).

4.05 Αυτό όμως δε σημαίνει πως δεν πρέπει να μελετάμε. Σημαίνει ότι οφείλουμε να μελετάμε αυτά που βοηθάνε να γνωρίσουμε την Αλήθεια. Η Βεδάντα πάντα ενθαρρύνει τη θεωρητική μελέτη αλλά συμβουλεύει και την ταυτόχρονη άσκηση κάποιων πρακτικών πνευματικών ασκήσεων. Πρέπει να εκπαιδεύουμε το νου μας συνεχώς. Οφείλουμε να έχουμε ένα συγκεκριμένο ημερήσιο πρόγραμμα μελέτης και να μελετάμε με βαθυστόχαστο τρόπο· είναι δηλαδή ανάγκη να αναπτύξουμε την ικανότητα να συλλογιζόμαστε και να ψηλαφίζουμε το νόημα των όσων διαβάζουμε. Αυτό πρέπει να σας γίνει συνήθεια, σε σημείο να μη νιώθετε άνετα την ημέρα που δε θα 'χετε διαβάσει κάποιο κείμενο και δε θα 'χετε στοχαστεί στις αλήθειες που περιέχει. Αυτή η καθημερινή μελέτη πρέπει να γίνει ένα σημαντικό τμήμα της *σάντχανα*, του πνευματικού σας αγώνα.

Το πρόβλημα του σεξ

4.06 Ένα από τα μηνύματα του Σρι Ραμακρίσνα είναι, «*Γίνετε πνευματικοί άνθρωποι και γνωρίστε εσείς οι ίδιοι την Αλήθεια*». — Αν ζήσουμε μια πνευματική ζωή μπορούμε να καλέσουμε το Θείο να έρθει να κατοικήσει μέσα μας.

4.07 Το ανθρώπινο πλάσμα παρασύρεται από πάθη, κυρίως από τη λαγνεία και την απληστία, και ο Δάσκαλος μάς δείχνει πώς να νικήσουμε αυτές τις ροπές, που είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια στην πνευματική ζωή. Μας διδάσκει πώς να αλλάξουμε την αντίληψη που έχουμε για τον εαυτό μας και για τους άλλους ανθρώπους, άντρες και γυναίκες. Και τα δύο φύλα πρέπει να υιοθετήσουν μια θεϊκή αντίληψη για την οντότητά τους και να πάψουν να αναφέρονται στον εαυτό τους ως έχοντα φύλο και σώμα. Είναι ανάγκη να απαλείψουμε αυτές τις αντιλήψεις, για να ανυψωθούμε πάνω από κάθε σεξουαλι-

κή σκέψη σχετικά με τους εαυτούς μας και με τους άλλους. Αυτό είναι ένα από τα πιο ουσιαστικά διδάγματα που πρέπει να σημειώσει ο πνευματικά αθλούμενος [ο *σάντχακα*]. Η τωρινή εποχή έχει ανάγκη από αυτό το μήνυμα περισσότερο από κάθε άλλη εποχή. Αυτή η διδασκαλία που προτείνει ο Δάσκαλος, εφαρμόστηκε πρώτα απ' όλα στην ίδια του τη ζωή και σ' αυτήν της Αγίας Μητέρας.⁹ Χωρίς αγνότητα, δεν μπορεί να υπάρξει καμία πνευματική ζωή. Η μόνη λύση στο πρόβλημα του σεξ σ' αυτόν τον κόσμο είναι να βλέπουμε το Θεό μέσα μας και μέσα στους άλλους — άντρες και γυναίκες.

4.08 «*Η Γυναίκα και ο Χρυσός*» είναι το έμβλημα του αιώνα μας, που είναι μια περίοδος κυριαρχούμενη από τη σεξουαλικότητα και τη λατρεία του Μαμμωνά: αυτός είναι ο λόγος που ο Δάσκαλος αναγκάστηκε να εκφραστεί τόσο ωμά και σκληρά όταν απέρριπτε ολοκληρωτικά το σεξ, το χρυσό και την απληστία.¹⁰ Όσο περισσότερο βλέπω τον Δυτικό τρόπο ζωής, τόσο περισσότερο κατανώ το πλήρες νόημα αυτού του μηνύματος για τους πάντες.

4.09 Δεν μπορείς να ανυψωθείς πάνω από την έννοια του σεξ μέσα από ένα απλό μίσος για τον άντρα ή τη γυναίκα, όπως πολλοί χριστιανοί μύστες το προσπάθησαν. Χρειάζεσαι κάτι ακόμα. Ακόμα και το μίσος είναι μια μορφή σεξουαλικής έλξης και τίποτα άλλο! — «*Το Θείο είναι μέσα μου, σε όλους, στα πάντα. Δεν είμαι άντρας, δεν είμαι γυναίκα, είμαι ΕΚΕΙΝΟ*».

«Αφού ανακαλύψαμε τον Εαυτό μέσα από την εγκράτεια, 'διαλογιζόμαστε' τώρα σ' Αυτόν. Άφθαρτος είναι, μόνο ο Εαυτός που κερδίζεται μέσα από την αδιάσπαστη εγκράτεια».

«Εκείνο το Άπειρο είναι ευδαιμονία. Δεν υπάρχει ευδαιμονία σε ό,τι είναι πεπερασμένο. Μόνο το Άπειρο είναι ευδαιμονία και Εσύ είσαι ΕΚΕΙΝΟ».

— (*Τσχάντογκγια Ουπάνισαντ 7.23.1*)

9. Όπως αποκαλείται η Σρι Σάραντα Ντέβι, η θεοπρεπής αιεπάρθενος σύζυγός του. [ΣΤΜ]

10. Δείτε *ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ* σελ.42 και σημείωση 2. [ΣΤΜ]

Πέρα από τις τελετουργίες — η αποστολή του Βούδα

4.10 «Όσοι θέλουν να επιτύχουν την ανώτατη τελειότητα διά μέσου των θυσιών και των τελετουργιών είναι σαν τα παιδιά που προσπαθούν να διασχίσουν τον ωκεανό πάνω σε σχεδία· προσπαθούν το ανέφικτο», — λέει η Ουπάνισαντ και επισύρει την προσοχή μας σ' αυτό που έχει ουσιαστική σημασία στην πνευματική ζωή, δηλαδή, στο: **Ένα και μοναδικό Ον, που δεν έχει δίπλα του δεύτερο.** Κι αυτή η ίδια αλήθεια διδάχτηκε από τον Κρίσνα, από τον Χριστό, κ.λπ. Ο Ιουδαϊσμός ήταν πάντα μη μοναστικός. Ενώ η διδασκαλία του Βούδα, των Ουπάνισαντς, του Χριστού κ.λπ., ήταν πάντα ουσιαστικά μοναστική.

4.11 Ο σκοπός της αποστολής του Βούδα ήταν να δείξει στους ανθρώπους πως δεν είναι ανάγκη να δίνουν τόση σημασία στις θρησκευτικές τελετουργίες και τις τελετές, αλλά να κάνουν τη θρησκεία εσωτερικό βίωμα, μέσα από μια αγνή ζωή αφιερωμένη στο 'διαλογισμό', στην πνευματική άσκηση και στη χαλιναγώγηση του νου.

4.12 Χωρίς ηθικότητα και χωρίς αγνή ζωή δε θα μπορούσαμε ποτέ να εφαρμόσουμε την πνευματικότητα στη ζωή μας και να επιτύχουμε κάποια πρόοδο. Μπορούμε απλώς να τρέφουμε ανέφικτα όνειρα, τίποτα περισσότερο.

4.13 Τι δίδαξε ο Βούδας σχετικά με το Θεό; Δεν είπε τίποτα γι' Αυτόν. Δεν είναι ουσιαστικά αναγκαίο να **μιλάμε** για το Θεό, είναι πολύ πιο σημαντικό **να βαδίζουμε στο μονοπάτι που οδηγεί σ' Εκείνον και να ζούμε μια πνευματική ζωή.** Τι αξία έχει να λέμε, «Ω Κύριε, πόσο εκπληκτικός είσαι! Πόσο εκπληκτικοί είναι οι ουρανοί Σου, τα άστρα Σου, όλη η δημιουργία Σου!» — Σάμπως ο Θεός νοιάζεται για τη δημιουργία Του! Ο Δημιουργός είναι πάντα σπουδαιότερος από το δημιούργημά Του και ποτέ δεν περηφανεύεται για ένα τόσο μικρό πράγμα. Βλέποντας όμως τα πράγματα από τη δικιά μας ταπεινή ανθρώπινη σκοπιά, η δημιουργία μάς φαίνεται απέραντη, αλλά για το Θεό, δεν είναι τελικά παρά ένα μικρό πράγμα. Είναι λοιπόν πολύ πιο σημαντικό να βαδίσουμε στο μονοπάτι που οδηγεί στο Θεό, παρά να εξακολουθούμε να Τον δοξολογούμε μόνο με τα χείλη.

4.14 Κάποιος ρώτησε τον Βούδα, «Κύριε, υπάρχει Θεός;»

—«Είπα εγώ ποτέ ότι υπάρχει Θεός;» —«Ωστε ο Θεός δεν υπάρχει». —«Είπα εγώ ότι ο Θεός δεν υπάρχει;» Ο Βούδας ήθελε να εμποδίσει τους ανθρώπους να κόβουν την τρίχα στα τέσσερα και να χάνονται σε διανοουμενίστικες μεταφυσικές εικασίες· ήθελε να αρχίσουν αυτοί οι ίδιοι να κάνουν κάτι για να βοηθήσουν τους εαυτούς τους. Γι' αυτό, είπε, «Όταν το σπίτι σου έχει πάρει φωτιά, χάνεις άραγε την ώρα σου για να διερευνήσεις ποιος έβαλε τη φωτιά ή προσπαθείς να τη σβήσεις;»

4.15 Κι όμως, μέσα στην ανοησία μας, πιο συχνά προσπαθούμε να βρούμε ποιος έβαλε τη φωτιά και, προτού καλά-καλά το διαπιστώσουμε, ολόκληρο το σπίτι έχει καεί και δε μένει παρά ένας σωρός από στάχτη! Στην πνευματική ζωή, είναι ανάγκη να προσηλωθούμε στην ουσία της.

4.16 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε, «Όλα τα τσακάλια σε όλες τις χώρες έχουν την ίδια φωνή». — Ξανά είπε, «Εγώ σας μαγειρεύω φαγητό και σας το βάζω στο στόμα, αλλά ούτε κι έτσι δεν κοπιάζετε να το φάτε!» Εμείς πάντα θέλουμε να κοπιάσει κάποιος άλλος για μας. Αλλά χωρίς την προσωπική προσπάθεια του αναζητητή [σάντχακα], ουδείς μεσάζων είναι σε θέση να χαρίσει τη λύτρωση. Πολλοί από αυτούς που θεωρούν τους εαυτούς τους θρησκούς δεν είναι τίποτ' άλλο παρά παράσιτα στο χώρο της θρησκευτικής και πνευματικής ζωής. Θα έκαναν καλύτερα να ασχοληθούν με κάτι άλλο.

«Ο εγκρατευόμενος γνώστης επιτυγχάνει τη σφαίρα του Μπράχμαν. Μόνο διά της εγκράτειας φτάνει στον Εαυτό εκείνος που λατρεύει τον Κύριο και προσδοκεί να γνωρίσει τον Εαυτό. Ο Εαυτός που αποκαλύπτεται μέσα από την τέλεια εγκράτεια είναι άφθαρτος. Διά της εγκράτειας επιτυγχάνεις τον Ύψιστο Εαυτό». — (Σανκαράτσάργια)

5 — Βισμπάντεν, 25 Νοεμβρίου 1933

Το άμορφο και το έμορφο

5.01 Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν είναι σε θέση να αρχίσουν την πνευματική τους προσπάθεια [σάντχανα] με το ιδανικό του Άμορφου, αλλά ούτε και με το Άμορφο με ιδιότητες,¹¹ — άσχετα με ό,τι νομίζουν οι ίδιοι. Όμως, είναι ανάγκη να το ανακαλύψουν αυτό μόνοι τους. Τότε μόνο μπορούν να

τους δοθούν οι κατάλληλες για αυτούς οδηγίες, όχι πριν. Πολύ συχνά μας είναι αδύνατο να σκεφτούμε το Θεό, ως Θεό. Γι' αυτό ενδείκνυται να σκεφτόμαστε όλες εκείνες τις σπουδαίες προσωπικότητες, τις μεγάλες Ενσαρκώσεις, τους μεγάλους Προφήτες της ανθρωπότητας. Είναι πολύ καλό να λατρεύει κανείς το Θεό «εν πνεύματι και αλήθεια» (Ιωάννης 4.24), αλλά πώς γίνεται αυτό; Αν δεν μπορούμε να το κάνουμε, τότε αυτή η φράση είναι απλώς χωρίς νόημα για μας.

5.02 Οι σκέτες ασκήσεις νοερής προσηλώσεως, χωρίς παράλληλη αυστηρή ηθική καλλιέργεια, δεν αρκούν. Πρέπει να μάθουμε πως να εξαγνίζουμε τα συναισθήματά μας και να αναπτύξουμε ένα αίσθημα *απεραντοσύνης*, ένα αίσθημα ότι το Άπειρο διαποτίζει τα πάντα. Εμείς έχουμε μόνο μια μικρή περιορισμένη, ρυπαρή, ατομική συνείδηση, αλλά εκείνοι, οι Μεγάλοι, κατέχουν μιαν άπειρη συνείδηση. Αυτοί αναδύονται από τον ωκεανό, αλλά ο ωκεανός ποτέ δε συρρικνώνεται σε κυματομορφή. Είναι το κύμα που διαλύεται μέσα στον ωκεανό, που γίνεται ένα με αυτόν, και έτσι αποκτάει την ωκεανο-συνείδηση.

«Ω Κύριε, όταν είμαι ένα με Σένα, δεν είσαι Εσύ που γίνεσαι ένα με εμένα, αλλά εγώ που χάνομαι σ' Εσένα».

5.03 Το κύμα γίνεται ένα με τον ωκεανό, χάνοντας την κυματο-συνείδησή του, την κυματο-μορφή του· δεν είναι ο ωκεανός που εαυτο-ταυτίζεται με το κύμα ή με την κυματο-συνείδηση. Η υποστήριξη του αντιθέτου είναι μια πολύ λανθασμένη αντίληψη που μπορεί να οδηγήσει σε σφαλερά συμπεράσματα. Το μέρος διαλύεται στο Όλο, ποτέ δεν μπορεί το Όλο να εαυτο-ταυτιστεί με το μέρος. Η ατομική συνείδηση, '**διαστελλόμενη**', φτάνει στην Παγκόσμια Συνείδηση, αλλά η Παγκόσμια Συνείδηση δεν μπορεί ποτέ να γίνει ατομική συνείδηση. Αυτό είναι το νόημα των Ουπανισαδικών δηλώσεων: «*Εσύ είσαι ΕΚΕΙΝΟ*», «*Είμαι Μπράχμαν*» κ.λπ. Αυτή είναι η απάντηση σε όσους ρωτάνε, «*Μα πως μπορεί ο Θεός να γίνει άνθρωπος;*» Ο

11. Ο ανθρώπινος νους μπορεί να σχηματίσει τρεις μόνο αντιλήψεις για το Θεό: μπορεί να Τον φανταστεί ως (1) άμορφο και χωρίς ιδιότητες, ως (2) άμορφο με ιδιότητες και ως (3) έμμορφο με ιδιότητες. Ο ίδιος ο Θεός είναι βέβαια, ασύλληπτος. [ΣΤΜ]

Θεός ποτέ δεν περιορίζεται και η Θεία Ενσάρκωση είναι μόνο μια εκδήλωσή Του και ποτέ ολόκληρος ο Θεός. Εμείς είμαστε σαν μικρά, μικροσκοπικά κύματα και ρυτιδώσεις στην επιφάνεια του αχανούς ωκεανού και μας είναι πολύ δύσκολο να επιτύχουμε, καλά-καλά, ακόμα και την πλήρη κυματο-συνείδηση. Είμαστε σαν φυσαλίδες, το πολύ-πολύ ένα πολύ μικρό κυματάκι, αλλά εκείνοι, οι Μεγάλες Ενσαρκώσεις,¹² είναι κύματα υψηλά σαν τα βουνά, και έχουν πάντα πλήρη συνείδηση της πραγματικής τους φύσης και της σύνδεσής τους με τον ωκεανό.

* * *

Σουάμι Γιατισβαράναντα: — «Και τι συμβαίνει όταν πας να βγάλεις μια φυσαλίδα από το νερό;»

Απάντηση: — «Τίποτα, απλώς βρέχεις το χέρι σου».

Σουάμι Γιατισβαράναντα: — «Μάλιστα. Η φουσκίτσα σκάει, επειδή καμία φουσκίτσα δεν μπορεί να υπάρξει ανεξάρτητα από το υπόβαθρό της, τον ωκεανό. Δυστυχώς, εμείς δεν έχουμε επίγνωση αυτού του γεγονότος. Νομίζουμε πως είμαστε χωριστές οντότητες, χωριστές από τον ωκεανό και χωριστοί από τους άλλους· και από αυτό το θεμελιώδες λάθος — φυσικά και αναπότρεπτα — απορρέουν όλα τα άλλα λάθη».

* * *

5.04 Παρ' ότι εκλαμβάνουμε την περιορισμένη μας ύπαρξη ως 'αληθινή', όταν καλοεξετάζουμε το ζήτημα, ανακαλύπτουμε ότι είναι απατηλή. Η αντίληψη που έχουμε για την πραγματικότητα πηγάζει ολοκληρωτικά από την άγνοια, από το γεγονός ότι η φουσκίτσα φαντάζεται ότι είναι ανεξάρτητη από τον ωκεανό. Αυτό γεννάει μέσα μας πολλές ταπεινές, αναξιοπρεπείς αντιλήψεις. Όταν απαλασσόμαστε από τα *ουπάντχis* [τα περιοριστικά μας 'επικαλύμματα'], ανυψωνόμαστε πάνω από όλες αυτές τις απατηλές, σφαλερές αντιλήψεις

12. Ως γνωστό, κατά την ινδουιστική παράδοση, ο Θεός ενσαρκώνεται κάθε φορά που η κατάσταση της δημιουργίας το απαιτεί. [ΣτΜ]

και ιδέες και γινόμαστε αξιοπρεπή αυτο-συνείδητα πλάσμα-
τα — ‘αυτο-συνείδητα’ με ανώτερη έννοια.

5.05 ‘Χριστός’ δε σημαίνει μια προσωπικότητα, αλλά μια κατάσταση απόλυτης ύπαρξης. ‘Βούδας’ δε σημαίνει μια προσωπικότητα, αλλά μια κατάσταση απόλυτης ύπαρξης. Εκείνοι πάντα έχουν τη Συνείδηση του Σωτήρα, την Άπειρη Συνείδηση, όχι την περιορισμένη ατομική συνείδηση που έχουμε εμείς. Η δικιά μας συνείδηση είναι ρυπαρή και περιορισμένη, ενώ η δικιά τους είναι απεριόριστη.

5.06 Η προσωπικότητα μπορεί να διαλύεται μέσα στην Αρχή, αλλά ολόκληρη η Αρχή δεν μπορεί ποτέ να εαυτο-ταυτιστεί με την προσωπικότητα. Σαν ουσία, όλα είναι ένα και απαρράλλακτα, όλα είναι η Μία Αδιαίρετη, Αδιαχώριστη, Αιώνια, Άτρεπτη Συνείδηση. Αλλά, κατά την εποχή της θολωμένης εξατομικευμένης καταστάσεώς μας, δεν μπορούμε να αρνηθούμε την ύπαρξη κάποιας ‘μη-ουσίας’ (το αντίθετο της έννοιας της ‘ουσίας’). Έχουμε δηλαδή την αίσθηση ότι κάτι φαινομενικά διαφορετικό από τη μία Ουσία, δημιουργεί όλη αυτή τη διαφοροποίηση.

Η εξατομίκευση — η δεύτερή μας φύση

5.07 Ο καθένας από εμάς έχει οικοδομήσει ένα νοερό κόσμο γύρω του, και είναι αυτός που μας εξατομικεύει.

5.08 «Από πού ήρθε η ώθηση για να γίνει αυτό; Και γιατί φανερώθηκε αυτή η ώθηση;» «Ποια ήταν η κατάστασή μας προτού φανερωθεί η εξατομικευμένη μορφή;» «Γιατί υπάρχει το σώμα;» «Γιατί υπάρχουν όλες αυτές οι διαφορετικές και πολύπλοκες νοερές μορφές;» «Γιατί παίρνει το Άμορφο μορφή;» Είναι να τρελαθείς. — Όταν εξετάσουμε τους βίους των Μεγάλων, βρίσκουμε ότι η συνείδησή τους είναι Άπειρη Συνείδηση, εντελώς απεριόριστη, και όχι η περιορισμένη συνείδηση που θα ταίριαζε στην περιορισμένη μορφή με την οποία αυτοί φανερώνονται.

5.09 Μόλις φανερωθεί η εξατομικευμένη κατάσταση, αμέσως φυτρώνουν πάθη και ορέξεις, που προσπαθούν να μας υποδουλώσουν. Αν τα πάθη, οι επιθυμίες, η αίσθηση ότι είσαι σώμα και όλα τα υπόλοιπα, πραγματικά ανήκαν στην ουσιαστική μας φύση, τότε θα ‘ταν αδύνατο να απαλλαγούμε από αυ-

τά, όσο σκληρά κι αν προσπαθούσαμε. Ευτυχώς όμως, δεν είναι έτσι. Όλα αυτά δεν είναι παρά η **δεύτερή** μας φύση.

Το άγγιγμα των Μεγάλων

5.10 Το άγγιγμα των Μεγάλων, χαρίζει και σε εμάς τη συμμετοχή στην Παγκόσμια Συνείδηση – τα δεσμά της περιορισμένης ύπαρξής μας, θραύονται από το νέο φως που γεννάει η φανέρωση της έμφυτης σε όλους μας βαθύτερης συνείδησης.

Όταν συνειδητά ανυψωνόμαστε στο επίπεδο των σκέψεων Τους, απαλλασσόμαστε από όλες τις λανθασμένες και βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις, κατά τις οποίες είμαστε άντρες και γυναίκες – δηλαδή, περιορισμένα πλάσματα. Έτσι αποτινάζουμε τα περιοριστικά περιβλήματα και αποκτάμε ένα καινούριο και αγνότερο αίσθημα υπάρξεως.

5.11 Μερικές φορές, μέσα από τη συναισθηματική μας φόρτιση, μπορούμε να δώσουμε μια τέτοια ‘σκουντιά’ στον Παγκόσμιο Νου που μια μορφή ξεπηδάει από μέσα του, ή, αν δε φανερωθεί μια μορφή, τουλάχιστο φανερώνεται η Παγκόσμια Ιδέα για να μας δείξει το δρόμο.

5.12 Αν συνδέσεις τη λάμπα σου με το ρεύμα της ηλεκτρικής εταιρείας, έχεις άφθονο φως. Η γεννήτρια γεννάει όλο το απαιτούμενο ρεύμα, αλλά πρέπει να συνδέσεις το σύρμα σου με αυτό που έρχεται από τη γεννήτρια.

5.13 Όταν ερχόμαστε σε επαφή με τους Μεγάλους, ‘μαγνητιζόμαστε’ κι εμείς, τρόπος του λέγειν· αυτό όμως προϋποθέτει τον συντονισμό μας μαζί τους. Οι προσπάθειες που κάνουμε για να ‘διαλογιστούμε’, πολώνουν το νου μας. Όταν γίνει η επαφή, το ρεύμα κυλάει αυτομάτως. Γι’ αυτό λοιπόν, γίνετε καλοί αγωγοί. Τότε το ρεύμα θα κυλήσει με φυσικό και αδιάκοπο τρόπο. Δε δίνουμε την ώθηση σε κάτι ανύπαρκτο, αλλά σε κάτι που πάντα **είναι** και ως επακόλουθο αυτού του κεντρίσματος, κάτι από μέσα μας φανερώνεται στο συνειδητό επίπεδο.

Προσευχή και στιγμιαία φανέρωση

5.14 Όταν ρίχνεις μια πέτρα μέσα στο νερό, βλέπεις μιαν αντίδραση· δεν είσαι όμως εσύ ο δημιουργός του νερού.

Υπάρχει κάτι διαφορετικό από εμάς, κάτι περισσότερο δημιουργικό από εμάς. Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε πως, με κάποιον τρόπο, η προσευχή είναι κάτι σαν μια πολύ μεγάλη πέτρα που ρίχνουμε στο νερό. Το νερό είναι εκεί, αλλά η πέτρα το 'κέντριζει' και η αντίδραση ακολουθεί από μόνη της.

5.15 Είναι ανάγκη να καλλιεργήσουμε μια έντονη λαχτάρα μέσα μας. Η πνευματική δίψα είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες στη ζωή του αναζητητή. Η αληθινή πνευματική ζωή πραγματικά αρχίζει με την πρώτη στιγμιαία θέαση της Αλήθειας. Όχι πριν. Αρχίζει όταν δούμε τουλάχιστο την αντανάκλαση του ήλιου. Πριν από αυτό, δεν ξεκινάει η πραγματική πνευματική ζωή. Μέχρι που να επιτύχουμε εμείς οι ίδιοι κάποια φευγαλέα θέα του Θείου, είμαστε όλοι άθεοι· ό,τι κι αν φανταζόμαστε πως είμαστε, ό,τι κι αν αυτοαποκαλούμαστε. Μόνο αυτός που επιτυγχάνει μια φευγαλέα θέαση δεν είναι άθεος, όλοι οι άλλοι είναι άθεοι.

5.16 Στην αρχή, είσαι υποχρεωμένος να δεχτείς κάποια πρόταση, που θα πρέπει να επαληθεύσεις αργότερα. Όλα τα υπόλοιπα δεν είναι παρά μια προετοιμασία για την πνευματική ζωή, μια προκαταρκτική εκπαίδευση που επιδιώκει τη σωματική και νοερή υγεία, — αυτός είναι ο λόγος που είναι ανάγκη να συμπληρωθούν όλοι οι προκαταρκτικοί όροι και οι εξαγνιστικές ασκήσεις, προτού κάποιος αρχίσει να ακολουθεί την πραγματική πνευματική ζωή.

Η κάθαρση του νου

5.17 Ο νους είναι σαν τον καθρέφτη που δεν αντανακλά, επειδή τον αφήσαμε να σκεπαστεί με αλλεπάλληλα στρώματα από αράχνες και βρωμιές. Αφαιρέσετε όλες αυτές τις βρωμιές και αμέσως θα δείτε την εικόνα σας.

5.18 Από εδώ και πέρα, είναι ανάγκη να ζήσετε, σωματικά και νοερά, μια όσο το δυνατόν πιο συνειδητή και αγνή ζωή, προσπαθώντας να σβήσετε όλες τις παλιές νοερές εντυπώσεις και να εντυπώσετε καινούριες, καλύτερες ιδέες και εικόνες. Αυτό βέβαια είναι ένα έργο πάρα πολύ επίπονο και μακροχρόνιο, αλλά ουδείς αναζητητής μπορεί να το αποφύγει.

5.19 Όταν ένας ρυπαρός νους έρθει σε επαφή με κάτι αγνό, δεν υπάρχει αντανάκλαση. Γι' αυτό, η πνευματική ζωή

είναι μια 'απορροπαντική' διαδικασία που στοχεύει να κάνει το νου καλό κάτοππο των ανώτερων πραγμάτων.

5.20 Βάλτε φωτιά σε όλους τους πόθους που είναι κρυμμένοι μέσα στο νου σας και κατόπιν, με τη στάχτη που θα προκύψει, καθαρίστε τον. Κι όταν ο νους καθαριστεί καλά, τότε θα αντανakλά όλα τα χρώματα. Πρώτα το λερωμένο ρούχο πρέπει να σταλεί στο πλυντήριο, κατόπιν μπορείς να το βάψεις. Όταν είναι εντελώς καθαρό τότε βάφεται καλά, με οποιοδήποτε χρώμα.

5.21 Έτσι, όλοι ανεξαιρέτως, πρέπει να περάσουν μέσα από αυτήν την εξαγνιστική διαδικασία. Δεν υπάρχει καμία άνετη λεωφόρος που οδηγεί στη σωτηρία. Είναι πρωτίστως ανάγκη να συντονίσουμε το νου μας με την Αλήθεια. Το σώμα πρέπει να συντονιστεί, να πολωθεί με ένα συγκεκριμένο τρόπο· κατόπιν, ο νους πρέπει να συντονιστεί, να πολωθεί με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Αν δεν εκπληρωθεί αυτός ο όρος, τουλάχιστο σε μεγάλο βαθμό, δε θα υπάρξει καμία επαφή.

Ο Παγκόσμιος Νους

5.22 Το Άπειρο δεν μπορεί να περιγραφεί με όρους που αρμόζουν στο πεπερασμένο. Για Εκείνο, μόνο νύξεις μπορούν να γίνουν.

«Μόνο ένα τμήμα του Άπειρου είναι εκδηλωμένο, σαν κάτι που εμείς αποκαλούμε Σύμπαν».

5.23 Όλες οι Μεγάλες Ψυχές πηγάζουν από τον Παγκόσμιο Νου, τμήματα του οποίου είναι και οι ατομικοί μας νόες.

5.24 Επειδή εμείς, οι φυσαλίδες, δεν μπορούμε να έρθουμε σε επαφή με τον ωκεανό, αναζητάμε να έρθουμε σε επαφή με τα κολοσσιαία κύματα.

5.25 Όταν αγαπήσουμε τις Μεγάλες Ψυχές με πάθος, με όλη μας την καρδιά, αρχίζουμε να αγαπάμε τις ιδέες τους. Μέχρι που να φτάσουμε στη Θεογνωσία, είναι ανάγκη να μελετάμε και να στοχαζόμαστε στους βίους των Μεγάλων και να καλλιεργούμε μια μεγάλη αγάπη γι' αυτούς. Αυτό, ασυναίσθητα, θα χρωματίσει το νου μας, όλο και περισσότερο.

5.26 Η ψυχή είναι από τη φύση της ελεύθερη, αλλά η Πρακρίτι είναι πάντα έτοιμη να αιχμαλωτίσει την ψυχή. Η

Πρακρίτι, από μόνη της δεν είναι ικανή να φανερώσει αυτόν το πολύμορφο κόσμο. Η ψυχή, μέσα στην άγνοιά της, θέλει να γευτεί την πολυμορφία και γίνεται όλο και περισσότερο εξωστρεφής. Η *Πρακρίτι* πάντα αναζητάει ένα ον που θα την αισθανθεί.¹³

5.27 Η *Πρακρίτι* είναι τυφλή και ο *Πούρουσα* είναι κουτσός. Ο ανάπηρος μεταφέρεται από τον τυφλό και ο τυφλός επιλέγει την κατεύθυνση. Αυτός είναι ένας θαυμάσιος συνδυασμός τυφλού με ανάπηρο, απ' όπου όλα τα υπόλοιπα ακολουθούν μόνα τους!

5.28 Αν δεχτούμε να μας μεταφέρει κάποιος, αυτός οφείλει να είναι ικανός οδηγός και όχι ένας τυφλός που δε βλέπει το δρόμο.

6 – Βισμπάντεν, 26 Νοεμβρίου 1933

Οι λίγοι εκλεκτοί

6.01 Είτε αρέσει είτε όχι, η θρησκεία είναι μόνο για λίγους εκλεκτούς. Αυτή δεν μπορεί ποτέ να έχει μαζική απήχηση, άσχετα με πόσο όμορφο θα 'ταν αυτό ως ιδανικό.

6.02 Η *Μπχάγκαβαντ Γκίτα* λέει πως ανάμεσα σε χιλιάδες ανθρώπους, βρίσκεις μία μόνο τυχερή ψυχή να αφιερώνεται στην πνευματική ζωή. Αλλά, είτε επιτύχουμε είτε όχι, ας κάνουμε μια φιλότιμη προσπάθεια. Ας πιστέψουμε όλοι ότι είμαστε οι λίγοι, οι ευλογημένοι εκλεκτοί, κι ας αγωνιστούμε ασταμάτητα.

6.03 Υπάρχει και στο χώρο της θρησκείας ένα είδος αριστοκρατίας. Αλλά, αυτή είναι πάντα έτοιμη να μοιραστεί τα πλούτη της με τους άλλους. Μόνο εκείνοι που είναι δυνατοί, εκείνοι που είναι ικανοί, επιτυγχάνουν. Όχι οι άλλοι. Δεν υπάρχει θέση για αδύναμους στην πνευματική ζωή. Οι μεγάλοι αριστοκράτες της σφαίρας του πνεύματος, πάντα προσφέρουν ό,τι κατέχουν στους άλλους. Αλλά, ενώ μπορείς να οδηγήσεις το άλογο στο νερό, δεν μπορείς να το κάνεις να πει, όταν εκείνο δε θέλει! Αυτή είναι η σημασία του «μη ρίχνεις μαργαρι-

13. Όροι του φιλοσοφικού συστήματος Σάμκγχιτα: *Πούρουσα* = πνευματική αρχή, *Πρακρίτι* = υλική αρχή. Δείτε *PATZA ΓΙΟΓΚΑ* του Σουάμι Βιβεκ-άναντα στις Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα. [ΣΤΜ]

τάρια μπροστά στους χοίρους» (*Ματθαίος 7.6*). Είναι ανάγκη να ασκούμε τη διάκρισή μας και να δίνουμε το κατάλληλο πράγμα στο κατάλληλο άτομο. Τα ίδια πράγματα δεν κατανοούνται από όλους και, παρά τις προσπάθειές σας, αυτοί δε θα τα εφαρμόσουν στη ζωή τους. Υπάρχουν άνθρωποι με μεγαλύτερη ικανότητα αφομοιώσεως και άλλοι με μικρότερη. Αν το γάλα είναι υπερβολικά νερωμένο [από το γαλατά], δε θα χρειαστεί πάρα πολύ βράσιμο;

6.04 Ας θεωρήσουμε την ανεξήγητη ροπή του νου μας προς τα ανώτερα και αιώνια πράγματα ως μεγάλο δώρο κι ας βαδίσουμε στο ανώτερο μονοπάτι χωρίς ανάπαυλα, σταθερά και μεθοδικά, μέχρι που να φτάσουμε στο τέρμα. Οφείλουμε διαρκώς να συντηρούμε τον πνευματικό μας ζήλο, επειδή οι προσπάθειές μας συχνά κινδυνεύουν να χαλαρώσουν. Αυτό το παθαίνουν οι περισσότεροι αναζητητές, αφού ακολουθήσουν την πνευματική ζωή για κάποιο χρονικό διάστημα. Επειδή ο νους τους είναι υπερβολικά ανήσυχος και εξωστρεφής, αυτοί δυσκολεύονται να διατηρήσουν το ζήλο και τη ζωηρότητά τους σε όλο το πολύ μακρύ χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα οφείλουν: να πορεύονται με σταθερότητα και επιμονή, να ασκούνται καθημερινά και να ασχολούνται με τακτικό διάβασμα και μελέτη. Είναι λοιπόν ανάγκη να επαγρυπνούμε.

6.05 Η αποφασιστικότητα, η επιμονή, το πείσμα, είναι αναγκαία για την πνευματική ζωή. Η οποιαδήποτε πρόοδος κερδίζεται μόνο μέσα από μεγάλη σταθερότητα και επιμονή, χωρίς να επιτρέπουμε στους εαυτούς μας να χαλαρώνουν ή να χλιαραίνουν.

Πώς γνωρίζεται Εκείνος;

«Εκείνος είναι ο Μόνος ακηλίδωτος, αναμάρτητος, άτρεπτος και ακατονόμαστος· είναι επίσης αγνός και Θεός. Δεύτερος δίπλα Του δεν υπάρχει. Όποιος Τον γνωρίζει, γίνεται Εκείνος ο Ίδιος».

6.06 Πώς όμως γνωρίζεται Εκείνος; – αυτό είναι το ζητούμενο. Δεν μπορεί να γνωσθεί μέσα σε μια μέρα, μετά από λίγη τυχαία και τσαπατσούλικη εξάσκηση.

«Άσκησε τις πνευματικές σου ασκήσεις κ.λπ., αυτό είναι

καλό, αλλά πρέπει να ξέρεις και πώς να πεθάνεις».
(Βεγγαλικό Ρητό)

6.07 Ας μην πεθάνουμε το θάνατο ενός θλιβερού δούλου— παραμένοντας δούλοι των ροπών και των αισθήσεών μας μέχρι το τέλος της ζωής μας, χωρίς να κάνουμε τίποτα.

6.08 Ο Άγγλος ποιητής Wordsworth γράφει, στην 'Ωδή περί των Νύξεων για την Αθανασία':

«Η γέννησή μας
δεν είναι παρά ένας ύπνος και μια λησμονιά».

6.09 Το μόνο μας καθήκον σ' αυτή τη ζωή, είναι να φανερώσουμε την εν δυνάμει θεϊκότητα που έχουμε μέσα μας, να έρθουμε πρόσωπο με πρόσωπο αντιμέτωποι με την **υπαρκτή** Πραγματικότητα. Ο άνθρωπος πραγματικά πολύ εύκολα ξεχνάει πόσο περιορισμένη είναι η γνωστική ικανότητα που διαθέτει. Μια μικρή γνώση είναι πάντα πολύ επικίνδυνη.

«Οι ανόητοι πηγαίνουν τρεχάτοι εκεί
όπου οι άγγελοι
φοβούνται να πατήσουν!» (Ροπε)

«Όσο περισσότερα γνωρίζω,
τόσο περισσότερο ανακαλύπτω ότι δεν ξέρω».
(Βεγγαλικό Ρητό)

6.10 Ο Ένας, μοναδικός Θεός, κρυμμένος μέσα στα πάντα, διαποτίζει τα πάντα και είναι η Εσώτερη Ζωή των πάντων. Εκείνος απονέμει τους καρπούς της *Κάρμα* [της δραστηριότητας], Εκείνος κατοικεί σε όλα τα όντα. Εκείνος είναι η Ψυχή των πάντων· Εκείνος είναι ασύγκριτος και δε χαρακτηρίζεται από καμία γκούνα [κατηγορημα ή ποιότητα της φύσης], επειδή είναι μοναδικός (και δεν έχει δίπλα Του δεύτερο). Εκείνος είναι ο μεγάλος Σοφός. Εκείνος είναι ο μόνος πράττων ανάμεσα στα πολλά αδρανή αντικείμενα.

6.11 Συνήθως, δεν αγαπάμε την Αλήθεια, αλλά αγαπάμε τον ίδιο μας τον εαυτό *μέσα από κάτι*— μέσα από κάποια ιδέα, κάποιο σύστημα κ.λπ. Είμαστε ερωτευμένοι με μια ιδέα, επειδή είναι 'δικιά' μας ιδέα και όχι επειδή αυτή εκφράζει την Αλήθεια.

«Ο Θεός είναι γνωστός σ' αυτόν που αληθινά γνωρίζει ότι

Εκείνος είναι άγνωστος· και είναι άγνωστος σ' αυτόν που νομίζει ότι Τον γνωρίζει». — (Κένα Ουπάνισαντ 2.3)¹⁴

6.12 Στον αληθινό και σταθερό λάτρη, ο Θεός φανερώνει τη δόξα Του. Αυτό που οφείλει να κάνει ο λάτρης, είναι να συντονιστεί με το Θείο, με το Άπειρο. Τότε, ο Κύριος τού φανερώνει τη δόξα Του. Όπως ο άνθρωπος νιώθει την επιθυμία να πλησιάσει το Θεό, έτσι κι ο Θεός επιθυμεί να πλησιάσει τον άνθρωπο.

6.13 Αν κάνετε επίμονες διανοητικές προσπάθειες για να ανατρέξετε στο βασικό αίτιο των πραγμάτων, θα ανακαλύψετε ότι αδυνατείτε να το κάνετε με το μυαλό. Αυτός ο σκοπός απαιτεί ένα λεπτότερο, λεπτοφυέστερο όργανο.

«Εκείνος είναι χωρίς νου, αυτί, χέρια, πόδια και φως. Εκεί (στην υπερσυνειδητή κατάσταση) δεν υπάρχουν κόσμοι, οι ντέβας δεν είναι ντέβας, οι Βέδες δεν είναι Βέδες, οι θυσίες δεν είναι θυσίες, η μητέρα δεν είναι μητέρα, ο πατέρας δεν είναι πατέρας, η νύφη δεν είναι νύφη, οι μοναχοί δεν είναι μοναχοί· εκεί, μόνο ένας, ο Μπράχμαν διαλάμπει, διαφορετικός απ' όλα τούτα».

— (Μπριχάντ-άραναγκα Ουπ. 4.3.22)

6.14 Όλα όσα βλέπουμε είναι πράγματι πολύ περίεργα. Ολόκληρη αυτή η εκδήλωση, μαζί με το σώμα μας, τις σκέψεις μας, τα πάντα, είναι εντελώς χωρίς νόημα — έτσι τουλάχιστον μας φαίνεται. Για ποιο λόγο να πάρει μορφή το Άμορφο; Είναι εντελώς παράλογο, είναι σκέτη τρέλα. Δεν υπάρχει καμία εξήγηση γι' αυτό το πολυποίκιλο και πολύμορφο παιχνίδι της Μάγια μέσα στο Ένα, και ουδείς μπόρεσε ποτέ να το εξηγήσει με το σχετικό λόγο. Στο σχετικό επίπεδο, δε βρίσκεις απολύτως καμία εξήγηση, είτε το πεις «θέλημα του Θεού», όπως λέει ο χριστιανός είτε το πεις «θέατρο» ή «παιχνίδι του Θεού» [λίλα], όπως το λένε άλλοι. Δεν μπορείς ποτέ να το εξηγήσεις, αλλά, μπορείς να το **υπερβείς**.

7 — Βισμπάντεν, 27 Νοεμβρίου 1933

Πώς γνωρίζεται η Αλήθεια;

7.01 Η Αλήθεια δεν αποκαλύπτεται ούτε από το λόγο,

14. Δείτε *ΕΝΝΙΑ ΟΥΠΑΝΙΣΑΔΕΣ*, σελ.89. Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα. [ΣΤΜ]

ούτε από τη διάνοηση. Η Αλήθεια δεν είναι αντιληπτή από τα σαρκικά μάτια. Η ανώτατη Αλήθεια γνωρίζεται μόνο από μια καθαρή καρδιά, από έναν εξαγνισμένο νου. Γνωρίζεται άμεσα, μόνο με την εκλεπτυσμένη διορατικότητα ενός αγνού, ατάραχου και συγκεντρωμένου νου. Με τη διορατικότητα μιας ρυπαρής διάνοιας, είναι αδύνατο να βρούμε σωστές λύσεις. Ο πνευματικός άνθρωπος καταδύεται στα βάθη του δικού του 'όντος' και βρίσκει τις απαντήσεις –ερχόμενος σε επαφή με την Αλήθεια, ερχόμενος άμεσα αντιμέτωπος με Αυτήν και όχι λογομαχώντας για Αυτήν. Μέσα στην ψυχή μας υπάρχει κάτι αθάνατο, κάτι που είναι ο αιώνιος επόπτης, ο θεατής του καθετί που συμβαίνει – και μέσα μας και έξω από εμάς. Κι αν δεν γνωρίσουμε αυτό το μόνιμο στοιχείο που υπάρχει μέσα μας, θα είναι αδύνατο να επιτύχουμε ακόμα και την πιο φευγαλέα έστω, αντίληψη του μόνιμου στοιχείου που υπάρχει έξω από εμάς.

7.02 Το μεγάλο ερώτημα είναι: «Πώς γνωρίζεται ο Γνώστης;» – «Πώς γνωρίζεται αυτό που χαρίζει τη γνώση του παντός;» [Μπριχάντ-άραנגιακα Ουπάνισαντ 2.4.14, 4.5.16] – αυτό είναι το μεγάλο ζητούμενο των Ουπάνισαντς.

«Ό,τι δεν υπάρχει εντός, δεν υπάρχει εκτός».

– (Βεγγαλικό Ρητό)

7.03 Για να έρθουμε σε επαφή με την αστείρευτη πηγή όλων των υδάτων πρέπει να αρχίσουμε να σκάβουμε στο δικό μας οικόπεδο, όχι σε εκείνο του γείτονα. Και για να έρθουμε σε επαφή με αυτήν δεν είναι ανάγκη να ανασκάψουμε ολόκληρη τη γη, αλλά μόνο να σκάψουμε βαθιά μέσα μας.

Συμβουλές για την τζάπα και το 'διαλογισμό'

7.04 Η πίστη είναι απολύτως αναγκαία για όποιον θέλει να ασκήσει τζάπα.¹⁵ Στην αρχή, δεν πειράζει αν, σε κάποιο βαθμό έστω, η τζάπα ασκείται μηχανικά. Οι αρχάριοι νιώθουν το επίκεντρο της συνειδησεώς τους να μετακινείται διαρκώς – άλλοτε ανεβαίνει και άλλοτε κατεβαίνει. Κι αυτό είναι κάτι φοβερά ενοχλητικό για όλους τους αναζητητές.

15. Η επανάληψη ενός ιερού ονόματος ή ενός μάντρα, που συμβάλλει στην κάθαρση (την ενοποίηση), το ησύχασμα του νου –εφόσον τηρηθούν και οι απαιτούμενοι ηθικοί κανόνες. [ΣτΜ]

7.05 Αν δε γνωρίζεις ότι υπάρχει ένα χρυσωρυχείο κάτω από τα πόδια σου, μπορείς να περπατάς καθημερινά από πάνω του χωρίς να ωφεληθείς. Αλλά αν, αφού πληροφορηθείς για την ύπαρξη του χρυσωρυχείου, προσπαθήσεις να εξορύξεις το χρυσάφι, τότε ωφελείσαι και προοδεύεις.

7.06 Όταν προσπαθείτε να ασκήσετε ‘διαλογισμό’ ή τζάπα, δεν πρέπει ποτέ να αφήνετε να σας καταλαμβάνει **υπνηλία**. Είναι πολύ επικίνδυνο. Ο ύπνος και η υπνηλία δεν πρέπει ποτέ να συνδεθούν με την ώρα του ‘διαλογισμού’. Αν νιώσετε πολύ νύστα, σηκωθείτε και βηματίσετε μέσα στο δωμάτιο, κάνοντας τζάπα, μέχρι που να σας εγκαταλείψει η νύστα.

7.07 Στους αρχαίους, συχνά επικρατούν δύο ακραίες νοερές καταστάσεις: μια φοβερά άστατη κατάσταση και μιαν άλλη, στην οποία ο νους καταλαμβάνεται από υπνηλία και βουλιάζει κάτω από το κατώφλι της εγρήγορσης. Συνίσταται η αποφυγή και των δύο, αν θέλουμε να προοδεύσουμε ικανοποιητικά.

7.08 Όταν ο νους είναι φοβερά ανήσυχος και εξωστρεφής, πρέπει με πείσμα να ασκήσουμε τζάπα – ας την κάνουμε και μηχανικά – χωρίς να υποκύψουμε στην ανησυχία. Αν επιμείνουμε, τουλάχιστο ένα τμήμα του νου μας θα ‘ναι διαρκώς απασχολημένο σε τζάπα. Αυτό εμποδίζει το νου να γίνει, ή να παραμείνει, ολοκληρωτικά ανήσυχος.

7.09 Η δεύτερη κατάσταση, αυτή της υπνηλίας, είναι φοβερά επικίνδυνη και πρέπει να την αποφεύγετε με κάθε θυσία. Υπάρχουν κάποιοι, που όταν κάθονται για να ‘διαλογιστούν’, είναι σαν να στέλνουν πρόσκληση στον ύπνο! Ο ανήσυχος, φοβερά εξωστρεφής νους είναι πολύ καλύτερος από το νυσταγμένο! – Η κατάσταση της ανησυχίας οφείλεται στην επικράτηση της Ράτζας, ενώ η υπνηλία είναι Ταμασική. Και η Τάμας, που είναι κατώτερη από την Ράτζας, δεν έχει καμία θέση στην πνευματική ζωή και στον πνευματικό αγώνα.

7.10 Φανταστείτε, πως η επανάληψη του ονόματος του *Ίστα* (του Προσωπικού σας Ίδανικού) ή του *μάντρα*, σας **εξαγνίζει** ολόκληρο το σώμα, ολόκληρο το νου, όλες τις αισθήσεις κ.λπ., κ.λπ. Αυτή η πεποίθηση πρέπει να γίνει πολύ δυνα-

τή, επειδή αυτή είναι με κάποιον τρόπο η αρχή στην οποία στηρίζεται η τζάπα.

Το όνομα του *Ίστα* απαλύνει τα νεύρα, ηρεμεί το νου και μετασχηματίζει το σώμα. Όταν ο νους σας καταληφθεί από μεγάλη ένταση ή θλίψη, αρχίστε αμέσως να μουρμουρίζετε το όνομα και ταυτόχρονα να φαντάζεστε ότι αυτό ηρεμεί και ρυθμίζει το σώμα και το νου σας. Θα νιώσετε απτά, πώς αυτό απαλύνει ολόκληρο το νευρικό σας σύστημα, πώς αυτό όλο και περισσότερο σταματάει την εξωστρεφή ροπή του νου σας.

Οι ρυθμικές, κανονικές αναπνοές (χωρίς ιδιαίτερα κρατήματα κ.λπ.) ηρεμούν και σε κάποιο βαθμό ισορροπούν το νευρικό σύστημα· αυτό διευκολύνει τις ασκήσεις. Η Άγια Σκέψη επίσης ισορροπεί το σώμα και το νου. Φανταστείτε πως με κάθε επανάληψη του ονόματος του *Ίστα* σας, ή του *μάντρα* σας, γίνεστε όλο και πιο αγνοί. Το αποτέλεσμα δε διακρίνεται από την αρχή. Αλλά αν συνεχίσετε έτσι, σταθερά και επίμονα, για κάποιο χρονικό διάστημα θα αρχίσετε να νιώθετε κάτι. Κατόπιν, μετά από μερικά χρόνια, θα εκπλαγείτε από τη μεγάλη αλλαγή που θα 'χει επέλθει μέσα σας.

Έχουμε μεγάλα περιθώρια για βελτιώσεις. Το σώμα μας πρέπει να πολωθεί, να ρυθμιστεί. Με μεθοδική εξάσκηση, πρέπει να ρυθμίσουμε το σώμα, τις αισθήσεις, το νου, την αναπνοή, τα πάντα – μόνο τότε θα νιώσουμε ευνοϊκά διατεθειμένοι προς τις πνευματικές ασκήσεις και το 'διαλογισμό'. Μόνο τότε θα μπορέσουμε να ξεκινήσουμε στα σοβαρά. Μέχρι τότε, ό,τι κι αν κάνουμε ανήκει στο προκαταρκτικό στάδιο.

7.11 Όταν κάνετε αναπνευστικές ασκήσεις, προσπαθήστε να περάσετε μερικά ισχυρά μηνύματα στο νου σας:

- Εισπνέω αγνότητα. . εκπνέω κάθε ρυπαρότητα.
- Εισπνέω δύναμη. . εκπνέω κάθε αδυναμία.
- Εισπνέω ηρεμία. . εκπνέω κάθε ανησυχία.
- Εισπνέω ελευθερία. . εκπνέω κάθε δουλεία.

Αυτές οι εμφυτεύσεις σκέψεων μπορούν να δοθούν και καθώς γίνεται η τζάπα. Είναι μια πολύ χρήσιμη προετοιμασία του εδάφους για τις πραγματικές ασκήσεις.

7.12 Η αυστηρή καθημερινή τήρηση ενός σταθερού ημε-

ρήσιου προγράμματος ασκήσεων, αναγνωσμάτων, μελετών και ενδεδειγμένου στοχασμού, είναι πάρα πολύ αναγκαία για την εμπέδωση της ζωής του αναζητητή. Τότε, στις προγραμματισμένες ώρες, η συνήθεια θα γεννάει την κατάλληλη διάθεση και όλα θα γίνονται πιο εύκολα. Αφού σχηματιστεί αυτή η συνήθεια, θα προοδεύσετε πολύ καλύτερα και όλες αυτές οι ασκήσεις θα σας κουράζουν πολύ λιγότερο.

7.13 Τα πάντα σ' αυτό το μονοπάτι είναι δύσκολα. Ο σχηματισμός νοερών εικόνων με τη φαντασία είναι δύσκολος. Ο 'διαλογισμός' είναι δύσκολος. Η *τζάπα* είναι δύσκολη—όταν γίνεται όπως πρέπει—αλλά, λιγότερο δύσκολη. Είναι επομένως ανάγκη να αποκτήσουμε πρόσθετη δύναμη. Και, γι' αυτό το σκοπό, οι νοερές εμφυτεύσεις που προανέφερα είναι πολύ χρήσιμες. Εκμεταλλευτείτε λοιπόν τη μεγάλη δύναμη του ήχου και των ηχο-συμβόλων. Ο άνθρωπος είναι είδος ψυχολογικό. Οφείλουμε να μάθουμε πώς να ησυχάζουμε το νου μας κ.λπ. Ακριβώς όπως ο νους μας είναι πάντα έτοιμος να μας εξαπατήσει, πρέπει κι εμείς, να είμαστε σε διαρκή ετοιμότητα να τον γελάσουμε—με τη βοήθεια, φυσικά, κάποιας ανώτερης από αυτόν δύναμης.

7.14 Είναι ανάγκη να φαντάζεστε ότι το Άγιο Όνομα, το Άγιο *Μάντρα*, σας εξαγνίζει. Αν επιμεινέτε, έστω για λίγο χρονικό διάστημα, είναι βέβαιο πως θα αρχίσετε να νιώθετε ότι εξαγνίζεστε. Κάνετε το πείραμα. Πάντα να επαληθεύετε ότι σας λένε οι άλλοι. Αν αυτές οι αλήθειες δεν ήταν επαληθεύσιμες από εσάς τους ιδίους, τότε θα 'ταν καλύτερο να καούν όλα τα βιβλία για τη θρησκεία, να πεταχτούν όλες οι ιερές γραφές στη θάλασσα.

7.15 Δεν είστε τώρα σε θέση να συλλάβετε τη μεγάλη αποτελεσματικότητα της *τζάπα*.¹⁶ Η ρυθμική επανάληψη του ιερού ονόματος του *Ίστα* έχει μεγάλη επίδραση και είναι μια από τις πιο αναγκαίες ασκήσεις στη ζωή του αρχαρίου.

16. Είναι πασίγνωστο, πως όλες οι θρησκευτικές παραδόσεις—Χριστιανοί, Ινδουιστές, Βουδιστές, Μουσουλμάνοι κ.λπ. κ.λπ.—χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο. Στο χώρο της Ορθοδοξίας, ο αναζητητής θα βρει, μεταξύ άλλων, οδηγίες για αυτήν την άσκηση στην *Φιλοκαλία* των Ιερών Νηπτικών και στις *Περιπέτειες Ενός Προσκυνητή* (Εκδόσεις Παπαδημητρίου, Αθήνα). [ΣτΜ]

7.16. Η λέξη «*Ζουμ*» είναι μια συλλαβή με εξαίσιο ρυθμό. Κάθε ήχος χάνεται στη σιωπή. Οι ηχο-δονήσεις παίζουν σπουδαίο ρόλο στη ζωή μας· γι' αυτό, επιβάλλεται να τις χρησιμοποιήσουμε προς όφελός μας .

Διάφορα μάντρα (προσευχές)

7.17 Μόλις καθίσει ο αναζητητής για να 'διαλογιστεί', πρώτα απ' όλα, με ενωμένα χέρια απαγγέλλει:

*«Είτε είμαι αγνός είτε ρυπαρός, οπουδήποτε κι αν θυμάμαι τον Κύριο, εξαγνίζομαι – εξωτερικά και εσωτερικά».*¹⁷

Κατόπιν, φαντάζεται ότι ο τζίβα [η ενσώματη ατομική ψυχή] ανέρχεται, διά μέσου του αγωγού *Σουσούμνα* στο συνειδησιακό κέντρο της κορφής της κεφαλής και ενώνεται με το Παγκόσμιο Πνεύμα. Μετά, φαντάζεται ότι ολόκληρο το αδρομερές σώμα του και το λεπτοφυές σώμα του, αποτεφρώνονται, κι ότι ο ίδιος είναι ένα με το Απόλυτο: *«Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος!»*

7.18 Ο σωστός τρόπος προσευχής απαιτεί μεγάλη προσήλωση, μεγάλη αναπόσπαστη συγκέντρωση. Χωρίς αυτά, η προσευχή είναι άκαρπη.

«Δέησε να φανερωθείς εδώ, δέησε να παραμείνεις εδώ, δέησε να μη φύγεις, δέησε να πλησιάσεις και να δεχτείς τη λατρεία μου».

«Σώσε με Εσύ, ω Κύριε, που έχεις πάρει τη μορφή αυτού του Σύμπαντος».

«Απαγγέλλοντας αυτό το μάντρα, επικαλούμαστε το Πανταχού-Παρόν Ον, το Ον με τα μύρια κεφάλια, με τα μύρια μάτια και μύρια πόδια, που όχι μόνο περικλείει και διαποτίζει ολόκληρο αυτό το σύμπαν, αλλά υπάρχει και πέραν αυτού».

«Επειδή υπόκειμαι στους περιορισμούς (στην επιρροή) της ζωτικής ενέργειας, της διάνοιας και του σώματος, προσφέρω στο Μπράχμαν όλα τα αμαρτήματα που έχω διαπράξει στην κατάσταση της εγρηγόρσεως, του ονείρου και του αν-όνειρου ύπνου – με τη σκέψη, το λόγο και

17. Η Κύριος είναι ο **Μεγάλος Εξαγνιστής**. Όποιος Τον σκέφτεται επίμονα, εξαγνίζεται και θεραπεύεται από την ασθένεια της κοσμικότητας – (συνήθως μετά από κάποια πίστωση χρόνου, βέβαια). [ΣτΜ]

τις πράξεις μου, καθώς και με τα διάφορα αισθητήρια όργανα. Παραδίνομαι μαζί με ό,τι θεωρώ δικό μου στα πόδια του Κυρίου».

Πέρα από το σχετικό

7.19 Πρέπει να υπερβείτε το καλό και το κακό, γιατί όπου υπάρχει καλό, αναπόφευκτα υπάρχει και το κακό. Η ευτυχία και η δυστυχία πάντα πηγαινούν παρέα. Μόλις δεχτείς την ευτυχία, υποχρεούσαι να υποστείς και τη δυστυχία. Όλα τα ζεύγη των αντιθέτων πηγαινούν μαζί και δεν μπορείς ποτέ να πάρεις το ένα από αυτά χωρίς το άλλο. Η μόνη λύση λοιπόν είναι η μετάβαση πέρα από αυτά, για να φτάσεις σε ένα επίπεδο που είναι πέρα από τα ζεύγη του καλού και του κακού, της ευτυχίας και της δυστυχίας, πέρα από αυτό που εμείς αποκαλούμε «καλό» και «κακό»—πέρα δηλαδή από κάθε σχετικό καλό και κακό, πέρα από κάθε σχετική ευτυχία και δυστυχία. Στο φαινομενικό επίπεδο δεν υπάρχει απόλυτο καλό, ούτε απόλυτο κακό, ούτε απόλυτη ευτυχία, ούτε απόλυτη δυστυχία.

7.20 Η ευθυμία είναι σημάδι μεγάλης προόδου, αλλά πολλοί δεν το καταλαβαίνουν αυτό. Η πνευματική ζωή ανακουφίζει την καρδιά· γι' αυτό, κάνει τους ανθρώπους χαρούμενους.

Το ηχο-σύμβολο

«Ας 'διαλογιστούμε' στην εξαίσια δόξα του Θεϊκού Όντος που φωτίζει τα πάντα. Είθε Εκείνος να καθοδηγεί τη νοημοσύνη μας». — (Γκάγιατρι Μάντρα — Ριγκ-Βέδα 3.62.10)

7.21 Οφείλουμε πάντα να καταφεύγουμε στο ηχο-σύμβολο, επειδή ήχος και σκέψη είναι αλληλένδετα. Οι σκέψεις εκδηλώνονται ως διαφορετικοί ήχοι. Μήπως λοιπόν υπάρχει κάποια αιώνια σχέση ανάμεσα στη σκέψη και τον ήχο; Ας πάρουμε για παράδειγμα ένα ζώο: την αγελάδα. Χαρακτηρίζουμε αυτό το ζώο ως «αγελάδα» με τη βοήθεια διαφορετικών ηχο-συμβόλων. Κάθε γλώσσα χρησιμοποιεί ένα διαφορετικό ηχο-σύμβολο για να εκφράσει τη σκέψη «αγελάδα». Η ιδέα λοιπόν του βοοειδούς εκφράζεται με αυτόν τον τρόπο, και υπάρχει μια αδιαχώριστη σχέση ανάμεσα σε μια ιδέα και το ηχο-σύμβολό της.

7.22 Επομένως, μπορούμε τώρα να δεχτούμε πως και η

Θεϊκή ιδέα επίσης εκφράζεται μέσα από διαφορετικά Άγια Ονόματα, κι ότι υπάρχει μια αδιαχώριστη σχέση ανάμεσα στην άγια ιδέα και το ηχο-σύμβολό της. Γι' αυτό λοιπόν χρησιμοποιούμε ήχους στην πνευματική ζωή. Ο ήχος βοηθάει να ανακαλέσουμε τη σκέψη. Θα πρέπει όμως να προσέχουμε, πάντα να περνάμε νοερά από το ηχο-σύμβολο στη σκέψη, διαφορετικά ο ήχος δεν θα μας βοηθάει.

8 – Βισμπάντεν, 28 Νοεμβρίου 1933

Ο παπαγάλος

8.01 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε στους μαθητές του: «Μερικές φορές, ο παπαγάλος μαθαίνει να λέει τα ονόματα του Θεού· όμως, μόλις τον αρπάξει η γάτα, δεν επαναλαμβάνει τα ονόματα του Θεού, αλλά βάζει δυνατές φωνές με τη δική του λαλιά».¹⁸

8.02 Και στη δική μας περίπτωση, όταν βρεθούμε υπό δοκιμασία, τότε θα δούμε αν θα θυμηθούμε τον Κύριο και μόνο τον Κύριο, ή όχι!

8.03 Κάποτε ο Σουάμι Τουριγιάναντα¹⁹ έπαθε πονόματο και ο Σουάμι που τον υπηρετούσε του έριξε κάποιες σταγόνες στο μάτι αλλά, δυστυχώς, έπιασε λάθος μπουκάλι και το υγρό ήταν κάποιο οξύ. Ο Σουάμι Τουριγιάναντα αναρωτήθηκε, «Τι είναι αυτό που μου συμβαίνει;» Η πρώτη σκέψη που πέρασε από το μυαλό του ήταν, «Προφανώς, η Μητέρα θέλει να αφαιρέσει αυτό το μάτι». Και ο Σουάμι άρχισε να κλαίει από συγκίνηση. Η σκέψη της Μητέρας κυριάρχησε αμέσως στο μυαλό του. Αλλά, κάτι τέτοιο δε συμβαίνει παρά μετά από μεγάλη εξάσκηση. Αν δε μας γίνει φυσικό να σκεφτόμαστε το Θεό και μόνο το Θεό, τότε γινόμαστε λίγο-πολύ σαν τον παπαγάλο και συμπεριφερόμαστε σαν τον παπαγάλο μόλις βρεθούμε υπό δοκιμασία.

Τζάπα

8.04 «Ό,τι εκτελείς με πλήρη επίγνωση του τι κάνεις, είναι περισσότερο αποτελεσματικό». — λέει ο ενορατικός των Ουπάνισαντς. Όμως, ακόμα και η μηχανική επανάληψη του ονόμα-

18. Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα, σελ.328. [ΣΤΜ]

19. Ένας από τους σπουδαιότερους μαθητές του Σρι Ραμακρίσνα. [ΣΤΜ]

τος του *Ίστα* ή του *μάντρα*, χαρίζει αποτέλεσμα. Πρέπει πάντα να επιδιώκουμε το καλύτερο αλλά όταν ο νους μας είναι υπερβολικά ταραγμένος μπορούμε, κάπου-κάπου, να καθίσουμε σε κάποια απομονωμένη γωνιά και να ασκήσουμε *τζάπα* με μηχανικό τρόπο έστω, αλλά με μεγάλη επιμονή.

8.05 Ακόμα και οι πιο ακραίοι πιστοί της Αντβάιτα Βεδάντα (που απορρίπτουν τα τελετουργικά) ασκούν *τζάπα*, επαναλαμβάνοντας «*ΩΟΥΜ*», ή «*Σό-χάμ*». Όλες οι φιλοσοφικές και οι θρησκευτικές σχολές της Ινδίας, αλλά κυρίως οι σχολές της *Μπχάκτι*, που επιδιώκουν τη *Γιόγκα*²⁰ μέσω της αγάπης για το Θεό, επιμένουν πολύ στην *τζάπα*. Η *τζάπα* είναι μια από τις πιο αποτελεσματικές ασκήσεις για όλους τους αρχαρίους. Αλλά, ο αναζητητής συνειδητοποιεί την αποτελεσματικότητα και την αξία της, πολύ αργότερα.

Η 'Όμοιο-οπτία'

8.06 Ο Ραμάναντα, της σχολής του Ραμάνουτζα, έλεγε:

«Γιατί κάθεσαι και μιλάς για όλες αυτές τις κάστες, τους κανόνες και τους περιορισμούς; Όποιος επαναλαμβάνει το όνομα του Κυρίου ανήκει στον Κύριο».

8.07 Ο μεγάλος ποιητής Καμπίρ ήθελε να πάρει μύηση από τον Ραμάναντα. Πήγε λοιπόν, στην καρδιά της νύχτας, και ξάπλωσε στα σκαλοπάτια που οδηγούν στο Γάγγη. Ο Ραμάναντα, καθώς κατέβαινε, πρωί-πρωί, για να λουστεί στο Γάγγη, πάτησε πάνω στον Καμπίρ και αναφώνησε, «Ραμ, Ραμ!»²¹ Τότε ο Καμπίρ σηκώθηκε, τον προσκύνησε και έγινε δεκτός ως μαθητής του.

8.08 Ο Ραμάναντα έζησε τον 16ο αιώνα, ο Ραμάνουτζα τον 12ο. Ο Καμπίρ πέτυχε την τελείωση μέσα από την επανάληψη του Αγίου Ονόματος.

«Έχω γνωρίσει ότι η Κάλι μου δεν είναι διαφορετική από το Μπράχμαν· και τώρα, που Τη γνωρίζω άμεσα, έχω εγκαταλείψει τα δήθεν καθήκοντα της ζωής».

8.09 *«Η Μητέρα δεν είναι διαφορετική από το Απόλυτο».* —

20. Την 'επιστροφή', την ενοποίηση με το Θείο. [ΣτΜ]

21. Ραμ = Ράμα. Το όνομα μιας θείας Ενσαρκώσεως που γεννήθηκε το 4439 π.Χ., δηλαδή 1327 χρόνια πριν από τον Σρι Κρίσνα (3112 π.Χ.). [ΣτΜ]

Με τη λέξη «Μητέρα», ο Σρι Ραμακρίσνα εννοούσε το Απόλυτο, που συγχρόνως φανερώνεται στον λάτρη με διαφορετικές μορφές.

8.10 Στο *Ραματσαρίτα-μάνασα* (η απόδοση του έπους *Ραμάγιανα* σε γλώσσα χίντι) ο Τούτσι-ντας γράφει: «Ο *Ράμα* που γεννήθηκε ως γιος του *Ντάσαρατχα*, αυτός ο ίδιος ο *Ράμα* κατοικεί μέσα σε όλους». Ο κάθε αναζητητής οφείλει να βρει τρόπο – μέσα από μια οποιαδήποτε θεϊκή μορφή – να επιτύχει την αποκάλυψη της Πανταχού-Παρούσας, Μοναδικής Πραγματικότητας που στηρίζει το Παν.

«Η φωτιά είναι ο Θεός (το θεϊκό σύμβολο) των διπλογεννημένων.²² ο σοφός θεωρεί ότι ο Θεός κατοικεί μέσα στην καρδιά του και ο άνθρωπος μικρής αντιλήψεως θεωρεί ότι ο Θεός κατοικεί στο ομοίωμα· ενώ, αυτός που έχει επιτύχει την ‘ομοιο-οπτία’ βλέπει τον Κύριο παντού».

«Κύριε, το όνομά Σου είναι ‘ομοιο-οπτία’».²³

8.11 Κανείς αρχίζει με την εξωτερική λατρεία (*πούτζα*). Η επόμενη πνευματική άσκηση είναι η επανάληψη του Θεϊού ονόματος [*τζάπα*]. Κατόπιν έρχεται η ψαλμωδία της Θεϊκής δόξας [*μπχάτζαν*]. Έπεται η νοερή λατρεία (*μάνασα-πούτζα*) ή και ο ‘διαλογισμός’ [*ντχιάννα*]. Τελικά, σου φανερώνεται η εμπειρία όπου βλέπεις το Θείο **παντού – ακόμα και με ανοιχτά μάτια**.

8.12 Αυτή είναι η ανώτατη φάση, που δε φανερώνεται χωρίς να περάσεις μέσα από όλες τις προηγούμενες. Είναι ανώτερη και από το *σαμάντσι*.

«Πρέπει κανείς να ‘διαλογίζεται’ σε κάποια ερημική γωνιά, στο δάσος, ή μέσα στον ίδιο του το νου».

«Το καλύτερο απ’ όλα είναι να έχεις συνείδηση του Μπράχμαν. Μέση αξία έχει ο ‘διαλογισμός’. Πιο κάτω είναι η εξύμνηση του ονόματος του Κυρίου και η επανάληψη

22. Των βραχμάνων, κσάτριγιας και βαϊσγιας – οι πρώτες τρεις κάστες (κοινωνικές ομάδες) των ινδουιστών. [ΣΤΜ]

23. Από ένα ποίημα του μυστικιστή ποιητή Σούρ-ντάς. ‘Ομοιο-οπτία’ σημαίνει να τα βλέπεις όλα όμοια, χωρίς να κάνεις διακρίσεις – εφόσον όπου κι αν κοιτάξεις μόνο Εκείνον βλέπεις. [ΣΤΜ]

του ονόματός Του [τζάπα]. Πιο κάτω ακόμα, είναι η εξωτερική λατρεία».²⁴

Νοερός έλεγχος

8.13 Αν φανερωθούν φοβερά νοερά κύματα μέσα στο νου σας και κινδυνεύετε να παρασυρθείτε, αντιμετωπίστε τα αμέσως με τζάπα. Επαναλάβετε το Άγιο Όνομα με πείσμα, ακόμα και μεγαλοφώνως ή έστω με τρόπο ακουστό μόνο από εσάς. Πολύ συχνά, όταν επικρατεί μια πολύ ταραγμένη νοερή κατάσταση, η σιωπηλή επανάληψη δεν είναι αποτελεσματική. Προσπαθήστε να σχηματίσετε μια σαφή σχέση ανάμεσα στο ηχο-σύμβολο και τη σκέψη, έτσι ώστε η σκέψη να φανερώνεται μόλις αγγίξετε το 'πλήκτρο' του ηχο-συμβόλου. Το ίδιο συμβαίνει όταν δακτυλογραφείς κάτι. Μόλις αγγίξεις ένα πλήκτρο, το αντίστοιχο γράμμα τυπώνεται στο χαρτί. Έτσι, μόλις αγγίξεις το ηχο-σύμβολό σου, η σκέψη που αντιστοιχεί σ' αυτό θα φανερωθεί μέσα σου και θα σε βοηθήσει. Αλλά, επαναλαμβάνω, πρέπει πρώτα να έχει σχηματιστεί η σαφής σχέση ανάμεσα στα δύο.

8.14 Μόλις προσπαθήσουμε να επιβληθούμε στο νου μας, αυτός αμέσως αντιδρά και γίνεται πιο άστατος και ανεξέλεγκτος. Μη χρησιμοποιείτε ποτέ βία.

Η πείνα της ψυχής

8.15 Για τους περισσότερους, οι πρώτες πρωινές ώρες είναι οι καλύτερες για την εξάσκησή τους· αλλά, μια φορά στο εικοσιτετράωρο δεν αρκεί γι' αυτούς που πραγματικά θέλουν να κάνουν κάποια πρόοδο.

8.16 Αν δε δώσεις κάποια πραγματική τροφή στην ψυχή, νιώθεις πεινασμένος—ακόμα κι όταν βρίσκεσαι περικυκλωμένος από αφθονία πραγμάτων. Νιώθεις ένα κενό μέσα στην ψυχή σου, από το οποίο δεν μπορείς να απαλλαγείς, ακόμα κι όταν τίποτα δε σου λείπει εξωτερικά. Η ψυχή εξακολουθεί να φωνάζει, επειδή δε γίνεται τίποτα για να ικανοποιηθεί η πείνα της. Αυτή η αίσθηση του κενού, του ανικανοποίητου, δε φεύγει ποτέ, όσο δε δίνουμε στην ψυχή την τροφή που αυτή έχει ανάγκη.

24. Αναφορά στο κεφάλαιο 21 των ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ, σελ. 126.

Τζάπα

8.17 Πού και πού, σηκώνονται τεράστια νοερά κύματα και κινδυνεύουμε να παρασυρθούμε από αυτά. Όταν σας συμβεί κάτι τέτοιο, πιαστείτε με όλες σας τις δυνάμεις, είτε στο όνομα του *Ίστα* [του προτιμημένου προσωπικού σας ιδανικού] είτε στο *μάντρα* [το ηχο-σύμβολό σας].

8.18 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε, «*Η τζάπα είναι σαν μια αλυσίδα. Περνώντας από τον έναν κρίκο στον άλλον, τελικά φτάνεις στο Θεό*».²⁵

Μ' αυτόν τον τρόπο, πλησιάζεις σ' αυτό στο οποίο είναι στερεωμένη η αλυσίδα. Η αποτελεσματικότητα της *τζάπα* – όταν γίνεται με συνειδητό και άγρυπνο τρόπο – είναι πολύ μεγάλη. Όταν η μικρή σας σχεδία κλυδωνίζεται από τα γιγαντιαία κύματα και τις θύελλες της ζωής, τότε πιάστε την αλυσίδα, σφιχτά.

8.19 Αν μπορέσω να σφηνώσω ένα κοντάρι πολύ βαθιά στο βυθό, τότε κανένα κύμα δε θα μπορέσει, παρά τη θέλησή μου να παρασύρει τη βάρκα μου.

8.20 Όλα τα πνευματικά μονοπάτια συνιστούν την *τζάπα*. Αλλά, πρέπει να γίνονται εξακολουθητικές προσπάθειες να βελτιωθεί η ποιότητά της. Η *τζάπα* πρέπει να γίνεται συνειδητά, με ενδιαφέρον και, καθώς περνάει ο χρόνος, η **ποσότητα της πρέπει να αυξηθεί σταδιακά**.²⁶ Πάντα να θυμόσαστε την αλυσίδα και να προσπαθείτε να πιάσετε τον επόμενο κρίκο της. Αυτό θα σας φέρει όλο και πιο κοντά στο Θείο και θα σας προετοιμάσει για το 'διαλογισμό'.

Αναγκαιότητα σαφών και συγκεκριμένων αντιλήψεων

8.21 Μη φοβηθείτε να χάσετε κάτι στο οποίο ήσασταν προσκολλημένοι σε όλη σας τη ζωή. Αν οι ιδέες σας είναι τόσο εύθραυστες που θα καταρρεύσουν με το παραμικρό άγγιγμα, αφήστε τες τότε να καταρρεύσουν! Ολίγη στενοχώρια δε βλάπτει – μην ακούτε τι λέει ο κόσμος.

8.22 Οι συζητήσεις, δεν είναι κατ' αρχήν βλαβερές. Εφόσον οι συζητήσεις σας έχουν κάποιο πραγματικό σκοπό, τότε

25. Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα σελ. 673.π11, 1038.π7. [ΣΤΜ]

26. Δείτε ανωτέρω σελ. 156, 161 και πιο κάτω σελ. 301. [ΣΤΜ]

είναι ακίνδυνες· αλλά οι περισσότεροι συζητητές αρχίζουν να προβάλλουν αντιρρήσεις για να αποδείξουν ότι εκείνοι έχουν δίκιο και οι άλλοι όχι. Αυτό καταλήγει σε άχρηστες λογομαχίες, που πρέπει οπωσδήποτε να αποφεύγονται από όλους τους πνευματικούς αναζητητές.

8.23 Μπορείτε να συζητάτε μεταξύ σας για να εξακριβώσετε και να αποσαφηνίζετε τα θέματα. Δεν πρέπει όμως να συζητάτε ποτέ για πνευματικά θέματα με άλλους που δεν έχουν σε κάποιο βαθμό οι ίδιοι γευτεί αυτή τη ζωή και τις δυσκολίες της. Τα κούφια μπουμπουνίσματα των λέξεων δεν οδηγούν πουθενά και μόνο κάνουν το νου περισσότερο εξωστρεφή.

«Είτε φτάσουμε στο Θείο είτε όχι, τουλάχιστο γνωρίσαμε το δρόμο». — Σουάμι Σαραντάναντα²⁷

8.24 Αυτό που επιδιώκουμε τώρα είναι η μέσω της σταθερής άσκησης αποσαφήνιση όλων των ασαφειών. Είναι ανάγκη να έχουμε σαφείς σκέψεις, σαφή συναισθήματα, σαφείς και συγκεκριμένες πράξεις.

8.25 Ο νους δεν είναι παρά κάτι υλικό. Γι' αυτό, οφείλουμε να τον εκπαιδεύσουμε σωστά, σταθερά, ασταμάτητα και σκληρά, και να πάψουμε να νομίζουμε πως είμαστε ο συνολικός νους ή μία από τις μεταμορφώσεις του. — *«Είμαι ο επόπτης του καθετί που συμβαίνει μέσα στο νου μου, είμαι διαφορετικός από αυτόν, είμαι ο κύριός του».*

8.26 Η απόλυτη κυριαρχία πάνω στο νου απαιτεί χρόνο. Μετά, θα χρειαστεί πρόσθετος χρόνος για να ενοποιηθεί με Εκείνον.

Η Μάγια

8.27 Τούτος ο κόσμος είναι το Απόλυτο — όπως το βλέπει ο νους διά μέσου των χρωματιστών γυαλιών του χρόνου, του χώρου και της αιτιότητας. Ο Καντ δικαιολογημένα το δηλώνει αυτό, αλλά δεν λέει ότι μπορούμε να υπερβούμε τον κόσμο, ενώ ο ενορατικός των Ουπάνισαντς λέει και γνωρίζει, ότι: *«Όλα αυτά είναι Μάγια».* Αν υπερβούμε τη Μάγια [την παγκόσμια δύναμη της πλάνης, που κρύβει το Θείο], τότε θα δούμε τα πράγματα διαφορετικά. Ο χρόνος, ο χώρος και η αιτιότητα

27. Σπουδαίος άμεσος μαθητής του Σρι Ραμακρίσνα. [ΣΤΜ]

είναι *Μάγια*: αλλά, η *Μάγια* είναι όλα αυτά, **συν** 'χ'²⁸. Ο Καντ δε λέει αν το 'πράγμα αυτό καθεαυτό' (το 'ding an sich') μπορεί να γνωσθεί στην ουσία του. Ενώ οι δάσκαλοι των Ουπάνισαντς μας λένε πως όλοι οι αναζητητές της Αλήθειας πρέπει και μπορούν να επιτύχουν αυτή τη γνώση.

8.28 Σε κανένα βιβλίο δε θα βρείτε ολόκληρη τη διδασκαλία. Τα βιβλία δεν είναι παρά τα θεμέλια, η σκαλωσιά: το πραγματικά σημαντικό τμήμα των διδασκαλιών μεταδίδεται *άμεσα*, από τον *Γκουρού* στο μαθητή. Ουδέποτε τυπώνεται.

8.29 Η *Μάγια* έχει δύο όψεις: Έχει μια **συγκαλυπτική** δύναμη – αυτή που θολώνει τη νόηση του ανθρώπου – και μια **δημιουργική** δύναμη. Και οι δύο σκοτεινιάζουν το νου. Στις κατώτερες μορφές της, ως *Αβιντιγιά-Μάγια* [*Μάγια* της Αγνωσίας], αυτή θολώνει το νου, φανερώνει τα πάθη και γεννάει προσκολλήσεις σε απατηλά πράγματα. Ενώ η ανώτερη *Μάγια*, η *βιντιγιά-Μάγια* [η *Μάγια* της Γνώσης], βοηθάει να επιτύχουμε την Ελευθερία και τη Φώτιση. Δηλαδή η κατώτερη *Μάγια* μας μπλέκει όλο και περισσότερο, ενώ η ανώτερη μάς απεμπλέκει κι έτσι, τελικά, την υπερβαίνουμε.

8.30 Αυτά που μας αιχμαλωτίζουν και αυτά που μας απελευθερώνουν, ανήκουν στη σφαίρα της *Μάγια*. Ούτε τα πρώτα, ούτε τα δεύτερα, είναι ουσιαστικά αληθινά. Ανήκουν όλα στη σφαίρα των φαινομένων – ποτέ στη σφαίρα της Πραγματικότητας. Κάποιοι προσπαθεί να σφάξει κάποιον κι ένας τρίτος επεμβαίνει για να σώσει το θύμα: δεν ανήκουν και οι δύο στον φαινομενικό κόσμο; – και ο επίδοξος φονιάς και ο επίδοξος σωτήρας; Επομένως, και οι δύο όψεις της *Μάγια* είναι αντιληπτά γεγονότα που ανήκουν ολοκληρωτικά στον φαινομενικό κόσμο. Από τη μια μεριά έχουμε τον άγιο και από την άλλη τον χειρότερο εγκληματία. Και οι δύο υπάρχουν στη φαινομενική σφαίρα: ο άγιος προσπαθεί να μας ελευθερώσει, ενώ ο άλλος προσπαθεί να μας υποδουλώσει.

Μάγια — το καλό και το κακό

8.31 Όπου υπάρχουν αντίθετα ζεύγη (καλό – κακό, κ.λπ), εκεί σε κάποιο βαθμό επικρατεί η *Μάγια*. Το κακό μοιάζει, από

28. Συν 'κάτι ακόμα', δηλαδή την Ουσία. [ΣτΜ]

μια σκοπιά, να έχει μεγαλύτερη έκταση από το καλό, αλλά, το καλό και το κακό είναι παντοτινά αδιαχώριστα. Αν επιδιώξεις το καλό, θα πρέπει να υποστείς και το κακό. Εναλλακτικά, μπορείς να υπερβείς και τα δύο – να μην έχεις σχέση, ούτε με το ένα, ούτε με το άλλο. Όπως υπάρχουν ευσεβείς άνθρωποι στον κόσμο, έτσι υπάρχουν και ασεβείς και εγκληματίες. Πάνε μαζί· γιατί λοιπόν να κάνουμε διακρίσεις ανάμεσά τους; Η ευτυχία και η δυστυχία, η χαρά και η λύπη πάνε μαζί. Παντού βρίσκουμε αμοιβαίους συσχετισμούς. Επομένως, το ιδανικό του αληθινά πνευματικού ανθρώπου θα πρέπει να είναι η υπέρβαση της δυαδικότητας, η αδιαφορία προς τα αντίθετα ζεύγη (χαρά–λύπη κ.λπ.).

8.32 Άρα, όσοι δεν έχουν ακόμα νικήσει τον κόσμο,²⁹ οφείλουν να καλλιεργούν και να τηρούν, μια στάση αδιαφορίας και μη προσκολλησέως προς τα πάντα – και προς ό,τι είναι καλό και προς ό,τι είναι κακό ή κακόβουλο. Το μονοπάτι που οδηγεί πέρα από τον κόσμο αρχίζει με την πάταξη της κακίας μέσω του καλού (εννοείται το σχετικό καλό, το οποίο, στο τέλος, το υπερβαίνουμε).³⁰ Πατάξτε λοιπόν πρώτα τις κακές σας ροπές, αυτές που σας αιχμαλωτίζουν – μέσα από αυστηρή εγκράτεια [*μπραχματσάργια*] και αυστηρά ηθική ζωή.

8.33 Αν δεν αφήσουμε πίσω μας το ισόγειο, δεν μπορούμε να φτάσουμε στον πρώτον όροφο και από κει να πάμε στην ταράτσα. Πολλοί άνθρωποι πιάνονται στην παγίδα του καλού. Πρέπει να υπερβούμε και το καλό, διαφορετικά θα παραμείνουμε πιασμένοι στον ιστό της *Μάγια*. Δεν μπορούμε μ' ένα άλμα να πεταχτούμε από το ισόγειο στην ταράτσα. Πρώτα πρέπει να απαλλαγούμε από τη σιδερένια αλυσίδα με τη βοήθεια της χρυσής και κατόπιν, να απορρίψουμε και αυτήν.³¹ Αφού φτάσουμε στην ταράτσα, αν θέλουμε, μπορούμε να ρίξουμε τη σκάλα με μια κλοτσιά. Ποτέ δεν μπορεί να επικρατή-

29. Με την έννοια που το είπε ο Ιησούς. [ΣτΜ]

30. Ο Σρι Ραμακρίσνα έδινε το όμορφο παράδειγμα των δύο αγκαθιών, λέγοντας πως όταν μπει στο πόδι σου ένα αγκάθι, παίρνεις ένα άλλο αγκάθι για να βγάλεις το πρώτο, και κατόπιν πετάς και τα δύο. [ΣτΜ]

31. Άλλο παράδειγμα για το ίδιο θέμα: η καλλιέργεια της *σάττβα* (της χρυσής αλυσίδας) που σε απαλλάσσει από την *ράτζας* και την *τάμας* (τη σιδερένια αλυσίδα). Δείτε την παραβολή του Σρι Ραμακρίσνα για τους τρεις ληστές στο *Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα*, σελ. 213.π7. [ΣτΜ]

σει απόλυτο καλό ή απόλυτο κακό στη σφαίρα του φαινομενικού κόσμου.

8.34 Είναι ανάγκη να καλλιεργήσουμε κάποια μικρόβια για να καταβροχθίσουν τα άλλα μικρόβια. Άρα πρέπει, πρώτα-πρώτα, να προσκολληθείτε απόλυτα στο καλό και κατόπιν να απαλλαγείτε από αυτό. Μπορούμε να απαλλαγούμε από το κακό μόνο μέσα από την καλλιέργεια του καλού. Πρέπει να καλλιεργήσουμε καλές ροπές συνειδητά, αλλά πρέπει να φροντίσουμε να μη προσκολληθούμε στο καλό.

* * * * *

ΒΕΔΑΝΤΑΣΑΡΑ³²

Τα εμπόδια στο Σαμάντσι και η απομάκρυνσή τους

Νωθρότητα [λάγια] είναι η νοερή κατάσταση κατά την οποία ο νους βυθίζεται σε ύπνο εξαιτίας της ανικανότητάς του να παραμείνει προσηλωμένος στο Απόλυτο. (210)

Απόσπαση [βικσέπα] είναι η νοερή κατάσταση κατά την οποία ο νους προσηλώνεται σε πράγματα διαφορετικά από το Απόλυτο, εξαιτίας της ανικανότητάς του να προσηλωθεί σ' ΑΥΤΟ. (211)

Προσκόλληση [κσάγια] είναι η νοερή κατάσταση κατά την οποία ο νους αδυνατεί να προσηλωθεί στο Απόλυτο, εξαιτίας του μουδιάσματος που γεννούν τα αποτυπώματα που άφησε η προσκόλληση, ακόμα κι όταν δεν επικρατεί νωθρότητα ή απόσπαση. (212)

Απόλαυση [ράσα-βάντα] είναι η νοερή κατάσταση κατά την οποία ο νους γεύεται την ευδαιμονία του Σαβικάλπα-Σαμάντσι, εξαιτίας της ανικανότητάς του να προσηλωθεί στο Απόλυτο. Ή, μπορεί να σημαίνει ότι εξακολουθεί να γεύεται την ευδαιμονία του Σαβικάλπα-Σαμάντσι ακόμα κι όταν περνάει σε Νιρβικάλπα-Σαμάντσι. (213)

Όταν ο νους, απαλλαγμένος από αυτά τα τέσσερα εμπόδια, παραμένει ακίνητος σαν τη φλόγα μιας λυχνίας σε απάνεμο μέρος και είναι ένα με την Απόλυτη Συνείδηση, αυτό ονομάζεται Νιρβικάλπα-Σαμάντσι. (214)

32. 'Η Ουσία της Βεδάντα' – ένα προκαταρκτικό εγχειρίδιο της Αντβάρτα Βεδάντα. (Δείτε Κατάλογο Βιβλίων στο τέλος.) [ΣΤΜ]

Έχουν λεχθεί τα ακόλουθα: — «Όταν ο νους νιώθει νωθρότητα, αφύπνισέ τον· όταν νιώθει απόσπαση, ησύχασέ τον· όταν προσκολληθεί, συνειδητοποιήσέ το· όταν είναι υπό έλεγχο, μην τον αφήσεις να ξανααποσπαστεί. Μην παρσύρσεις να γευτείς την ευδαιμονία που γεννάει το Σαβικάλπα Σαμάντσι, συγκρατήσου μέσα από τη διάκριση ». [Γκουνταπάντα Κάρικα 3.44–45]. — «Όπως η λυχνία που είναι σε απάνεμο μέρος δεν τρεμοπαίζει, έτσι είναι ο ελεγχόμενος νους του Γιόγκι». [Μπχάγκαβαντ Γκίτα 6.19]. (215)

* * * * *

Δεν υπάρχει σύντομος δρόμος

8.35 Το σύντομο δρόμο, ας τον πάρει εκείνος που διαθέτει άφθονο χρόνο. Δεν υπάρχει κανένας σύντομος δρόμος στην πνευματική ζωή. Μην φαντάζεστε κάτι τέτοιο, διαφορετικά θα ατυχήσετε.

Πού εδρεύει ο γνώστης της Αλήθειας

8.36 Ο άνθρωπος που έχει γνωρίσει την Αλήθεια, αφού περάσει στην υπερβατική κατάσταση, επιστρέφει στην τελευταία βαθμίδα της σκάλας, στον όροφο που είναι πλησιέστερος στην ταράτσα.

Το μονοπάτι δε μαθαίνεται από βιβλία

8.37 Μην φαντάζεστε ποτέ πως μπορείτε να μάθετε ένα μονοπάτι από ένα βιβλίο· αλλά ούτε και θα βρείτε σημαντικές πληροφορίες σε κάποιο βιβλίο, επειδή, όπως είπα προηγουμένως, πάντα υπάρχουν παράλληλα με όσα περιέχονται σε βιβλία, οι πρακτικές οδηγίες του *Γκουρού*, που δε θα τις βρείτε πουθενά σε έντυπη μορφή.

Οι Ινδουιστικές Γραφές δεν είναι εικασίες

8.38 Όλες αυτές οι Ινδουιστικές Γραφές δεν είναι απλές εικασίες, αλλά εμπειρίες και περιγραφές εμπειριών. Δεν είναι μόνο θεωρίες, όπως αυτές που βρίσκει κανείς σε ολόκληρη τη Δυτική φιλοσοφία. Ο απλός στοχασμός δε μετασχηματίζει τη ζωή ενός ανθρώπου, δεν οδηγεί πουθενά. Καταντάει σκέτη διανοητική γυμναστική. Αυτός είναι ο λόγος που τα Δυτικά σας φιλοσοφικά συστήματα ποτέ δεν επηρέασαν τη ζωή των

ανθρώπων γενικά, αλλά ούτε και τη ζωή των ίδιων των φιλοσόφων.

Η αγνότητα

8.39 Πρέπει με κάθε θυσία να απαλλαγεί κανείς από τη λαγνεία και την απληστία. Η αγνότητα της καρδιάς και η αγνότητα του σώματος και του νου είναι το τίμημα που απαιτεί η πνευματική ζωή. Αυτά είναι η αναπόφευκτη προϋπόθεση της οποιασδήποτε πνευματικής προόδου και άμεσης αποκαλύψεως. Προτού φτάσουμε στην ύψιστη πνευματική συνειδητοποίηση, μπορούμε να ευλογηθούμε με φευγαλέες φανερώσεις της. Αλλά, αυτό συμβαίνει σε αναλογία με το πόσο αγνά και μη προσκολλημένα ζούμε· ανάλογα δηλαδή με το πόσο όλο και περισσότερο νιώθουμε ότι δεν είμαστε σώματα – αδρομερή, λεπτοφυή, ή πολύ λεπτοφυή.

8.40 Ο Σουάμι Βιβεκάναντα λέει, «*Η αγνότητα είναι η προϋπόθεση για τη θεία χάρη*».

8.41 Όσοι δεν είναι έτοιμοι να πληρώσουν αυτό το τίμημα της αγνότητας και της υποταγής των αισθήσεων δεν έχουν καμία θέση στην πνευματική ζωή και πρέπει να εγκαταλειφθούν.

9 – Βισμπάντεν, 29 Νοεμβρίου 1933

Αμαρτία και ηθικότητα

9.01 Να προσπαθείτε πάντα να βαδίζετε στο μονοπάτι της ηθικότητας. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν τους κάνει αίσθηση η ρυπαρότητα· κι όσο περισσότερα ρυπαρά πράγματα διαπράττουν, τόσο περισσότερο σκληροί και αναισθητοί γίνονται. Ο ηθικός τους φραγμός, η ηθική τους ευαισθησία έχει καταστραφεί εντελώς. Δε νιώθουν το παραμικρό βάρος συνειδήσεως, την παραμικρή ντροπή.

9.02 Οι οπαδοί του Μπράχμο Σαμάτζ³³ μιλούσαν πάρα πολύ για την αμαρτία από τη μία πλευρά και για την ομορφιά της δημιουργίας του Κυρίου από την άλλη. Ούτε το ένα, ούτε το άλλο είναι επιθυμητό. Πρέπει κανείς να σταματήσει να

33. Ανανεωτική ινδουιστική κίνηση, επηρεασμένη από Δυτικά πρότυπα, που ιδρύθηκε τον 19ο αιώνα από τον Κέσαμπ Τσάντρα Σεν (που ήταν σύγχρονος και γνώριμος του Σρι Ραμακρίσνα). [ΣτΜ]

μελαγχολεί για το παρελθόν του — όποιο κι αν ήταν. Ό,τι έγινε, έγινε και δεν αλλάζει με τίποτα. Επομένως, να σκέφτεστε την αγνότητα, να σκέφτεστε αυτό που θα κάνετε στο μέλλον και όχι αυτά που κάνατε στο παρελθόν. **Εκείνος που σκέφτεται ότι είναι αγνός, γίνεται αγνός.** Προσπαθήστε να σβήσετε το παρελθόν, όσο μπορείτε. Προσπαθήστε να σβήσετε όλες τις παλιές σχέσεις και εντυπώσεις, αντικαθιστώντας τες με άλλες, καλύτερες και αγνότερες.

9.03 Ο Σουάμι Βιβεκάναντα έλεγε, «*Γιατί σκέφτεστε τόσο πολύ την αμαρτία; Μπορεί ποτέ η βρωμιά να ξεπλύνει τη βρωμιά;*»

9.04 Η σκέψη της ρυπαρότητας δεν μπορεί να σας εξαγνίσει, η σκέψη ότι είστε αμαρτωλός δεν μπορεί να σας απαλλάξει από την αμαρτία. Αυτή είναι μια λανθασμένη ψυχολογία που πάντα φέρνει το αντίθετο αποτέλεσμα. Όταν πολυσκεφτόμαστε ότι είμαστε αμαρτωλοί και ρυπαροί, ξεχνάμε ότι μέσα από τη δικιά μας πνευματική προσπάθεια μπορούμε να επιτύχουμε κάτι. Προσπαθήστε λοιπόν πάντα να εφαρμόζετε τη θετική μέθοδο. Αντί δηλαδή να σκέφτεστε: «Αχ, πόσο αμαρτωλός είμαι!» — σκεφτείτε: «*Η αγνότητα είναι η κληρονομιά μου και η αληθινή μου φύση· είμαι από τη φύση μου ελεύθερος. Η φύση μου είναι ουσιαστικά αγνή και άγια.*»

9.05 Υπάρχει ένα είδος ταπεινότητας που είναι χειρότερη από την υπεροψία και την έπαρση. Γι' αυτό ο Σουάμι Βιβεκάναντα έλεγε, «*Πίσω από αυτήν την ψευδο-ταπεινότητα υπάρχει το 'εγώ'.*» — Και εδώ, το μεσαίο μονοπάτι είναι το μόνο που επιβάλλεται.

Το συνειδησιακό μας επίκεντρο

9.06 Είναι πάρα πολύ σημαντικό για τον αναζητητή να μάθει πώς να μετατοπίζει το συνειδησιακό του επίκεντρο κατά βούληση. Αυτό έχει τρεις διαστάσεις: σωματική, νοερή και πνευματική. Σε ορισμένους ανθρώπους η συνείδηση είναι επικεντρωμένη στο στομάχι, όπως π.χ. στους λαίμαργους, στους μεθύστακες κ.λπ., κ.λπ. Σε άλλους πάλι είναι στην καρδιά, στη 'κατώτερη' δηλαδή συναισθηματική καρδιά.

9.07 Υπάρχει, όπως είπαμε, η σωματική διάσταση. Αλλά, η νοερή διάσταση, δηλ. η διάσταση της σκέψης, είναι πολύ

σημαντικότερη. Είναι απαραίτητο να ξεριζωθεί η ίδια η ρίζα όλων των ρυπαροτήτων και όχι μόνο οι εκδηλώσεις της. Η καταστολή (και ο σχηματισμός συμπλεγμάτων) δεν είναι από μόνη της ένα τόσο βλαβερό πράγμα. Είναι προσωρινά αναγκαία, ως στάδιο προς την πλήρη μετουσίωση που θα φανερωθεί πολύ αργότερα. Γιατί να γίνεται τόσοσ θόρυβος για τα 'συμπλέγματα'; Συμπλέγματα σχηματίζονται έτσι κι αλλιώς από κάθε είδος δραστηριότητα. Η παράδοση στο σεξ γεννάει ένα είδος συμπλέγματος, ενώ η καταστολή του γεννάει ένα άλλο είδος. Επομένως, είναι ανάγκη να διακρίνουμε ποιο από τα δύο συμπλέγματα θα μας οδηγήσει σε κάτι ανώτερο και θετικότερο, ποιο από τα δύο θα μας απελευθερώσει όλο και περισσότερο και θα μας βοηθήσει να επιτύχουμε τον ανώτατο σκοπό. Διαρκώς σχηματίζουμε συμπλέγματα σ' αυτό το σχετικό μας επίπεδο — ό,τι κι αν κάνουμε.

9.08 Υπάρχουν φυσικοί νόμοι και στον πνευματικό κόσμο — οι φυσικοί νόμοι που αφορούν το σώμα δεν είναι οι μόνοι που πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας.

9.09 Όπως είπα προηγουμένως, το συνειδησιακό επίκεντρο μετακινείται ανάμεσα στα τρία επίπεδα: σωματικό, βιοενεργειακό και νοερό. Και τα τρία είναι σημαντικά. Κάθε αρχάριος οφείλει να αποφεύγει, με ιδιαίτερη προσοχή, κάθε επικίνδυνο ερέθισμα, με όποια μορφή κι αν φανερωθεί. Το τρυφερό φυτό πρέπει να προστατεύεται με ένα φράκτη.

9.10 Ο κάθε πνευματικός αναζητητής πρέπει να έχει ένα σίγουρο καταφύγιο· πρέπει δηλαδή να μπορεί να ανεβάζει κατά βούληση το επίκεντρο της συνειδήσεώς του σε ένα ορισμένο ανώτερο συνειδησιακό κέντρο.

9.11 Το βασικό μας συνειδησιακό επίκεντρο είναι σαν το θύλακα της θηλυκιάς καγκουρό. Μόλις φανερωθεί κάποιος κίνδυνος, το μικρό καγκουρό τρέχει στη μάνα του και κρύβεται μέσα στο θύλακά της. Παρόμοια, κι εμείς, οφείλουμε να μπορούμε να ανερχόμαστε στη βασική έδρα της συνειδήσεώς μας όταν φανερώνεται κάποιο επικίνδυνο εξωτερικό ή εσωτερικό ερέθισμα.

9.12 Πρέπει να κάνουμε προσπάθειες να εφαρμόσουμε όλες αυτές τις διδασκαλίες. Η πνευματική ζωή πρέπει να γίνει

βίωμα. Γι' αυτό λοιπόν το σκοπό, ο αναζητητής οφείλει, μέσα από κατάλληλη εκπαίδευση, να αναπτύξει μια τεράστια θέληση και την ικανότητα να προσηλώνει το νου του αναπόσπαστα. Εδώ δεν έχουν θέση οι τεμπέληδες και οι αδύναμοι.

9.13 Ο Σουάμι Βιβεκάναντα λέει, «Αν έχεις πίστη σε όλους τους θεούς και τις θεές, αλλά δεν έχεις πίστη στον εαυτό σου, δεν υπάρχει σωτηρία για σένα».

Ο καθαρισμός του κατόπτρου

9.14 Όταν το κάτοπτρο είναι καθαρό, αυτό αντανακλά το φως περίλαμπρα· βλέπουμε φως. Επομένως, αυτό που οφείλουμε να κάνουμε τώρα είναι να δώσουμε ένα γερό τρίψιμο στο κάτοπτρό μας (στο νου μας) για να αφαιρέσουμε όλα τα στρώματα βρωμιάς που, με την ανοχή μας, έχουν συσσωρευτεί σ' αυτό.

9.15 Η έννοια της αμαρτίας μπορεί να ταιριάζει πολύ καλά σε ορισμένους χαρακτήρες, αλλά μόνο όταν χρησιμεύει ως κέντρισμα. Πρέπει να μας κεντρίσει να προχωρήσουμε προς κάτι καλύτερο. Αλλά ο απείρως καλύτερος τρόπος για να απαλλαγούμε από τις ρυπαρότητες είναι να σκεφτόμαστε την αιώνια, έμφυτη αγνότητά μας, που είναι η **πρωταρχική μας φύση**.

Η πνευματική πορεία του ανθρώπου

9.16 Από πνευματική σκοπιά, ο καθένας μας είναι ο πρόγονος του ίδιου του εαυτού· απλώς δρέπουμε ό,τι εμείς οι ίδιοι σπείραμε!

Η μετενσάρκωση δεν είναι το πιο κρίσιμο ζήτημα. Πρέπει να προσπαθήσουμε να επιτύχουμε την πλήρη φώτιση σε **τούτη** τη ζωή. Επομένως δεν πρέπει να δίνουμε υπερβολική σημασία στη μετενσάρκωση.

9.17 Αν η τωρινή μας ζωή είναι το προϊόν του ατομικού μας παρελθόντος, τότε μπορούμε να αλλάξουμε το μέλλον μας. Το *Κάρμα* δεν πρέπει να θεωρείται ως το πεπρωμένο. Το *Κάρμα* είναι ο νόμος της ατομικής προσπάθειας—της νοήμονος, συνειδητής ατομικής προσπάθειας—δεν διδάσκει τη μοιρολατρία και την αδράνεια.

9.18 Ουδείς άνθρωπος *υποχρεούται* να καταταγεί στην

πνευματική ζωή και να ακολουθήσει το μονοπάτι της πνευματικής άθλησης. Υπάρχουν όμως κάποιοι 'περίεργοι', που λες και είναι γεννημένοι γι' αυτήν! Αυτούς δεν τους ικανοποιεί η κοσμική ζωή και διψούν για κάτι ανώτερο, για μια μεγαλύτερη ελευθερία.

9.19 Πάντα, θα υπάρξουν πολλοί που θα πέσουν καθ' οδόν. Τι να κάνετε; Αφήστε τους εκεί όπου έπεσαν και προχωρήστε εσείς στο δρόμο σας. Η προσοχή σας πρέπει να είναι ασάλευτα προσηλωμένη στο μοναδικό σας σκοπό, χωρίς να κοιτάτε ούτε δεξιά, ούτε αριστερά, χωρίς να νοιάζεστε για κανένα αποτέλεσμα, για κανέναν καρπό των έργων σας.

Η παγίδα των κούφιων συναισθηματισμών

9.20 Δεν πρέπει να έχουμε νοσηρές υπερευαισθησίες. Όλοι, κάποια στιγμή, θα μπουν στο μονοπάτι κι αν κάποιος πέσει καθ' οδόν, αφήστε τον να πέσει. Το δικό σας καθήκον είναι να τον προσπεράσετε και να φτάσετε στο τέρμα.

9.21 Αν τύχει να σας συνοδεύσει κάποιο άτομο για λίγο δρόμο, από λεγόμενη «αγάπη», αυτό εγκυμονεί πολύ μεγάλο κίνδυνο. Το μόνο που επιδιώκουν αυτοί οι άνθρωποι είναι να τυλίξουν, σαν το χταπόδι, τα πλοκάμια της ψευτοαγάπης τους γύρω από εσάς. Είναι προτιμότερο να τους ραγίσετε την καρδιά, παρά να τους αφήσετε να σας κάνουν κάτι τέτοιο! Αυτού του είδους η αγάπη δεν είναι παρά η λέξη 'ΕΓΩ', γραμμένη με κεφαλαία γράμματα, τίποτα άλλο. Είναι ικανοποίηση ατομικών συναισθηματισμών και προθέσεων, αλλά ποτέ ΑΓΑΠΗ με την αληθινή έννοια της λέξης. Κάτι τέτοιοι άνθρωποι, θέλουν μόνο να σας σύρουν κάτω, να σας μπλέξουν στα δίχτυα τους και να σας εξουσιάσουν σαν δικό τους αντικείμενο.

Υπάρχουν όμως και κάποιοι που από τα παιδικά τους χρόνια είναι σοβαροί. Ποτέ δεν προσαρμόστηκαν στις νοοτροπίες των κοσμικών· αυτοί ελάχιστα κινδυνεύουν και συναντούν ελάχιστες δυσκολίες.

9.22 Μην ακούτε αυτά που λένε κάποιοι για «σκληρότητα» κ.λπ., όταν αυτοί με τις λέξεις 'καρδιά' και 'αγάπη' απλώς εννοούν συναισθηματισμό και νοσηρή ευαισθησία. Πρέπει κανείς να μάθει να είναι πολύ σκληρός, έστω κι αν ραγίσει καρδιάς. Η αληθινή αγάπη ποτέ δε θέλει να τυλιχτεί γύρω από κά-

ποιον και να τον πνίξει—κάθε άλλο είδος αγάπη είναι προσκόλληση και οφείλουμε να απαλλαγούμε από αυτήν. Μάθετε να είστε πολύ σκληροί και ασυμβίβαστοι σ' αυτό το σημείο. Μην αφήσετε τον εαυτό σας να πιαστεί στα δίχτυα αυτής της συναισθηματικής και κατακτητικής αγάπης, —σε εκείνα τα, «Αχ! φτιαχτήκαμε ο ένας για τον άλλον!» «Ήταν πεπρωμένο να συναντηθούμε!» κ.λπ. Όλα αυτά είναι βλακώδεις συναισθηματισμοί και ανοησίες!

Ο κούφιος συναισθηματισμός και η νοσηρή ευαισθησία είναι ένας από τους χειρότερους εχθρούς του πνευματικού μονοπατιού.

9.23 Όλοι αυτοί οι Μεγάλοι, όλες αυτές οι Ενσαρκώσεις ήρθαν και δίδαξαν στην ανθρωπότητα τις ίδιες αιώνιες αλήθειες, ξανά και ξανά· αλλά, ο κόσμος εξακολουθεί το δρόμο του αμέριμνος. Όσοι κατορθώνουν να ξεφύγουν από τα δίχτυα του κόσμου είναι αληθινά πολύ έξυπνοι.

9.24 Αν ακολουθήσετε το μονοπάτι μέχρι τη μέση και δεν προχωρήσετε μέχρι το τέλος, θα νιώσετε φοβερά δυστυχημένοι. Πάνω μας δρουν και κεντρομόλες και φυγόκεντρες δυνάμεις. Είμαστε σε ασφάλεια είτε στη συντεταγμένη είτε στον άξονα—πουθενά αλλού δε βρίσκουμε καταφύγιο.

9.25 Η καθαρή καρδιά αντανακλά την αλήθεια. Το ίδιο κάνει κι ο εξαγνισμένος, στοχαστικός νους. Στην ανώτατη όμως αποκάλυψη, η καρδιά και ο νους υπερβαίνονται—παύουν να υπάρχουν.

9.26 Η αφυπνισμένη και σαφής σκέψη συλλαμβάνει όλο και περισσότερο τα ιδανικά της ανώτερης ζωής. Όσο πιο αγνός είναι ο νους τόσο καλύτερα συλλογίζεται, τόσο καλύτερα αντανακλά την αλήθεια.

9.27 Όσο εξακολουθούμε να γαντζωνόμαστε στις ψεύτικες μαριονέτες και τα είδωλα στα οποία κατευθύνουμε την αγάπη μας, δεν είναι δυνατό να έχουμε, την ίδια στιγμή, μια σοβαρή και βαθιά λαχτάρα για το Θεό. Μπορεί να λέμε ότι την έχουμε, αλλά αυτό είναι σκέτη υποκρισία. Πάντως, για όλους, θα έρθει η ώρα όπου αυτές οι μαριονέτες, αυτές οι ανθρωπίνες κούκλες, θα χάσουν όλη τη γοητεία τους· μόνο τότε θα φανερωθεί η αληθινή και βαθιά λαχτάρα για την πνευματική

ζωή. Τότε, ο κόσμος και όλα τα εγκόσμια θα μας φανούν άγευστα.

9.28 Ένας βασιλιάς που λεγόταν Τρίσανκου κάποτε ετοιμαζόταν να ανέβει στον ανώτατο ουρανό. Αλλά, ένας από τους θεούς κυριεύτηκε από φοβερή ζήλια και τον έκανε να καυχηθεί για κάτι. Έτσι, απαγορεύτηκε η είσοδος του Τρίσανκου στον ανώτατο ουρανό, επειδή οι καυχησιάρηδες δεν έχουν θέση εκεί, αλλά, ταυτόχρονα, δεν μπόρεσε να επιστρέψει σε τούτον τον κόσμο, επειδή κάθε εγκόσμιος πόθος είχε εξαφανιστεί από μέσα του. Έτσι, παρέμεινε αιωρούμενος μεταξύ ουρανού και γης! Αυτό ακριβώς συμβαίνει κατά τη μεταβτική περίοδο της πνευματικής ζωής.

9.29 Κάποτε, η κόρη κάποιου – προτού αυτός γίνει ένας μεγάλος άγιος – του είπε, «Πατέρα, η μέρα πλησιάζει προς το τέλος της». «Καλά λες», απάντησε αυτός και σηκώθηκε και έφυγε από το σπίτι, εγκαταλείποντας την εστία του. Εκείνος συνέλαβε τη βαθύτερη σημασία των λέξεων, με τρόπο που δεν πέρασε από το μυαλό της κόρης του.

9.30 Προτού ακολουθήσει το πνευματικό μονοπάτι, ο Τούλσι-ντάς, ο μεγάλος μας ποιητής-άγιος, υπεραγαπούσε τη γυναίκα του και ήταν φοβερά προσκολλημένος σ' αυτήν. Τόσο μεγάλη ήταν η προσκόλλησή του, που την ακολουθούσε ακόμα κι όταν αυτή πήγαινε να επισκεφτεί τους γονείς της.³⁴ Τότε η γυναίκα του του είπε, «Αν αγαπούσες το Θεό, το ίδιο έντονα όσο αγαπάς τούτο δω, το κορμί μου, τότε θα Τον είχες γνωρίσει προ πολλού και δε θα ήσουνά όπως είσαι τώρα». Εκείνη ακριβώς την ημέρα, ο Τούλσι-ντάς εγκατέλειψε τον κόσμο και όλους τους δεσμούς του και εγκατέλειψε τη γυναίκα του.

9.31 Προτού γίνει άγιος, ο Νάραντα πήγε σε ένα πολύ σπουδαίο δάσκαλο. «Κύριε», είπε, «έχω μελετήσει όλες τις Γραφές, αλλά δε βρήκα την ειρήνη. Είμαι γεμάτος θλίψη. Σώστε με». Τότε ο Γκουρού τον ρώτησε, «Για πες μου, τι έμαθες;» – «Όλες τις Βέδες, τα μαθηματικά, τη φιλοσοφία, όλους τους διάφορους κλάδους των γνώσεων». – «Παιδί μου»,

34. Κατά την ινδουιστική κοινωνική συνήθεια, οι γυναίκες πηγαίνουν μόνες τους σ' αυτήν την πολυήμερη επίσκεψη, που είναι ένα είδος διακοπών για αυτές. [ΣΤΜ]

είπε ο Γκουρού, «μόνο λέξεις έμαθες, αλλά οι λέξεις δε χαρίζουν την αποκάλυψη της Αλήθειας». Κατόπιν, άρχισε να του δείχνει το δρόμο, βήμα προς βήμα.

9.32 Ο Κύριος είναι η πεμπτούσια κάθε ευδαιμονίας και γεμίζουμε ευδαιμονία μόνο όταν Τον γνωρίζουμε. Μόνο ό,τι είναι άπειρο είναι ικανό να χαρίσει την ειρήνη και την ευτυχία. Δεν υπάρχει ειρήνη σε ό,τι είναι μικρό, περιορισμένο, πεπερασμένο.

9.33 Οι περιπτώσεις ολοκληρωτικής και ξαφνικής απαρνήσεως των εγκόσμιων είναι πολύ σπάνιες. Συνήθως, οι άνθρωποι νιώθουν κάποια προσωρινή απάρνηση αφού υποστούν ένα βαρύ πλήγμα της τύχης. Κατόπιν όμως, αυτοί ξαναμπλέκουν ακόμα περισσότερο στη 'γυναίκα και το χρυσό' – με τις ανθρώπινες κούκλες του κουκλοθεάτρου της ανθρώπινης αγάπης. Τότε, αυτοί σου λένε, «Αχ να! τα γνωρίζουμε όλα αυτά! Εμείς οι ίδιοι δοκιμάσαμε την πνευματική ζωή! Τελικά, δεν προσφέρει τίποτα. Οι ανθρώπινες σχέσεις είναι πολύ πιο πραγματικές. Εμείς είμαστε προορισμένοι ο ένας για τον άλλον!»! Όλα αυτά είναι βλακείες, ανοησίες και σημάδια αδύναμων και αποβλακωμένων μυαλών.

9.34 Αν όλοι έχουν κάποιο χόμπι, γιατί να μην έχω ένα καλύτερο χόμπι; Γιατί διαρκώς να κυνηγάω ψευδαισθήσεις; Πού είναι ο εντελώς εχέφρων άνθρωπος; Όλοι οι φρενοβλαβείς πιστεύουν ότι είναι εχέφρονες και ο κοσμικός άνθρωπος – και αυτός – δεν είναι παρά ένας φρενοβλαβής. Προτού φτάσουμε στην κατάσταση της 'Αυτογνωσίας', δεν είμαστε εντελώς εχέφρονες – ό,τι κι αν φρονούμε τώρα. Η εξυπνάδα του κόρακα είναι άωφελη. Μοιάζει πολύ έξυπνος, αλλά του αρέσει να τρώει ακαθαρσίες και βρωμιές. Υπάρχουν πολλοί εξυπνότατοι άνθρωποι που είναι ακριβώς όπως οι γύπες – διανοητικά, οι σκέψεις τους πετούν πάρα πολύ ψηλά, αλλά τα μάτια τους διαρκώς αναζητούν ψοφίμια (εγκόσμια πράγματα) για να τα κατασπαράξουν και να τα απολαύσουν.

9.35 Ο κόσμος όλος είναι μεθυσμένος με το κρασί της 'γυναίκας και του χρυσού' (το κρασί της άγνοιας) και έχει τρελαθεί τόσο πολύ που δεν ξέρει πια τι κάνει. Όλοι έχουνε γίνει 'ψοφιμοφάγοι'!

9.36 Πού και πού, βρίσκεις έναν που δεν πίνει αυτό το κρασί της ‘γυναίκας και του χρυσού’, κάποιον που ψάχνει για ένα καλύτερο κρασί, ένα διαφορετικό μεθυστικό που καταπολεμάει την επιρροή αυτού του μοιραίου κοσμικού κρασιού. Θα ανακαλύψετε όμως, πως όποιος τολμάει να σκεφτεί για τον εαυτό του—όποιος τολμάει να σκεφτεί θαρραλέα και ελεύθερα και όποιος τολμάει να ζήσει σύμφωνα με ένα ανώτερο πρότυπο— πάντα κατατρέχεται

9.37 Πρέπει να φροντίσετε να καλλιεργήσετε μεγάλο ζήλο και πολύ μεγάλη και σταθερή αποφασιστικότητα. Μερικές φορές μπορείτε να ‘βοηθήσετε’ κάποιον άλλον με τη φωτιά που έχετε ανάψει μέσα σας. Και μια τέτοια ‘βοήθεια’, όταν γίνει με πνεύμα αγνής και εντελώς ανιδιοτελούς υπηρεσίας, είναι κάτι πραγματικά πολύ σπουδαίο.

9.38 *«Ευλογημένη είναι η οικογένεια και ευλογημένη είναι η μητέρα που ο γιος της ασπάζεται τη μοναστική ζωή».*

9.39 Στην αρχή, η Θεϊκή αγάπη μοιάζει να καταστρέφει τα πάντα και όντως καταστρέφει πολλά πράγματα. Αφανίζει όλη τη βρωμιά και τα περιττά· αλλά, παρ’ ότι καταστρέφει, είναι και δημιουργική. Η μόνη αληθινή, αιώνια και αμετάβλητη αγάπη είναι αυτή που κάνει την καρδιά σου να πάλλει με τον αιώνιο ρυθμό και τη μη προσκόλληση της αληθινής πνευματικότητας. Σημαίνει να μην αγαπάς κανέναν και ταυτόχρονα να αγαπάς τους πάντες με άπειρη συμπάθεια και ισοτιμία. Η αληθινή αγάπη, η εντελώς αγνή αγάπη, η χωρίς προσκολλήσεις και γεμάτη ζεστασιά αγάπη, είναι πάντα πνευματική. Καμία αγάπη στην οποία υπάρχει έστω και ίχνος προσκολλησεως, μπορεί ποτέ να είναι πνευματική—ό,τι κι αν λέν κάποιοι κι όσο όμορφη κι αν φαίνεται αυτή, προσωρινά, στα τυφλωμένα μας μάτια.

Η δοκιμασία

9.40 Οι περισσότεροι άνθρωποι θέλουν να ακολουθήσουν την πεπατημένη· επομένως είναι εντελώς φυσικό πως, κάποια στιγμή, θα χωρίσουν οι δρόμοι αυτών που θέλουν να ακολουθήσουν την ανώτερη ζωή για να επιτύχουν την ανώτερη αγάπη και αυτών που επιθυμούν τη ‘γυναίκα και το χρυσό’ στη χονδροειδή και λεπποφυή τους μορφή.

9.41 Αλλά, αφού αφυπνιστεί κάποιος, μπορεί ποτέ πια να ακολουθήσει την πεπατημένη; Οι πρώτες στιγμές της αφυπνίσεώς μας είναι πάντως στιγμές δοκιμασίας—επειδή σ' αυτές μας φανερώνεται ο φυσικός χωρισμός των δρόμων. Θα πρέπει τότε, ή να ριχτεί κανείς στη μάχη, ή να εγκαταλείψει την ιδέα της πνευματικής ζωής. Πρώτα-πρώτα όμως πρέπει κανείς να φάει ένα γερό μαστίγωμα, για να διεγερθεί ο ενθουσιασμός του· και όποιος δεν είναι έτοιμος να δεχτεί αυτό το μαστίγωμα και να το αντέξει, πρέπει να απορριφθεί «σαν το άχυρο».

9.42 Πρέπει να περάσουμε επανειλημμένες δοκιμασίες και να μπορέσουμε να αναπτύξουμε μια αποφασιστικότητα που θα είναι ατρόμητη και ακλόνητη. Κι αν φάμε ένα γερό χέρι ξύλο για να κεντριστεί ο ενθουσιασμός μας, όπως είπα προηγουμένως, οφείλουμε να είμαστε έτοιμοι να το δεχτούμε και να το υποστούμε μέχρι τέλους.

Η κατάσταση των κοσμικών

9.43 Δε βλέπετε πόσο φοβερά ανήσυχoi έχουν γίνει οι άνθρωποι; Τρέχουν στα σινεμά, στα θέατρα, στην Εκκλησία, σε διαλέξεις, σε οτιδήποτε και οπουδήποτε, επειδή το κέντρο βάρους τους—αν τους απομένει κάποιο!—είναι εντελώς εξωστρεφές. «Γιατί να σπαζοκεφαλιάζουμε;» «Γιατί να κουράζουμε το μυαλό μας;» Αυτή είναι η νοοτροπία τους, κι έτσι αυτοί γίνονται όλο και περισσότερο δούλοι αυτής της εξωστρεφούς ροπής του νου τους και μπλέκουν όλο και περισσότερο στα δίχτυα της άγνοιας.

9.44 «Γιατί άραγε να ενοχλείται ο νους μου από σκέψεις, κυρίως όταν πηγαίνω στον Οίκο του Κυρίου;» «Γιατί να μην αφήσω τον εαυτό μου να πλέει σε κάποια νάρκη, κάποια ασαφή, ευχάριστη ονειροπόληση;» «Η σκέψη δεν είναι καθόλου επιθυμητή».— Τουλάχιστο έτσι φαντάζεται ο σύγχρονος άντρας και η σύγχρονη γυναίκα. Ρωτάνε, «Γιατί να κάνω κάτι περισσότερο από το να πηγαίνω στην Εκκλησία πού και πού και να ακούω κάποιο κήρυγμα με αποσπασμένο και αδιάφορο τρόπο;»— Κι όμως, από πνευματική άποψη, αυτό δεν έχει κανένα νόημα. Για τέτοιους ανθρώπους, θα 'ταν καλύτερα να μην πηγαίνουν καθόλου στην Εκκλησία και να κάνουν κάτι που

θα τους διδάξει πώς να γίνουν άγρυπνα και ευσυνείδητα άτομα που σκέφτονται και δρουν αποτελεσματικά.

9.45 Υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι που είναι ειλικρινείς· αλλά όλη η ειλικρίνειά τους είναι ανώφελη επειδή δεν έχουν ραχοκοκαλιά, επειδή είναι υπερβολικά μαλακοί. Πρέπει να ξεριζώσουμε όλον αυτόν τον συναισθηματισμό, αυτήν την ψεύτικη αγάπη, αυτό το γάντζωμα στην προσωπικότητα του άντρα (ή της γυναίκας) που θεωρούμε «προαιώνια φτιαγμένο (ή φτιαγμένη)» για εμάς. Όλα αυτά δεν είναι παρά βλακείες και ανοησίες! Όλα αυτά είναι όμορφοι ρομαντισμοί, αλλά ποτέ πραγματικότητα! Σ' αυτό το ζήτημα πρέπει να είμαστε εντελώς χωρίς οίκτο. Αυτού του είδους η μαλακότητα δεν έχει την παραμικρή θέση στην πνευματική ζωή! Ο πνευματικός άνθρωπος πρέπει να είναι σκληρός σαν το διαμάντι και μαλακός σαν το άνθος. Μερικοί ίσως το θεωρήσουν αυτό σκληρό· δεν είναι όμως σκληρή και υποδουλωτική αυτή η δήθεν 'αγάπη' των κοσμικών, που γραπώνονται ο ένας πάνω στον άλλον και αλληλοϋποδουλώνονται για να ικανοποιήσουν κάποια προσωπική τους όρεξη; Όχι, αυτοί δεν αγαπάνε το άλλο πρόσωπο, είναι απλώς ερωτευμένοι με τα δικά τους συναισθήματα και με την ικανοποίησή τους. Πρέπει, χωρίς οίκτο, να ξεριζώσουμε όλα αυτά τα είδη αγάπης και να τα ξεφορτωθούμε μια για πάντα. Ας ραγίσει κάποια καρδιά— αν αυτή ραγίζει. Μερικές φορές τέτοιες καρδιές πρέπει να ραγίσουν, διαφορετικά δε θα υπάρξει πρόοδος για αυτές.

* * * * *

Το Τραγούδι του Σανγγιάσιν³⁵ (του Σουάμι Βιβεκάναντα)

*Θυμήσου! εκείνο το άσμα που πρωτ' ακούστηκε
εκεί, μακριά — όπου κανένα κοσμικό μίasma δε φτάνει·
Σε σπηλιές βουνών και μακρινά ξέφωτα των δασών,
που την ειρήνη τους, κανένας στεναγμός για λαγνεία,
πλούτο ή φήμη δεν τολμάει ποτέ να χαλάσει —
Εκεί όπου κύλησε το ποτάμι της γνώσης, της αλήθειας,
καθώς και της ευδαιμονίας, που πάντα μαζί τους πάει.
Τραγούδα δυνατά εκείνο το άσμα, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ωουμ Τατ Σατ Ωουμ!»*

35. Του Μοναχού. [ΣτΜ]

Σπάσε τα δεσμά σου! Τα δεσμά που σε περιορίζουν:
τα αστραφτερά χρυσαφένια ή τα θαμπότερα,
από κατώτερο μέταλλο – τις αγάπες και τη μίση,
τα καλά και τα κακά, ολόκληρο το δίδυμο πλήθος.

Ξέρε πως ο δούλος είναι πάντα δούλος,
είτε χαϊδεμένος, είτε μαστιγωμένος, ποτέ ελεύθερος·
γιατί τα δεσμά, ακόμα και χρυσαφένια, δένουν.
Απαλλάξου λοιπόν από αυτά, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
Πες – «Ωουμ Τατ Σατ Ωουμ!»

Βγες από το σκοτάδι·
πάψε να ακολουθείς το φως της πυγολαμπίδας
που τρεμουλιαστά σε οδηγεί να στρώσεις περισσότερο
σκοτάδι πάνω στο σκοτάδι.

Αυτή τη δίψα για τη ζωή, πνίξ' τη για πάντα·
είν' αυτή που σέρνει την ψυχή από γέννηση σε θάνατο
κι από θάνατο σε γέννηση.

Πανταχού κυριαρχεί όποιος τον εαυτό του υποτάσσει.
Γνώριζε το αυτό
και μην υποχωρείς, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
Πες – «Ωουμ Τατ Σατ Ωουμ!»

«Όποιος σπέρνει θερίζει», λένε, «και το αίτιο φέρνει
αποτέλεσμα αναπόφευκτο· το καλό, καλό· το κακό,
κακό· και ουδείς από το νόμο γλυτώνει. Όποιος
φοράει μορφή, φοράει και την αλυσίδα».

Αυτό είναι όντως αλήθεια· αλλά, πολύ πέρα
από το όνομα και από τη μορφή είναι ο Άτμαν,
ο παντοτινά ελεύθερος.
Γνώριζε ότι εσύ είσαι Εκείνο, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
Πες – «Ωουμ Τατ Σατ Ωουμ!»

Την αλήθεια δε γνωρίζουν, όσοι ονειρεύονται όνειρα
κούφια – όπως του πατέρα, της μητέρας, των παιδιών
και των φίλων·

Ο χωρίς φύλο Εαυτός!
ποιανού πατέρας είναι; ποιανού παιδί;
ποιανού φίλος, ποιανού εχθρός είναι Εκείνος,
ο Μοναδικός;

Ο Εαυτός είναι το παν μέσα στα πάντα,
ουδείς άλλος υπάρχει·
Κι εσύ είσαι Εκείνο, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
Πες – «Ωουμ Τατ Σατ Ωουμ!»

Μόνο Ένας υπάρχει :
ο Ελεύθερος – ο Γνώστης – ο Εαυτός!
ο χωρίς όνομα, ο χωρίς μορφή, ο ακηλίδωτος.

Μέσα Του είναι η Μάγια,
που ονειρεύεται όλ' αυτό το όνειρο.
Εκείνος, ο Επόπτης, φανερώνεται σαν φύση, σαν ψυχή.
Γνώριζε ότι εσύ είσαι Εκείνο, ω Σαννγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Πού ψάχνεις καλέ;
Εκείνη η ελευθερία δε χαρίζεται,
ούτε από τούτον τον κόσμο, ούτε από τον άλλον.
Στα βιβλία και τους ναούς ανώφελα αναζητάς.
Δικό σου είναι το χέρι
που κρατάει το σχοινί που σε σέρνει.
Πάψε λοιπόν να οδύρεσαι,
Χαλάρωσε το κράτημά σου, ω Σαννγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Πες: «Ειρήνη πάση:
Από μένα δεν κινδυνεύει οτιδήποτε ζει.
Σ' αυτούς που κατοικούν εκεί ψηλά,
και σ' αυτούς που ταπεινά στη γη σέρνονται,
εγώ είμαι ο Εαυτός μέσα στους πάντες!
Τη ζωή ολάκερη, τωρινή και κατοπινή, απαρνιέμαι, καθώς
και κάθε ουρανό, γη και κόλαση, κάθε ελπίδα και φόβο».
Κόψε έτσι τα δεσμά σου, ω Σαννγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Μη σε νοιάζει πια πώς ζει ή πού πηγαίνει το σώμα σου,
την αποστολή του την έχει εκπληρώσει.
Πλεύσε τώρα με το ποτάμι της Κάρμα·
άσε τον έναν να φορέσει μια γιρλάντα
σ' αυτό το σκήνωμα, τον άλλον να το κλοστήσει.
Σώπα. Ούτε έπαινος, ούτε κατηγορία υπάρχει
— εκεί όπου επαιμών και επαινούμενος,
κατήγορος και κατηγορούμενος — είναι ένα.
Μείνε λοιπόν ατάραχος, ω Σαννγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Η Αλήθεια ποτέ δε φανερώνεται εκεί όπου ενοικούν
η λαγνεία, η φήμη και η απληστία για το κέρδος.
Ουδείς άντρας που θεωρεί τη γυναίκα σύζυγό του
μπορεί να γίνει τέλειος.
Ούτε αυτός που κατέχει το απειροελάχιστο,
ούτε αυτός που η οργή τον υποδουλώνει,
μπορεί ποτέ να περάσει τις πύλες της Μάγια.
Απαλλάξου λοιπόν από αυτά, ω Σαννγιάσιν, τολμηρέ!
Πες — «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Άστεγος πάντα να 'σαι.

Ποιο σπίτι είναι ικανό να σε χωρέσει, φίλε;
 Ο ουρανός είναι η στέγη σου· το χορτάρι το κρεβάτι σου·
 και για τροφή· ό,τι φέρει η τύχη·
 καλομαγειρεμένο ή όχι, μη σε νοιάζει.
 Καμιά τροφή ή ποτό δεν μπορεί να λερώσει εκείνον τον
 ανώτερο Εαυτό που γνωρίζει τον Εαυτό Του.
 Σαν το γοργό ποτάμι,
 ελεύθερος πάντα να 'σαι, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
 Πες— «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Μόνο λίγοι γνωρίζουν την αλήθεια.
 Οι υπόλοιποι θα σε μισήσουν και θα σε ειρωνευτούν,
 ω Μεγάλε, αλλά μη τους δίνεις σημασία.
 Πήγαινε εσύ, ο ελεύθερος, από τόπο σε τόπο
 και βοήθησέ τους να βγουν απ' το σκοτάδι,
 ν' απαλλαγούν από το πέπλο της Μάγια.
 Χωρίς να φοβάσαι τον πόνο
 ή ν' αναζητάς την ευχαρίστηση,
 προχώρα πέρα από τα δύο, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
 Πες— «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

Προχώρα έτσι, μέρα με την ημέρα,
 ώσπου να εξαντληθούν οι δυνάμεις της Κάρμα
 και η ψυχή, για πάντα, απελευθερωθεί.
 Γέννηση τέλος— ούτε εγώ, ούτε εσύ, ούτε Θεός, ούτε
 άνθρωπος.
 Το «Εγώ» έχει γίνει το Παν,
 το Παν είναι «Εγώ» και Ευδαιμονία.
 Γνώριζε ότι εσύ είσαι Εκείνο, ω Σανγγιάσιν, τολμηρέ!
 Πες— «Ώουμ Τατ Σατ Ώουμ!»

* * * *

Νιρβανάστακαμ
 (Έξη Σίχοι πάνω στη Νιρβάνα)

[Ποίημα του Σανκαράτσάργια από την
 αγγλική μετάφραση του Σουάμι Βιβεκάναντα]

Δεν είμαι ούτε ο νους ούτε η διάνοια, ούτε το εγώ
 ούτε η σκέψη·
 Δεν είμαι ούτε το σώμα ούτε οι μεταβολές του·
 Δεν είμαι ούτε οι αισθήσεις της ακοής, της γεύσης,
 της όσφρησης ή της όρασης.
 Ούτε είμαι αιθέρας, αέρας, φωτιά, νερό ή γη·
 Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.
 [“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Δεν είμαι ούτε η Πράνα ούτε οι πέντε ζωτικές ενέργειες·
 Δεν είμαι ούτε τα σωματικά υλικά ούτε τα πέντε
 περιβλήματα·

Ούτε είμαι τα όργανα της δράσης ούτε συλλαμβάνομαι
 από τις αισθήσεις·

Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.

[“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Δεν έχω ούτε απέχθεια ούτε προσκόλληση, ούτε
 απληστία ούτε αυταπάτη·

Ούτε εγωτισμό ούτε φθόνο, ούτε νιχάρμα ούτε μόκσα·
 Δεν είμαι ούτε η επιθυμία ούτε αντικείμενο επιθυμίας·

Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.

[“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Δεν είμαι ούτε αμαρτία ούτε αρετή, ούτε ευχαρίστηση
 ούτε πόνος·

Ούτε ναός ούτε λατρεία, ούτε προσκυνήματα ούτε
 γραφές,

Ούτε η πράξη της απόλαυσης, ούτε το απολαμβανόμενο,
 ούτε ο απολαμβάνων·

Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.

[“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Δεν έχω ούτε θάνατο ούτε φόβο για το θάνατο,
 ούτε κάστα έχω,

Ούτε ποτέ γεννήθηκα, ούτε είχα ποτέ γονείς,
 φίλους και συγγενείς·

Δεν έχω ούτε Γκουρού ούτε μαθητή·

Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.

[“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Είμαι ανέγγιχτος από τις αισθήσεις,
 δεν είμαι ούτε η μούκτι,

ούτε και μπορώ να γνωσθώ.

Είμαι άμορφος, απέραντος, πέρα από το χώρο,
 πέρα από το χρόνο·

Είμαι μέσα στα πάντα· είμαι η ρίζα του σύμπαντος·
 παντού υπάρχω·

Είμαι Ύπαρξη Απόλυτη, Γνώση Απόλυτη, Ευδαιμονία
 Απόλυτη — Είμαι Εκείνος, Είμαι Εκείνος.

[“Σιβόχαμ, Σιβόχαμ”]

Κάλι, η Μητέρα

[Ποίημα του Σουάμι Βιβεκάναντα]

*Όποιος τολμάει, τη δυστυχία ν' αγαπήσει
 Και τη μορφή του Θανάτου ν' αγκαλιάσει,
 Και το χορό της καταστροφής να χορέψει,
 Σε εκείνον, η Μητέρα έρχεται.*

* * * * *

Προϋποθέσεις για την πνευματική ζωή

9.46 Όσο εξακολουθούν να υφίστανται πόθοι για κάποιες απολαύσεις δεν μπορεί να υπάρξει πνευματική ζωή. Απόλαυση—χονδροειδής ή λεπτοφυής—και πνευματική ζωή ποτέ δεν πάνε μαζί. Όσο εξακολουθεί να υπάρχει κάποια προσκόλληση στη ζωή, στο θάνατο, σε κάποια ανθρώπινη κούκλα ή σε κάποιο άλλο παιχνίδι, δεν μπορούμε να έχουμε πνευματική ζωή. Αυτό είναι ένα γεγονός, ένας αιώνιος νόμος, που πρέπει να αντιμετωπιστεί από κάθε ειλικρινή αναζητητή. Σ' αυτό το ζήτημα δεν υπάρχει δυνατότητα υπεκφυγής και οφείλουμε να είμαστε βέβαιοι ότι είμαστε πραγματικά έτοιμοι να πληρώσουμε ολόκληρο το τίμημα, ή όχι. Πρέπει η σκέψη μας να είναι ξεκάθαρη. Δεν ωφελεί να βρισκόμαστε σε σύγχυση και να εξακολουθούμε να πλεύουμε ακυβέρνητοι ή να τρέφουμε κάποιες αόριστες ελπίδες.

9.47 Πρώτα-πρώτα πρέπει να καθορίσετε το στόχο σας και τα μέσα που οδηγούν σ' αυτόν, χωρίς οίκτο. Αυτό πρέπει να γίνει χωρίς υπεκφυγή· κατόπιν, πρέπει να ακολουθήσετε το μονοπάτι που επιλέξατε, ακλόνητα—ό,τι κι αν συμβεί, είτε ζήσετε είτε πεθάνετε.

Η θεία χάρη

9.48 Το κάθε άτομο αξιώνεται να δεχτεί τη θεία χάρη μέσα από τη συνειδητή, ατομική προσπάθειά του. Βέβαια, η χάρη είναι κατά κάποιον τρόπο πάντα αδικαιολόγητη. Εν τούτοις, οφείλουμε να αγωνιστούμε με όσο περισσότερη δύναμη μπορούμε.

Η αντιμετώπιση των εμποδίων

9.49 Όλες οι δραστηριότητές μας πρέπει να έχουν ένα

συγκεκριμένο προκαθορισμένο στόχο. Δεν πρέπει να υπάρχει σύγχυση. Με μεγάλη προσήλωση και μεγάλη υπομονή, τα εμπόδια πρέπει να αφαιρεθούν ένα-ένα.

9.50 Να είστε ορθολογιστές και όσο το δυνατό λιγότερο ενστικτώδεις στις σωματικές και νοερές σας αντιδράσεις. Ολόκληρη η ζωή μας πρέπει να 'πνευματοποιηθεί'. Να είστε κύριοι του σπιτιού σας και όχι δούλοι. Είναι προτιμότερο να ακολουθεί κανείς ένα προκαθορισμένο ημερήσιο πρόγραμμα. Να δίνετε στον εαυτό σας 'ενέσεις' καλών σκέψεων, για να σκοτώνετε τα μικρόβια των παλιών νοερών συνειρμών και των κακών συνηθειών. Ανυψωθείτε πάνω από το περιβάλλον σας. Να διώχνετε όλους τους παλιούς συνειρμούς. Να αποφεύγετε να συναντάτε όλα τα άτομα που ξυπνούν τέτοιους συνειρμούς μέσα σας. Πνευματική ζωή σημαίνει ριζικός αλλά αργός *μετασχηματισμός*, σημαίνει ανασκευή όλων των αντιλήψεών μας. Οφείλουμε επομένως να είμαστε άγρυπνοι, πάντα άγρυπνοι και συγκρατημένοι και αξιοπρεπείς· διαφορετικά αποτυγχάνουμε.

9.51 Πρέπει να μάθετε να μένετε έξω από το χορό, να είστε θεατές των διαφόρων νοερών καταστάσεών σας, χωρίς να εαυτο-ταυτίζεστε με αυτές. Αυτό γίνεται πιο εύκολο όταν είστε σταθερά προσηλωμένοι στην τακτική άσκηση και στο ημερήσιο πρόγραμμά σας. Πρέπει να υπάρχει μια προκαθορισμένη ώρα για το καθετί: για την *τζάπα*, για το 'διαλογισμό', για τις μελέτες, για την ανάγνωση ορισμένων αποσπασμάτων (και στοχασμό πάνω σ' αυτά) κ.λπ. Αν δε δημιουργήσουμε αυτή τη συνήθεια και δεν καθοδηγηθούμε από αυτήν, δε θα μπορέσουμε να κάνουμε καμία σημαντική πρόοδο στην πνευματική ζωή. Πρέπει να φτιαχτούν νέες συνήθειες και να γίνουν τόσο ισχυρές ώστε να χρησιμεύσουν ως φράκτες, μόλις φανερωθεί κάποιο εσωτερικό ή εξωτερικό κέντρισμα που ίσως αφυπνίσει παλιούς συνειρμούς μέσα μας. Μόλις συμβεί κάτι τέτοιο, στραφείτε αμέσως στην *τζάπα*, στην άσκησή σας, στην ανάγνωσή σας—για να καταπολεμήσετε την τάση να ανταποκριθείτε στο κέντρισμα και να παρασυρθείτε από τον παλιό λογισμό. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να μάθετε να μένετε εντελώς ασυγκίνητοι.

10 – Βισμπάντεν, 30 Νοεμβρίου 1933

Τα δύο μονοπάτια

10.01 Ένα σημάδι της θείας χάριτος, είναι η φανέρωση ανωτέρων προσδοκιών μέσα στο νου του ανθρώπου. Πολύ ελάχιστοι είναι οι άνθρωποι που έχουν κάποιες καλές ροπές και επιδιώκουν να ζήσουν μια ανώτερη μορφή ζωής.

10.02 Οι περισσότεροι, πέφτουν με το κεφάλι στο πέλαγος του κόσμου και των εγκόσμιων απολαύσεων και πνίγονται.

10.03 Έχουμε λοιπόν δύο επιλογές: ή την Άπειρη Ευδαιμονία, ή τις απολαύσεις των αισθήσεων (η ‘γυναίκα και ο χρυσός’, κ.λπ.). Αυτοί οι δύο σκοποί δεν μπορούν ποτέ να συνδυαστούν — ό,τι κι αν σας πούνε κάποιои:

«Όπου είναι η κάμα [η επιθυμία], δεν υπάρχει Ράμα [ο Κύριος]· κι όπου είναι ο Ράμα, δεν υπάρχει κάμα».

Η ευδαιμονία επιτυγχάνεται μόνο από αυτόν που απαρνιέται όλες τις απολαύσεις των αισθήσεων και χάνει εντελώς την περιορισμένη αυτοσυνείδησή του [το «εγώ» του], μαζί με το αίσθημα της κατοχής [«δικά μου» — «δικά σου»]. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος.³⁶

Εξωστρέφεια και ενδοστρέφεια

10.03β Πάντα κοιτάμε τα πρόσωπα των άλλων ανθρώπων, αλλά σπάνια κοιτάμε χωρίς πάθος και έλεος, τους ίδιους μας τους εαυτούς. Ο νους μας είναι εξωστρεφής αντί να είναι ενδοσκοπικός και με έναν εξωστρεφή νου ποτέ δεν επιτυγχάνεις κάτι ανώτερο. Αν ο νους μας δε γίνει πρώτα αγνός — μέσα από αδιάσπαστη εγκράτεια, μέσα από εντελώς αγνό σωματικό και νοερό βίο — και δεν του δώσουμε κατόπιν μια προς τα έσω στροφή, δεν έχουμε καμία πιθανότητα να προσδεύσουμε στην πνευματική ζωή. Αυτός είναι ένας αιώνιος και αμετακίνητος νόμος.

10.04 Υπάρχουν μερικές ευλογημένες ψυχές που κλείνουν τα ‘παντζούρια’ των αισθήσεών τους και κατόπιν, με αποτραβηγμένο νου, προσπαθούν να επιτύχουν την άμεση αποκάλυψη της Αλήθειας.

36. Αυτό είναι το τελικό νόημα της ‘θυσίας’. [ΣΤΜ]

«Η (επανειλημμένη) προσπάθεια που κάνει ο 'διαλογιζόμενος' να διώξει κάθε αντίθετο λογισμό, δυναμώνει τη νοερή εντύπωση του αντικειμένου του 'διαλογισμού' ώσπου, τελικά, ο 'διαλογισμός' γίνεται εξακολουθητικός και συνεχίζεται ακόμα και στο όνειρο».

— (Παντσαντασί 9.82)

10.05 Η πνευματική ζωή αρχίζει όταν μάθουμε να αναχαιτίζουμε την εξωστρεφή ροπή του νου μας και γίνουμε ενδοσκοπικοί· όχι πριν. Αρχίζει μόνο όταν μάθουμε να αποσύρουμε το νου μας από τις αισθήσεις μας· αυτό όμως γεννάει ένταση και απαιτεί μεγάλη προσπάθεια. Η κατάκτηση του εσωτερικού ελέγχου απαιτεί πολύ αυστηρό εξωτερικό έλεγχο και απαιτείται επιπλέον πολύς καιρός ακόμα, μέχρι που να συνηθίσουμε σ' αυτή τη ζωή και να γίνει αυτή κάτι εύκολο και φυσικό για μας.

Στην αρχή, γεννιέται ένα 'σύμπλεγμα'· αλλά, αυτό δεν πειράζει, επειδή αργότερα — καθώς θα διαλύεται η απατηλή προσωπικότητα, το ψεύτικο 'εγώ' — το σύμπλεγμα θα εξαφανιστεί μαζί του. Ο νους μας πρέπει να είναι το μόνιμο κάτοπτρό μας· πρέπει δηλαδή, διαρκώς να παρακολουθούμε το νου και τις κινήσεις του, να έχουμε πλήρη επίγνωση όλων των σκέψεων που φανερώνονται ή που πάνε να φανερωθούν μέσα του — μέχρι που να έρθει αυτός υπό έλεγχο. Ο νους είναι ο σημαντικότερος καταγραφέας, αλλά δυστυχώς δεν τον προσέχουμε, δε νοιαζόμαστε για το τι κάνει. Είμαστε απρόσεκτοι και επιπόλαιοι σε ό,τι αφορά τα πνευματικά ζητήματα και προσεκτικοί σε όλες μας τις εξωστρεφείς εγκόσμιες δραστηριότητες. Έτσι δεν μπορεί να γίνει καμία πρόοδος. Σαν τους κόρακες, καθόμαστε πάνω στις νοερές ακαθαρσίες και τις απολαμβάνουμε, ενώ παράλληλα πιστεύουμε ότι είμαστε εξυπνότατοι, ευφυέστατοι! Η εξυπνάδα του κόρακα είναι ή εξυπνάδα του γύπα, που τρώει ψοφίμια.

10.06 Ο νους όμως, ορισμένων ανθρώπων, είναι τόσο ρυπαρός, τόσο διαποτισμένος με λαγνεία και απληστία, που ο καθρέφτης δεν τους βοηθάει. Τέτοιοι άνθρωποι δεν μπορούν να βοηθηθούν, όσο σκληρά κι αν προσπαθήσουμε. Είναι αθεράπευτοι.

10.07 Ένας πραγματικά ενδοσκοπικός νους μας χαρίζει

την επίγνωση όλων των γεγονότων που συμβαίνουν μέσα μας. Πρέπει να είμαστε άγρυπνοι και να έχουμε πλήρη επίγνωση της κάθε σκέψης που φανερώνεται ή που πάει να φανερωθεί μέσα στο νου μας. Αυτό είναι ένα από τα πρώτα βήματα της πνευματικής ζωής. Χωρίς έλεγχο πάνω στο νου μας δεν μπορούμε να προχωρήσουμε και, χωρίς επίγνωση του τι συμβαίνει μέσα στο νου, δεν μπορούμε να τον ελέγξουμε. Επομένως, αυτό είναι ένα από τα πρωταρχικά βήματα της πνευματικής ζωής. Πρέπει να είμαστε πάντα άγρυπνοι και σαφείς σε ό,τι κάνουμε.

«Υπάρχουν μερικοί που στρέφουν το πρόσωπό τους προς Νότο όταν θέλουν να πάνε προς Βορρά, κι όταν τους ρωτήσεις πού πάνε, σου λένε πως πάνε προς την Ανατολή!»
 — (Βεγγαλικό ρητό)

10.08 Δύο μονοπάτια λοιπόν ανοίγουν μπροστά μας. Πρέπει να αποφασίσουμε ποιο από τα δύο θα πάρουμε, κι αν επιλέξουμε το ανώτερο, τότε πρέπει με κάθε προσπάθεια να το ακολουθήσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα, με αμείωτη επιμονή και σταθερότητα, ό,τι κι αν συμβεί.

Οι πειρασμοί

10.09 Οι πειρασμοί είναι πολύ μεγάλοι εξαιτίας της προηγούμενης ζωής μας, επειδή δε ζήσαμε μια εντελώς αγνή, εντελώς χωρίς προσκολλήσεις ζωή. Όποιος έχει ζήσει μια εντελώς αγνή ζωή από την παιδική του ηλικία δε δυσκολεύεται πολύ να ξεπεράσει τους εγκόσμιους πειρασμούς. Γι' αυτόν, οι πειρασμοί είναι σαν σκιές.

«Ο καβουρντισμένος σπόρος διατηρεί το σχήμα του αλλά δεν μπορεί ποτέ πια να φυτρώσει. Παρόμοια, καμία επιθυμία του σοφού δε φυτρώνει, επειδή ο σοφός γνωρίζει ότι όλα τα αισθητά αντικείμενα είναι απατηλά».
 — (Παντσαντασί, 7.164)

10.10 Μερικές φορές, οι πνευματικοί αγωνιστές βασανίζονται από παλιές ρυπαρές επιθυμίες και φαντασιώσεις. Παλιά πάθη φανερώνονται με μεγάλη ένταση — ακόμα και κάποιες νοερές εντυπώσεις που τις νομίζαμε πολύ αδύναμες, φανερώνονται με μεγάλη δύναμη, κυρίως την ώρα του 'διαλογισμού'. Όλοι οι Μεγάλοι πέρασαν από πειρασμούς, αλλά ο νους τους

ποτέ δε στράφηκε στις απολαύσεις των αισθήσεων. Δείτε το βίο του Χριστού, το βίο του Ραμακρίσνα, του Βιβεκάναντα, του Σρι Τσαϊτάνγια! Τι εκπληκτική αγνότητα, σωματική και νοερή! Ο Σρι Ραμακρίσνα δεν μπορούσε να διανοηθεί τη γυναίκα παρά ως μορφή της Θείας Μητέρας.

10.11 Όλοι οι 'παλιόφιλοι' μας φανερώνονται, ξανά και ξανά, προσπαθώντας να μας αποπλίσουν και, σε κάποιο βαθμό, εξακολουθούν να μας συγκινούν. Μόνο όταν φανερωθεί μέσα μας η πραγματική απάθεια θα μπορέσουμε να τους αντιμετωπίσουμε εντελώς ασυγκίνητοι και τότε θα πάψουν να φανερώνονται. Επομένως, μη φοβάστε όταν έρχονται οι 'παλιόφιλοι', αλλά αντιμετωπίστε τους με τόλμη. «Αντιμετωπίστε το θηρίο!»³⁷ Η εξάλειψη των παλαιών νοερών αποτυπωμάτων από το νου είναι μια πολύ αργή, πολύ μακροχρόνια διαδικασία.

10.12 Μια φορά, κάποιος είχε ένα σκύλο. Υπεραγαπούσε το ζώο. Το είχε πάντα μαζί του και διαρκώς το χάιδευε και το περιποιόταν. Κάποτε όμως, ο άνθρωπος βαρέθηκε το σκυλί και δεν το ήθελε πια. Του έδωσε λοιπόν μερικές σκληρές κλοτσιές για να το κάνει να φύγει. Αλλά το ζώο διαρκώς επέστρεφε, μη δυνάμενο να πιστέψει ότι ο κύριός του δεν το ήθελε πια. Για αρκετό χρονικό διάστημα, ο σκύλος εξακολουθούσε να επιστρέφει, παρά τις κλοτσιές του κυρίου. Αλλά, κάποια μέρα, συνειδητοποίησε ότι ο κύριός του πραγματικά δεν τον ήθελε πια, και έφυγε.

10.13 Το ίδιο συμβαίνει και με εμάς. Εδώ και καιρό, κολακεύουμε τις αισθήσεις μας και τις υπηρετούμε δουλοπρεπώς, κάνοντας ό,τι μας ζητάνε, χωρίς να προβάλλουμε κάποια τουλάχιστο σοβαρή αντίσταση. Είναι λοιπόν επόμενο πως και σ' αυτήν την περίπτωση, θα χρειαστεί πολύς χρόνος για να συνειδητοποιήσουν οι αισθήσεις μας ότι τα κελεύσματά τους δεν πρόκειται πια να εισακουστούν.

10.14 Αυτή τη στιγμή, ένα τμήμα του νου μας θέλει να απολαύσει τα υλικά πράγματα, την αισθησιακή ζωή, ενώ ένα άλλο τμήμα δεν τη θέλει πια. Έτσι, υπάρχει μια φοβερή διαμά-

37. Κατά τη ρήση του Σουάμι Βιβεκάναντα. [ΣτΜ]

χη ανάμεσα στα δύο τμήματά του. Πρέπει να αναπτύξετε μια πραγματική αντιπάθεια για τις απολαύσεις των αισθήσεων και για όλα τα άτομα που μπορούν να αποτελέσουν κίνδυνο για σας· πρέπει να κάνετε το 'σκυλί' να νιώσει ότι είναι ανεπιθύμητο. Το 'σκυλί' είναι οι διαρκώς θωπευόμενες και συντηρούμενες πολυαγαπημένες επιθυμίες μας, τα πάθη μας, οι συμπάθειες και οι αντιπάθειες μας που, σε όλες τους, πρέπει να δώσουμε μερικές πολύ σκληρές κλοτσιές.

10.15 Κατά την ώρα των δοκιμασιών, ο αναζητητής οφείλει πάντα να προσεύχεται ολόκαρδα στον Κύριο, παρακαλώντας Τον να του χαρίσει αγνότητα και δύναμη και να του σβήσει όλα τα ρυπαρά αποτυπώματα που καταγράφηκαν στο νου του από αμέλεια και απερισκεψία.

Στην Γκίτα διαβάζουμε:

«Όταν στρέφουμε το νου μας από τις αισθήσεις, τα αντικείμενα των αισθήσεων απομακρύνονται από εμάς· αλλά εξακολουθούμε να νιώθουμε μια βαθιά ριζωμένη ροπή προς αυτά, που είναι προϊόν των παρελθοντικών συνηθειών μας». — (Μπχάγκαβαντ Γκίτα 2.59)

Προσευχηθείτε ως εξής:

*«Εσύ που είσαι δύναμη, χάρισέ μου δύναμη.
Εσύ που είσαι ζωτικότητα, χάρισέ μου ζωτικότητα».*

10.16 Πρέπει, συστηματικά, να καλλιεργήσετε μια απέχθεια για ό,τι έλκει τις αισθήσεις σας, για ό,τι είναι ικανό να αφυπνίσει παλιούς συνειρμούς μέσα σας. Μπορείτε, ακόμα, να καλλιεργήσετε και μια προσωρινή αηδία για κάποιο πρόσωπο. Αργότερα, αυτή η απέχθεια, αυτή η αηδία, θα πρέπει να αρθεί.

10.17 Μόλις μας γεννηθεί η πραγματική απάθεια για τον κόσμο, μόλις μας γεννηθεί η πραγματική απέχθεια για όλες τις εγκόσμιες απολαύσεις, τότε το πρόβλημα λύθηκε. Τότε γευόμαστε κάτι που είναι πιο γλυκό από όλες αυτές τις δήθεν απολαύσεις των αισθήσεων που, τελικά, δεν είναι παρά πολύ φτωχά πράγματα.

«Εκείνος που απεχθάνεται τα αντικείμενα των αισθήσεων κερδίζει τη μη προσκόλληση, ενώ εκείνος που τα φθονεί προσκολλιέται. Αλλά εκείνος που ούτε τα αναζητάει και

ούτε τα απορρίπτει δεν είναι ούτε προσκολλημένος, ούτε μη προσκολλημένος.

«Όσο εξακολουθεί να υφίσταται ο πόθος, το φυτώριο της μη διακρίσεως, τόσο εξακολουθούν να υφίστανται η προσκόλληση και η απέχθεια, που είναι τα βλαστάρια του δέντρου της σαμσάρα».

— (Αστάβακρα Σαμχιτά 16.6-7)

10.18 Κάποτε, όταν γινόταν η εορταστική περιφορά του λατρευτικού ομοιώματος στους δρόμους της πόλης, ο Σρι Ραμάνουτζα βγήκε από το σπίτι του για να το προσκυνήσει και πρόσεξε μέσα στο πλήθος, ένα ζευγάρι. Ο άντρας διαρκώς ατένιζε το πρόσωπο της γυναίκας και ούτε ματιά δεν έριχνε προς το ιερό ομοίωμα. Δεν κοίταζε ούτε το ομοίωμα, ούτε οτιδήποτε άλλο, τόσο προσηλωμένη ήταν η προσοχή του στο πρόσωπο της ερωμένης του. — «Ο Κύριος λιτανεύεται, εσύ γιατί κοιτάς αυτή τη γυναίκα;» ρώτησε ο Ραμάνουτζα. — «Αχ, κύριε, έχει φοβερά όμορφη μύτη! βλέπετε, είναι η ερωμένη μου, και έχει μια τόσο χαριτωμένη μύτη!» ήρθε η απάντηση. Τότε, μέσα από την απέραντή του χάρη, ο Σρι Ραμάνουτζα αποκάλυψε στον άνθρωπο κάτι απέραντα ομορφότερο από το πρόσωπο εκείνης της γυναίκας. Και ο άντρας και η γυναίκα, αμέσως εγκατέλειψαν τον αμαρτωλό βίο και πήγαν να μείνουν με τον Σρι Ραμάνουτζα. Έγιναν μεγάλοι άγιοι. Το όραμα που είδε ο άντρας ήταν άπειρα ενδοξότερο από οποιοδήποτε είδος γήινης και ανθρώπινης αγάπης — όσο ωραία κι αν τη θεωρούσε προηγουμένως — και η αγάπη τους μετουσιώθηκε και έγινε πνευματική και αγνή.

10.19 Η περίπτωση αυτού του ανθρώπου είναι λίγο-πολύ όμοια με τη δική μας. Αντί να ενδιαφερόμαστε για το Θείο και να ζούμε αποκλειστικά για Εκείνο, αφήνουμε τον εαυτό μας να απορροφηθεί σε εγκόσμιες απολαύσεις και ασχολίες, με αποτέλεσμα να μη βρίσκουμε την αληθινή ομορφιά και δόξα της πραγματικής ύπαρξης και να παραμένουμε αιχμάλωτοι των αισθήσεων, των ορμέμφυτων ροπών και των φλογερών πόθων μας

10.20 Κάποτε, ένας βραχμάνος είχε μια ερωμένη. Υπεραπαύουσε αυτή τη γυναίκα και την επισκεπτόταν κάθε βράδυ. Την ημέρα που έπρεπε να τελέσει το ετήσιο μνημόσυνο του

πατέρα του, καθυστέρησε πολύ να ξεκινήσει για την ερωμένη. Η μέρα του μνημόσυνου θεωρείται πολύ ιερή και το έθιμο επιβάλλει την απόλυτη εγκράτεια, αλλά ο άνθρωπος ήταν τόσο παθιασμένος που ήθελε οπωσδήποτε να πάει στην ερωμένη του, παρά τους κανόνες και τα έθιμα. Εκείνη τη βραδινή ώρα δεν υπήρχε πορθμείο για να διασχίσει το ποτάμι και καθώς αναζητούσε κάποιο μέσο για να περάσει απέναντι, πρόσεξε ένα σκούρο αντικείμενο που έπλεε στο νερό· πιάστηκε λοιπόν σ' αυτό και με τη βοήθειά του διέσχισε το ποτάμι. Όταν έφτασε στην άλλη όχθη διαπίστωσε ότι είχε πιαστεί σε ένα πτώμα! Τότε, με μεγάλη αγάπη η γυναίκα στράφηκε σ' αυτόν και είπε, «Αν, αντί να γαντζώνεσαι σ' αυτό το άθλιο κορμί μου, έδινες το νου σου στο Θεό, θα είχες ήδη επιτύχει την απέραντη ειρήνη και την ευλογία!» – Αρχικά, αυτά τα λόγια συγκλόνισαν τον άνθρωπο, αλλά από εκείνη την ημέρα και οι δύο αφοσιώθηκαν στο Θεό και άλλαξαν τη ζωή τους. Αργότερα, ο άντρας αγίασε· κι όταν κάποτε η ομορφιά κάποιας γυναίκας τον έβαλλε ξανά σε πειρασμό, αυτός αμέσως έβγαλε τα μάτια του και έμεινε τυφλός. Το προτιμημένο ιδανικό [το *Ίστα*] του αγίου ήταν ο Σρι Κρίσνα, αλλά Εκείνος εξακολουθούσε να εξαφανίζεται κάθε φορά που ο άγιος προσπαθούσε να Τον αγγίξει. Τελικά, ο άγιος ενοχλήθηκε φοβερά και είπε, «Θα πιστέψω στη δύναμή Σου μόνο αν μπορέσεις να αποσυρθείς από την καρδιά μου». Αυτό όμως δεν έγινε ποτέ.

«Σπάνιος σ' αυτόν τον κόσμο είναι εκείνος που δε λιγουρεύεται κάτι που έχει απολαύσει και δεν εποφθαλμιά κάτι που δεν έχει απολαύσει». – (Αστάβακρα Σαμχίτά 17.4)

10.21 Αν βιώσετε ότι κάποιος πειρασμός πάει να σας παρσύρει, αμέσως συλλογιστείτε τις ολέθριες συνέπειες αυτών των κακών σκέψεων ή σκεφτείτε τη ζωή κάποιας μεγάλης ψυχής που είναι η ενσάρκωση κάθε αγνότητας και απάρνησης.

Πολύ συχνά, ακόμα και η έπαρση βοηθάει. «Είμαι λάτρης του Κυρίου· είμαι γόνος καλής οικογενείας, είμαι ανώτερος· θέλω να ακολουθήσω το πνευματικό μονοπάτι· επομένως, αυτό που πάω να κάνω είναι ανάρμοστο για μένα». Ο Σρι Κρίσνα λέει στον Άρτζουνα:

«Εγκατάλειψε αυτή τη δειλία που είναι ανάρμοστη για έναν Άριο.³⁸ Αυτή δεν ανήκει στην Αριανή παράδοση. Γιατί λοιπόν να ενδώσεις στην ανανδρία;»

– (Μπχάγκαβαντ Γκίτα 2.2)

Είναι πάντα σημάδι ανανδρίας και δειλίας να ενδίδει ο άντρας στις επιθυμίες του και στις ορμέμφυτες ροπές του. Το ίδιο ισχύει και για τη γυναίκα. Ο πραγματικά ανδρείος άντρας ποτέ δεν ενδίδει στις επιθυμίες του ή στις αισθησιακές του ορέξεις.

«Είναι ανάρμοστη για σένα· εγκατάλειψε αυτήν την άθλια δειλία. Ύψωσε το ανάστημά σου, ω Κατακεραυνωτή των εχθρών!» – (Μπχάγκαβαντ Γκίτα 2.3)

10.23 Ο κάθε πνευματικός αγωνιστής πρέπει να είναι ο κατακεραυνωτής των επιθυμιών και των πόθων, των ορμέμφυτων αισθησιακών ορέξεων, των παθών, των προσκολλησεων, των λάγνων λογισμών—όλων δηλαδή των εχθρών που διαρκώς παρεμβάλλονται στο δρόμο του και προσπαθούν να εκτρέψουν το νου του από την Αλήθεια. Μόνο αυτός είναι ένας Άργια και ουδείς άλλος. Όποιος δεν κάνει αυτήν τον προσπάθεια δεν είναι Άργια—ό,τι άλλο κι αν είναι.

10.24 Όταν το μυαλό μας είναι πολύ καθαρό και ατάραχο, είμαστε τότε σε θέση να ασκήσουμε την αποφαιτική διάκριση: «Δεν είμαι το σώμα, δεν είμαι άντρας, δεν είμαι γυναίκα, δεν είμαι ο τάδε, κ.λπ., κ.λπ»..

Πνευματική ζωή σημαίνει διάλυση της αυταπάτης: της ψευδαίσθησης του σώματος, της ψευδαίσθησης του σεξ και όλων των επικαλυμμάτων [των ουπάντχις] που μας περιορίζουν. Αυτή η φούσκα της αυταπάτης έχει γίνει τόσο φοβερά αληθινή για μας, που δεν ξεφουσκώνει με τίποτε, ακόμα κι όταν την τρυπήσουμε με την απομυθοποίηση!

10.25 Είναι φοβερά δύσκολο να κρατάς γερά το πηδάλιο όταν αυτή η μικρή μας σχεδιά κλυδωνίζεται από τα κύματα της ζωής. Είμαστε τόσο «μη Άριοι» που σχεδόν πάντα τείνουμε να χαλαρώσουμε το πιάσιμό μας και τότε, παρασυρόμαστε

38. Arya= Αξιοπρεπής, έντιμος. Ο κάτοικος της Άργια-βάρτα, η ονομασία του χώρου όπου αναπτύχθηκε ο αρχαίος Ινδικός πολιτισμός. [ΣΤΜ]

από το κύμα. Όταν σας συμβεί κάτι τέτοιο, αρχίστε αμέσως να κάνετε τζάπα [να επαναλαμβάνετε το Όνομα] έστω και μηχανικά. Μην υποκύπτετε αμαχητί. Πρέπει η υπερηφάνειά σας να σας σπρώχνει στη μάχη. Σε μια φάση του αγώνα, όπως είπα προηγουμένως, ακόμα και η έπαρση μπορεί να είναι ένα σπουδαίο βοήθημα. Δεν πρέπει ποτέ να αφεθούμε, να γίνουμε σαν το πρόβατο. Σε τέτοιες στιγμές, ο έλεγχος δυσκολεύεται, επειδή το μυαλό θολώνει. Τι μπορείτε λοιπόν να κάνετε, όταν καταληφθεί το μυαλό σας από επιθυμίες και παλιούς συνειρμούς; Αν δεν μπορέσετε να αυτοκυριαρχηθείτε, τότε καλά θα κάνετε να πάτε να επισκεφτείτε κάποιους συναναζητητές, για να ξεσκάσετε. Κουβεντιάστε μαζί τους γύρω από κάποιο ιερό θέμα ή για κάποιο άγιο πρόσωπο. Μην μείνετε μόνοι και μην αρχίστε να μελαγχολείτε. Αυτό χειροτερεύει τα πράγματα και είναι τότε σχεδόν βέβαιο πως θα γλιστρήσετε, θα γίνετε θύμα πειρασμού.

10.26 Πρέπει οπωσδήποτε να ανακατευθύνετε τις σκέψεις σας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, αναγκάστε τον εαυτό σας να διαβάσει και να μελετήσει – είτε αυτό αρέσει στο νου σας είτε όχι. Μην ενδίδετε στις κατώτερες ροπές σας. Αναζητήστε τη συντροφιά άλλων αναζητητών – και, εν ανάγκη, μην την αποχωριστείτε, αν νιώσετε ότι κινδυνεύετε να χάσετε τον έλεγχο πάνω στις κατώτερες ροπές σας. Μιλήστε μαζί τους, συζητήστε τα προβλήματά σας μαζί τους, αλλά, ό,τι κι αν κάνετε, μην επιτρέψετε στους αρνητικούς λογισμούς να σας καταβάλλουν και να σας μελαγχολήσουν, γιατί έτσι θα τους δυναμώσετε. Μην ενδίδετε ποτέ στις επιθυμίες σας, μην τους επιτρέπετε ποτέ να εκφραστούν στο σωματικό επίπεδο.

10.27 Και τι θα 'πρεπε να κάνετε αν όλα αυτά αποτύχουν; – «Ε, τότε πηγαίνετε να κάνετε ένα κρύο λουτρό!»

10.28 Οι χριστιανοί μύστες προσπαθούσαν να τιμωρήσουν τη σάρκα τους, αλλά δεν ήξεραν πώς να μετουσιώσουν τα συναισθήματα και τις επιθυμίες τους. Έτσι, ακόμα και οι πιο τρομερές στερήσεις δεν μπόρεσαν να λύσουν το πρόβλημά τους και, σε μερικές περιπτώσεις, αυτό τους αύξησε ακόμα περισσότερο την εαυτο-ταύτισή τους με το σώμα τους.

10.29 Ποτέ μην σκέφτεστε την αμαρτία. Δεν μπορούμε να ξεπλύνουμε τη βρωμιά με βρωμιά. Το αίσθημα της αμαρτωλό-

τητας χειροτερεύει τα πράγματα και δε φέρνει καμία λύση. Αν θέλετε να γίνετε δυνατοί, δε θα το επιτύχετε σκεφτόμενοι την αδυναμία.

10.30 Είναι πάρα πολύ σημαντικό να μην καταβάλλεστε όταν φανερώνονται πειρασμοί μέσα στο νου σας. Οι φοβερές ασκητικές στερήσεις σίγουρα μαρτυρούν τη σοβαρή πρόθεση ενός αναζητητή, αλλά επίσης μαρτυρούν παντελή άγνοια των νόμων της πνευματικής ζωής. Ποτέ μην ψάχνετε για τον διάβολο έξω από εσάς. Οι επιθυμίες και οι πόθοι είναι μέσα σας, όχι έξω. Η σκέψη της αμαρτίας ποτέ δεν εξαγνίζει. Αν εξακολουθήσετε να κραυγάζετε, «Αχ, είμαι αμαρτωλός, είμαι αμαρτωλός», θα καταστήσετε φριχτοί. Σκεφτείτε την αιώνια, έμφυτη αγνότητά σας και μην σκέφτεστε τα υπερ-θεϊμένα επικαλύμματα σας [τα *ουπάντχις*], που είναι πρόσκαιρα.

10.31 Πρέπει να χαιρόμαστε που και το καλό και το κακό είναι μέσα μας, γιατί αν ήταν απ' έξω, τότε θα 'ταν αδύνατο να αλλάξουμε το παραμικρό.

Πειρασμοί — οπλοστάσιο εναντίον τους

10.32 Στην αρχή, ο 'διαλογισμός'—όταν γίνει σωστά— απλώς ανακινεί τον υποσυνείδητο νου εις βάθος, με αποτέλεσμα να φανερώνονται φριχτά πράγματα. Αυτό είναι αναμενόμενο· επομένως, ο αναζητητής δεν πρέπει να φοβάται ποτέ. Ο στραμμένος προς τα έσω νους, γίνεται φοβερά ευαίσθητος και μας αποκαλύπτει ότι οι εντυπώσεις που έμοιαζαν να μην άφησαν σημάδια στο νου μας, έχουν αφήσει βαθιές ουλές και χαρακώσεις. Όλα αυτά τα αποτυπώματα πρέπει να σβηστούν εντελώς.

10.33 Αν θέλουμε να κοντύνουμε την απόστασή μας από το τέρμα, είναι ανάγκη να προχωρήσουμε σε ολοκληρωτική απορρύπανση. Χωρίς αυτήν δε γίνεται τίποτα.

«Εκείνος που έχει νικήσει το φθόνο, την προσκόλληση, την έπαρση της μάθησης και τις απολαύσεις των αισθήσεων—τους εχθρούς μας—είναι όντως αληθινός λάτρης».

10.34 Μαζί με όλα αυτά είναι ανάγκη να δυναμώσετε το ήθος σας. Προσπαθήστε να πάρετε τη στάση του επόπτη, του θεατή. Πάψτε να εαυτο-ταυτίζεστε με τις επιθυμίες, τις ορέξεις σας και με τα εξωτερικά γεγονότα. Αφήστε το νου σας να

τρέξει όπου θέλει, αλλά ταυτόχρονα, απλώς παρακολουθήστε τον, αποστασιοποιημένοι από αυτόν. Εσείς είστε ο αιώνιος θεατής όλων των νοερών καταστάσεων. Ποτέ μην εαυτο-ταυτίζεστε με τις σκέψεις σας. Για έναν αρχάριο, αυτό είναι ένα πολύ δύσκολο σκαλοπάτι αλλά αφού το περάσει, όλα γίνονται όλο και πιο φυσικά, λιγότερο κουραστικά. Αυτό είναι ένα πολύ χρήσιμο σκαλοπάτι της πνευματικής ζωής.

10.35 Προσπαθήστε να έχετε ένα όσο το δυνατόν πιο μεγάλο οπλοστάσιο. Πρέπει να είσατε σε θέση να χρησιμοποιήσετε ένα εναλλακτικό όπλο όταν το ένα αποτυγχάνει.

10.36 Η *τζάπα* είναι ένα πολύ σημαντικό όπλο. Επίσης σημαντικό είναι η (ταυτόχρονη με τη *τζάπα*) ενατένιση σε κάποια ιερή μορφή. Η μορφή είναι η πύλη που οδηγεί στο άμορφο πανταχού παρόν Πνεύμα. Προσευχηθείτε, απευθυνόμενοι σε κάποια ορισμένη μορφή του Προσωπικού Θεού και προσπαθήστε να σχηματίσετε μια ζωντανή νοερή εικόνα αυτής της μορφής. Έτσι, αν ποτέ φανερωθεί στο νου σας κάποια ανεπιθύμητη μορφή, θα μπορέσετε να τη διώξετε με τη βοήθεια της μορφής του προτιμημένου σας ιδανικού [του *Ίστα* σας], λιώνοντάς τη μέσα σ' αυτήν.

10.37 Επίσης, μην ξεχνάτε να προσθέσετε μια καλή 'δόση' από Βεδάντα. Είναι πολύ αποτελεσματική. Πρώτα-πρώτα, σκεφτείτε τη δικιά σας εν δυνάμει θεϊκότητα και την εν δυνάμει θεϊκότητα όλων των άλλων μορφών – ακόμα και εκείνων που ίσως σας ενοχλούν. Αν η φύση μας είναι πραγματικά αγνή και ιερή, τότε θα πρέπει να την εκδηλώσουμε έμπρακτα, τώρα που είμαστε ένσαρκοι, σε τούτη δω τη ζωή – και όχι απλώς να το αποδεχόμαστε θεωρητικά. Αυτό αποτελεί την απτή απόδειξη ότι κάποιος ζει αληθινή πνευματική ζωή. Η πνευματικότητα πρέπει να διαποτίζει και τη σωματική και τη νοερή μας ζωή. Οι πνευματικές μας ασκήσεις θα πρέπει να μας βοηθήσουν να πραγματοποιήσουμε την αρμονία, την ένωση ανάμεσα στο φυσικό και το ιδανικό. Δεν πρέπει να αρκούμαστε μόνο με λόγια και κούφιες θεωρίες, χωρίς να μετασχηματιζόμαστε πνευματικά. Οι περισσότεροι άνθρωποι κάνουν ακριβώς αυτό. Κι όταν κάποτε βαρεθούν να ζουν έτσι, λένε, «Αχ! Μη μας μιλάς για την πνευματική ζωή. Τη δοκιμάσαμε εμείς οι ίδιοι και τη βρήκαμε ανεπαρκή. Τελικά δεν οδηγεί πουθενά!»

10.38 Η πνευματική ζωή απαιτεί τρομερή σταθερότητα και αναπόσπαστη προσήλωση. Χωρίς αυτά, δεν πετυχαίνεις τίποτα.

«Ο Εαυτός είναι εκ φύσεως αιώνιος και αληθινός. Το σώμα είναι πρόσκαιρο και απατηλό. Κι όμως αυτοί (οι αμαθείς) ταυτίζουν το ένα με το άλλο. Υπάρχει άραγε άγνοια χειρότερη από αυτή;» – (Σάνκαρα)

11 – Βισμπάντεν, 1 Δεκεμβρίου 1933

«Μέχρι που να κοιμηθείς ή να πεθάνεις, παραδώσου σε Βεδαντικούς λογισμούς».

– (Σιντχάντα-Λέσα-Σάνγκραχα)

Πως κατακτάται η ανώτερη ζωή

11.01 Αγωνιστείτε ασταμάτητα για την ανώτερη ζωή. Μη δίνετε στις επιθυμίες σας και στα πάθη σας την παραμικρή ευκαιρία να σας διεγείρουν το νου και να τον στρέψουν προς τα έξω.

11.02 Το πιο δύσκολο είναι η προσπάθεια να διατηρήσει κανείς ένα σταθερό ενδότερο ρεύμα σκέψης, να 'ναι δηλαδή ο νους σταθερά προσηλωμένος στο στόχο. Το ενδότερο ρεύμα σκέψης πάντα προστατεύει.

Μπορούμε να λέμε ανώδυνα αστεία κ.λπ., αλλά δεν πρέπει να χάνουμε την επαφή μας με το νοερό μας υπόβαθρο. Τα αστεία μας δεν πρέπει ποτέ να είναι ανήθικα, τολμηρά ή αμφιλεγόμενα και δεν πρέπει να ακούμε τέτοια αστεία όταν τα διηγούνται άλλοι. Οφείλουμε να είμαστε πάντοτε αξιοπρεπείς και να μην αφήνουμε άλλους να λένε αισχρά αστεία. Σ' αυτό το ζήτημα, είναι ανάγκη να μάθουμε πως να επιβάλλουμε τη θέλησή μας στους άλλους ή, να φεύγουμε. Η ακρόαση διφορούμενων ή ανήθικων αστείων είναι πολύ βλαβερή για όλους τους αναζητητές και πρέπει να την αποφεύγετε συστηματικά.

11.03 Πρέπει δηλαδή να δημιουργήσουμε γύρω μας μια ατμόσφαιρα, που αποθαρρύνει τις οικειότητες, που εμποδίζει τους άλλους να κάνουν ή να πούνε κάτι αισχρό μπροστά μας – άσχετα με το τι αυτοί κάνουν όταν βρίσκονται μεταξύ τους.

11.04 Πρέπει όλοι σας, να βοηθήσετε να δημιουργηθεί εδώ μια τέτοια ατμόσφαιρα. Αυτό θα ωφελήσει όλους μας. Οι

κακές σκέψεις ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα. Είναι λοιπόν ανάγκη να εξαγνιζόμαστε—και να αλληλοεξαγνιζόμαστε με τη βοήθεια καλών σκέψεων. Αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε ποτέ. Πρέπει οπωσδήποτε να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας και να μην αφήνουμε τους άλλους να συμπεριφέρονται ανάρμοστα όταν βρίσκονται στη συντροφιά μας. Αν αυτοί δεν μπορούν να προσαρμοστούν στα πρότυπά μας, τότε θα πρέπει να τους αποφύγουμε. Δεν πρέπει ποτέ να λερώσετε το νου ενός άλλου με τις κακές αισθησιακές σκέψεις σας ή τις κακές αισθησιακές δονήσεις σας. Αν κάποιος άτομο νιώσει μια αισθησιακή έλξη προς εσάς, φταίτε εσείς—και θα υποστείτε τον αντίκτυπο. Επομένως, να επαγρυπνείτε. Αν δε φυλαχτείτε προσεκτικά, **εσείς** θα την πληρώσετε, το ίδιο όπως και το άλλο άτομο, επειδή η κακιά ή αισχρή σκέψη που φανερώνεται μέσα σε έναν άλλον εξαιτίας σας, έχει αντίκτυπο και σε εσάς—άσχετα με ό,τι μπορεί να πιστεύετε.

**Οι σφαλερές μας εαυτο-ταυτίσεις εμποδίζουν
τη φανέρωση της Γνώσης του Μπράχμαν**

11.05 Είναι άραγε το *Μπράχμαν* εντελώς ακοινώνητο; Είναι άραγε γεγονός ότι δε γνωρίζουμε τίποτα γι' Αυτό, κι ότι δεν μπορούμε να συλλάβουμε κάποια αναλαμπή Του;

Όσο επικρατούν μέσα μας οι σφαλερές εαυτο-ταυτίσεις και το απατηλό αίσθημα της προσωπικότητας, δεν μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε το *Μπράχμαν*, άμεσα. Όσο εξακολουθούμε να πάσχουμε από σφαλερές εαυτο-ταυτίσεις, το επίκεντρο της συνειδήσεώς μας διαρκώς μετατοπίζεται. Άλλοτε εαυτο-ταυτιζόμαστε με το σώμα μας:—«Αχ, χτύπησα. Πονάω πάρα πολύ (σωματικά)». Άλλοτε με το νου:—«Αχ, ο τάδε μου φέρθηκε τόσο άσχημα». «Στενοχωριέμαι». «Λυπάμαι». «Ενδιαφέρομαι». Όλα αυτά αποτελούν σφαλερές εαυτο-ταυτίσεις μας με άντρες, γυναίκες και πράγματα—και ο κοινός παρονομαστής όλων αυτών των λογισμών είναι το «εγώ», «εγώ», «εγώ», πάντα αυτό το «εγώ», που φανερώνεται με διαφορετικές μορφές. Και όσο εξακολουθεί να υφίσταται αυτό το «εγώ», δεν μπορούμε να συλλάβουμε καμία φευγαλέα θέα του *Μπράχμαν*.³⁹ Οφείλουμε όμως να σημειώσουμε το εξής: πως ακόμα και τώρα—παρά τις σφαλερές μας εαυτο-ταυτίσεις—έχουμε συνείδηση ενός 'μονίμου' παράγοντος. Πίσω από αυτό το

σφαλερό «εγώ» υπάρχει κάτι που δεν αλλάζει. Και ο στόχος του πνευματικού ανθρώπου είναι να ανακαλύψει τι ακριβώς είναι αυτό.

Όλοι θέλουν να ζήσουν αιώνια· ακόμα και αυτοί που αυτοκτονούν δε θέλουν να απαλλαγούν από τη ζωή, αλλά, να γλυτώσουν από όλα τα βάσανα και τις σκοτούρες της. Αυτό που αληθινά θέλουν είναι μια ευχάριστη ζωή, όχι μια 'μη ζωή'. Θέλουμε να ζήσουμε αιώνια και ευτυχισμένοι. Ουδείς θέλει να ζήσει αιώνια σαν τις πέτρες και τα κούτσουρα, αλλά θέλει να ζήσει σαν σκεπτόμενο άτομο. Ουδείς φιλοδοξεί να ζήσει μέσα στα βάσανα και τις δυστυχίες. Οι άνθρωποι αυτοκτονούν εξαιτίας των υπερβολικών ορέξεών τους για τις απολαύσεις της ζωής, εξαιτίας της υπερβολικής προσκολλησέως τους σε κάτι εφήμερο. Ο καθένας διψάει για ειρήνη, ευλογία, ελευθερία. Ουδείς θέλει να ενοχλείται από ευθύνες και ανησυχίες.

«Ο σοφός μήτε ποθεί κάποια επιτυχία, μήτε θλίβεται για κάποια αποτυχία. Ο δροσερός νους του είναι ξέχειλος με (το) νέκταρ (της Αθάνατης Ευδαιμονίας)».

— (Αστάβακρα Σαμχίτα 18.81)

11.06 Ο ενορατικός σοφός μάς πληροφορεί ότι η φύση της ψυχής είναι «Ύπαρξη-Γνώση-Ευδαιμονία» (Απόλυτες).⁴⁰ Αυτό δεν είναι ούτε κάποια ιδιότητα, ούτε κάποιο από τα *ουπάντχις* [τα φυσικά επιστρώματα των πλασμάτων].⁴¹ Η ουσία λοιπόν, η αυτή καθεαυτή αληθινή φύση της ψυχής μας, είναι Απόλυτη Ύπαρξη, Απόλυτη Γνώση και Απόλυτη Ευδαιμονία. Κι αν εξετάσουμε τον εξωτερικό κόσμο αναλυτικά, θα διαπιστώσουμε ότι και εκεί, η ίδια πραγματικότητα υποβόσκει σε όλα τα φαινόμενα. Το κάθε τι, έμψυχο ή άψυχο, ζωντανό ή μη ζωντανό, στέκεται μπροστά μας ως *αντι-κείμενο*, ως κάτι που κείται απέναντι στη Συνείδηση, ως κάτι που **υπάρχει**. Επιπλέον, κάθε πλάσμα και πράγμα έχει τη δύναμη να επιβληθεί στη συνείδησή μας. Περιβάλλεται δηλαδή, από ένα είδος 'φωτεινότητας', που φωτίζει και τα έμψυχα και τα άψυχα. Δεν

39. Πρώτος στόχος του αναζητητή είναι να καθαρθεί ο νους του μέχρι που να επιτύχει (μέσα από τη θεία χάρη) την αποκάλυψη μιας πρώτης λάμψης. [ΣτΜ]

40. *Sat-cit-ānanda*. Η λέξη *sat* μπορεί να αποδοθεί και ως 'οντότητα'. [ΣτΜ]

41. Δηλαδή: σώμα, ζωτική ενέργεια, νους, διάνοια. [ΣτΜ]

υπάρχουν διαφορές είδους, αλλά μόνο διαφορές διαβαθμίσεων. Άρα, τόσο στον εσωτερικό όσο και στον εξωτερικό κόσμο, βρίσκουμε αυτό το παντοτινό αίσθημα της συνειδήσεως, αυτό το 'αστραποβόλημα' της Πραγματικότητας.

Όλα τα εγκόσμια πράγματα εξυπηρετούν, λίγο-πολύ, τις ανάγκες των διαφόρων ειδών ανθρώπων. Όλοι μας επιδιώκουμε τα αισθητά αντικείμενα, τα εξωτερικά δηλαδή πράγματα, είτε για να ικανοποιήσουμε το νου μας είτε για να γευτούμε μια ορισμένη απόλαυση των αισθήσεων που περιμένουμε να προκύψει από την επίτευξη κάποιου πράγματος. Το αίσθημα της συνείδησης είναι διαρκώς παρόν. Τα αισθητά αντικείμενα έλκουν το νου μας επειδή έχουμε την εντύπωση ότι αυτά μπορούν να μας χαρίσουν κάποια απόλαυση. Είναι αυτό που μας βάζει σε πειρασμό, όχι η ουσιαστική αξία του συγκεκριμένου αντικειμένου.

Έτσι, όχι μόνο σε εμάς, αλλά και σε όλα τα εξωτερικά αντικείμενα, έμψυχα και άψυχα, διαφαίνεται αυτό το αστραποβόλημα της πραγματικότητας που μπορεί να αποκαλεστεί: «Υπαρξη-Γνώση-Ευδαιμονία». Τα ονόματα και η μορφές κρύβουν το πρόσωπο της Αλήθειας, τόσο μέσα σε εμάς τους ίδιους, όσο και μέσα σε όλα τα εξωτερικά αντικείμενα· όμως, όλα τα ονόματα και οι μορφές αντανακλούν, πολύ θολά έστω, τη δόξα της Πραγματικότητας που είναι το υπόβαθρό τους. Πάντα νιώθουμε αυτήν την ύπαρξη, υποσυνείδητα. Αυτή η αίσθηση μπορεί να είναι πολύ θολή, πολύ ασαφής, αλλά είναι υπαρκτή.

11.07 Ο μόνος σκοπός της πνευματικής ζωής – εφόσον αληθινά θέλουμε να έρθουμε αντιμέτωποι με την Αλήθεια – είναι να διασαφηνίσουμε την τωρινή μας ασαφή συνείδηση. Πρώτα-πρώτα όμως, οφείλουμε να αρχίσουμε με τον εαυτό μας: ας προσπαθήσουμε λοιπόν να ανακαλύψουμε τι κρύβεται πίσω από το «εγώ» μας.

11.08 Είναι εντελώς εφικτό να έχει κάποιος τη συνείδησή του επικεντρωμένη στο Υπερβατικό, ακόμα κι όταν εργάζεται ή ζει στο φαινομενικό επίπεδο, αλλά όσο εξακολουθεί να επικρατεί η σφαλερή εαυτο-ταύτισή μας με το σώμα και το νου, αυτό θα είναι ανέφικτο.

11.09 Διαρκώς εαυτο-ταυτιζόμαστε με κάποιο επικάλυμμα [ουπάντχι]. Λέμε, ή σκεφτόμαστε: «Είμαστε χοντροί, είμαστε λιγνοί, είμαστε έξυπνοι. Είμαστε φτωχοί. Είμαστε πλούσιοι. Περπατάμε. Τρώμε. Είμαστε τυφλοί, κουφοί, μουγκοί. Είμαστε άντρες, γυναίκες». Ή, εαυτο-ταυτιζόμαστε με κάποιο συναίσθημα που φανερώνεται μέσα στη λίμνη του νου μας. — Όλα αυτά είναι λάθος, αλλά έχουν ένα μοναδικό κοινό παρονομαστή: το «εγώ». Τι είναι αυτό το «εγώ»; Δεν μπορούμε να σκεφτούμε το πεπερασμένο χωρίς ταυτόχρονα να υπονοήσουμε το Άπειρο. Όταν θέτουμε το ένα, θέτουμε και το άλλο. Δεν μπορούμε να διατυπώσουμε το Άπειρο, την Καθαρή Συνειδηση, τον Άτμαν [τον Εαυτό]: είναι αδύνατο να διατυπωθεί λεκτικά, αλλά, είναι δυνατό να γνωσθεί άμεσα.

11.10 «*Η Αλήθεια γνωρίζεται (άμεσα) από όποιον Εκείνη επιλέγει, από αυτόν στον οποίο Εκείνη αποκαλύπτεται.*» (*Κάτχα Ουπάνισαντ 1.2.23*) — Επομένως, εσείς Αυτο-επιλέγεστε, επειδή, ο Εαυτός, η Αλήθεια, δεν είναι κάτι χωριστό από εσάς: κι αν αποφασίσετε να γίνετε γνώστης αυτής της Αλήθειας και καταβάλλετε τις σκληρές προσπάθειες που η επίτευξή Της απαιτεί, τότε **γίνεστε** η Αλήθεια. Άμεση συνειδητοποίηση της πνευματικής Αλήθειας σημαίνει Εαυτο-αποκάλυψη.

11.11 Μόνο αφού ανυψωθούμε πάνω από τις ορέξεις μας και τα πάθη μας, γινόμαστε ένα με την Αλήθεια. Φροντίστε λοιπόν να κερδίσετε την αγνότητα και την αταραξία.

11.12 «*Χάρισέ μου διάκριση, χάρισέ μου απάρνηση, χάρισέ μου αφοσίωση και γνώση.*»⁴² — Αυτή ήταν η προσευχή του Σουάμι Βιβεκάναντα.

11.13 «*Με τόλμη, αντιμετωπίστε την Αλήθεια.*» — Πρέπει να κάνουμε ανελέητη εαυτο-ανάλυση. Πρώτα-πρώτα προσπαθήστε να βρείτε και να ανακτήσετε την ίδια σας την ψυχή. Τώρα, η ψυχή σας είναι ουσιαστικά χαμένη: μόνο αφού την ξαναβρείτε, μπορεί να τεθεί το ζήτημα της ανώτερης Γνώσης. Διαφορετικά, ποτέ.

11.14 Η πνευματική ζωή ξεκινάει με την αναγνώριση της ιδέας ότι δεν είμαστε ούτε άντρες, ούτε γυναίκες, αλλά πνευ-

42. Δηλαδή: βιβέκα, βαϊράγγια, μπχάκτι και γκνιάνα. [ΣΤΜ]

ματικές οντότητες. Και είναι απολύτως αναγκαίο να είναι αυτό η βάση όλων των προσπαθειών μας.

11.15 Το μονοπάτι της εαυτο-αναλύσεως είναι πάντα δύσκολο, αλλά είναι το πιο άμεσο από όλα τα μονοπάτια· ακόμα και ο λάτρης [ο *μπαχάκτα*] οφείλει σε κάποιο βαθμό να ασκεί εαυτο-ανάλυση—παρ' ότι ο πνευματικός του αγώνας γλυκαίνεται από την αφοσίωσή του.

Η έννοια της ελευθερίας

11.16 Είναι ανάγκη να έχουμε μια ορθή αντίληψη για την ελευθερία. Θέλουμε άραγε ελευθερία για τις αισθήσεις; Θέλουμε δηλαδή να ασυδοτούμε, ή θέλουμε να απελευθερωθούμε από τις αισθήσεις; Ποια είναι η ορθή έννοια της ελευθερίας; Είναι άραγε ελευθερία να αφήνουμε το νου μας να κυνηγάει τις απολαύσεις, να είναι δούλος των αισθήσεων; Είναι άραγε ελευθερία να σκάβουμε το λάκκο μας; Ή μήπως, ελευθερία σημαίνει έλεγχος όλων των πόθων, πάταξη όλων των επιθυμιών και απελευθέρωση από τις αισθήσεις και τις ορέξεις τους; Αυτό το τελευταίο αποκαλείται «επίτευξη της ελευθερίας του Άτμαν [Εαυτού]»· η ελευθερία να ασυδοτείς δεν είναι καθόλου ελευθερία. Θέλουμε όμως αληθινά την ελευθερία; Εδώ είναι το ζητούμενο!

11.17 Η σκοπιμότητα της πνευματικής άσκησης τίθεται αφού, σε κάποιο βαθμό, γίνουμε 'αυτόβουλοι'. Η αλήθεια είναι πως η πνευματική ζωή αρχίζει μόνο από εκείνη τη στιγμή.

«Τώρα (που κτηθήκανε τα απαιτούμενα πνευματικά προσόντα) αρχίζει η συζήτηση για το Μπράχμαν».

— (Μπράχμα-Σούτρας 1.1)

11.18 «Αυτοί φονεύουν την ίδια τους την ψυχή». λένε οι Ουπάνισαντς. Όποιος ξεχνάει την ψυχή του, δηλαδή, την Πραγματικότητά του, είναι τρόπος του λέγειν 'φονιάς' της ψυχής του, επειδή δεν την κατέχει. Όσο εξακολουθούμε να μη θέλουμε να απαλλαγούμε από τη δουλοπρέπεια μας και παραμένουμε δούλοι των αισθήσεων που μας οδηγούν όπου θέλουν, δεν μπορούμε να προοδεύσουμε. Μόνο η αυτοσυγκρατημένη και αγνή ζωή οδηγεί στην ελευθερία—καμία άλλη. Για αυτό δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία—ό,τι κι αν λένε οι κοσμικοί.

«Ακόμα κι αν αμφιβάλλεις για την ύπαρξή σου, ο αμφιβάλλων είναι ο ίδιος σου ο εαυτός». — (Σάνκαρα)

11.19 Ο Descartes είπε, «*Cogito, ergo sum*» (Σκέφτομαι, άρα υπάρχω).— Ο Σάνκαρα όμως λέει, «Επειδή υπάρχω, μου είναι δυνατό να σκέφτομαι».

11.20 Αυτή λοιπόν είναι η Βεδάντα· αλλά, αν τη θέλετε, πρέπει να είστε τολμηροί και έτοιμοι να αντιμετωπίσετε την Αλήθεια. Εδώ δε χωράει κανένας ρομαντισμός—ο ρομαντισμός δεν έχει θέση στην πνευματική ζωή, ούτε σωματικά, ούτε νοερά· είναι μια σκληρή ζωή, μια ζωή γεμάτη αγώνα και ένταση.

11.21 Υπάρχουν μερικοί που γνωρίζουν τις εμπειρίες του κόσμου και άλλοι που γνωρίζουν τις εμπειρίες του πνεύματος. Μπορούν όμως εκείνοι που έχουν κοσμική νοοτροπία, αυτοί που γνωρίζουν μόνο τον κόσμο, να μιλάνε για την πνευματική ζωή και την πνευματική εμπειρία; Αυτοί απλώς πέφτουν με τα μούτρα στη ζωή των αισθήσεων και βρίσκουν μια αληθοφανή δικαιολογία για να το πράξουν.

11.22 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε, «Είπες: 'τυφλή πίστη'; Μα κάτι τέτοιο είναι ανύπαρκτο: Μπορείς να έχεις είτε πίστη είτε εμπειρία, τίποτα άλλο».

Η αυτόβουλη θέληση

11.23 Πρέπει να έχετε μεγάλο ενθουσιασμό και μεγάλη θέληση και οφείλετε να φυσάτε τη φωτιά σας με το φουσερό, για να καίει δυνατά. Ο καθένας πρέπει να το κάνει αυτό. Μόλις πέσει ο ενθουσιασμός δεν μπορείς να επιτύχεις το παραμικρό. Είμαστε αυτόβουλοι και μπορούμε εμείς οι ίδιοι να επιλέξουμε τη σωτηρία. Η Αλήθεια αποκαλύπτεται όταν ο νους καθαρθεί και σιγάσουν οι αισθήσεις.

«Πες 'ειρήνη υμίν' στα εμπόλεμά μου πάθη·
Είθε η τρεμουλιάρα μου καρδιά να σιγάσει». (Elliot)

11.24 Ας θελήσουμε να σιγάσουν τα πάθη μας, ας θελήσουμε να σιγάσουν οι επιθυμίες μας.

11.25 Όταν η θέλησή μας αποδυναμώνεται, τότε από όλες τις μεριές φανερώνονται εχθροί για να μας τραβολογήσουν. Τότε υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να ηττηθούμε.

12 – Βισμπάντεν, 2 Δεκεμβρίου 1933

Ο τζίβα

12.01 Η αίσθηση ότι είμαστε ένα ζωντανό πλάσμα [τζίβα], πάντα συνοδεύεται από πόνο, δουλεία και περιορισμό· κι αν δε διαλυθεί αυτή η αίσθηση από τη γνώση του *Μπράχμαν*, ποτέ δε θα νιώσουμε ελεύθεροι.

Η αίσθηση ότι είμαστε ζωντανά πλάσματα [τζίβας] γεννάει τις προσκολλήσεις και όλα τα είδη της λεγόμενης 'ανθρώπινης' αγάπης (και μίσους) που μόνο πόνο και λύπη χαρίζουν στη διάρκεια ατέλειωτων κύκλων γεννήσεων και θανάτων (που είναι η μοίρα του τζίβα, του φαινομενικού εαυτού, που εξακολουθεί να αγνοεί την αληθινή, αιώνια φύση του). Ποθούμε την ελευθερία και την αφοβία. Λαχταράμε να απαλλαγούμε από τους περιορισμούς του σώματος και του νου, για να γίνουμε ελεύθεροι, ελεύθεροι! Κι αυτό δε θα το επιτύχουμε όσο εξακολουθούμε να είμαστε δούλοι των διαφόρων επιθυμιών μας, των παθών και των ζωδών ορέξεών μας. Η άμεση αποκάλυψη, η συνειδητοποίηση του Εαυτού δε φανερώνεται αν δεν πάψουμε να γαντζωνόμαστε στο σώμα μας και στο νου μας, καθώς και στα σώματα και τους νόες των άλλων.

12.02 Ο Σανκαράτσάργια, ο μεγάλος μας σοφός, λέει:

«Η ανθρώπινη γέννηση, ο πόθος για την απελευθέρωση και η συναναστροφή με έναν άγιο άνθρωπο, αυτά τα τρία μαζί είναι πολύ σπάνια και επιτυγχάνονται μόνο μέσα από τη χάρη του Κυρίου». – (Βιβέκα-τσουντάμανι 3)

Αλλά, ακόμα και αυτά τα τρία πλεονεκτήματα δεν είναι αρκετά. Πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να τα χρησιμοποιήσουμε και έτοιμοι να θυσιάσουμε τα πάντα για την ανώτερη ζωή. Χωρίς να πληρώσουμε το πλήρες τίμημα, δεν μπορούμε να επιτύχουμε ούτε την ελευθερία, ούτε την αφοβία· και χωρίς αφοβία και ελευθερία δεν υπάρχει ευτυχία για μας—ούτε στην τωρινή ζωή, ούτε σε κάποια μελλοντική ζωή. Τα πάντα—όλες μας οι ασήμαντες ανθρώπινες συμπάθειες και αντιπάθειες, όλες μας οι επιθυμίες για το όνομα και τη φήμη, όλες μας οι προσκολλήσεις στα φαινομενικά πράγματα—σημαίνουν δουλεία και πόνο και όσο δεν το συνειδητοποιούμε αυτό ξεκάθαρα, είμαστε αιχμάλωτοι των αισθήσεων και των παθών μας.

Σκεφτείτε την υπέροχη απάρνηση του Σουάμι Βιβεκάναντα! Προσπαθήστε να τον μιμηθείτε. Σκεφτείτε τον· σκεφτείτε πόσο σκληρά αγωνίστηκε κατά την εποχή που τον διαμόρφωσε ο Σρι Ραμακρίσνα, ο δάσκαλός του. Όλα αυτά τα πράγματα δεν κερδίζονται τζάμπα. Πρέπει να διψάτε να επιτύχετε κάτι. Πρέπει να είστε έτοιμοι να θυσιάσετε όλα τα ασήμαντα συναισθήματα και τις ατομικές σας επιθυμίες για τον Ανώτατο· μόνο τότε, κάποια μέρα, θα κατακτήσετε τον Ανώτατο. Αγωνιστείτε, αγωνιστείτε, αγωνιστείτε: αυτός είναι ο μόνος τρόπος. Μην ξεχνάτε πως η σωτηρία επιτυγχάνεται μόνο σε τούτη δω, την ανθρώπινη γέννηση. Η σωτηρία δεν επιτυγχάνεται σε καμία άλλη σφαίρα του σύμπαντος. Γι' αυτό, ο Σάνκαρα, κάπου λέει:

«Είναι ανεπιθύμητο για τους ανθρώπους να επιτυγχάνουν μια γέννηση ως ντέβα,⁴³ επειδή ακόμα και οι ντέβας είναι δούλοι των αισθήσεών τους. Επομένως, η ανθρώπινη γέννηση είναι η καλύτερη απ' όλες τις γεννήσεις».

12.03 Στην Κάτχα Ουπάνισαντ υπάρχει ένα όμορφο εδάφιο που λέει:

«Να ξέρεις πως ο Εαυτός είναι ο κύριος του άρματος και κάθετα σ' αυτό. Το σώμα είναι το άρμα. Θεώρησε τη διάνοια ως αρματηλάτη και το νου ως χαλινάρι. Οι αισθήσεις, λένε, είναι τ' άλογα. Οι δρόμοι είναι τα αισθητά αντικείμενα. Οι σοφοί τον (Εαυτό) αποκαλούν 'τερπόμενο', όταν εκείνος βρίσκεται σε σύζευξη με το σώμα, τις αισθήσεις και το νου.

«Όταν ο νους κάποιου είναι πάντα αχαλίνωτος και του λείπει η ορθή κρίση, τότε οι αισθήσεις του γίνονται ανεξέλεγκτες όπως τα άτιθασα άλογα του αρματηλάτη».

– (Κάτχα Ουπάνισαντ 1.3.3-4 και 5)⁴⁴

43. Οι θεοί, 'οι λαμπεροί'. — Οι κάτοικοι του παραδείσου, όπου μεταβαίνουν οι ενάρετοι για να απολαύσουν τους καρπούς της αρετής τους. Τα σώματά τους είναι λαμπερά, πιο ανθεκτικά από τα ανθρώπινα και προσφέρουν μεγαλύτερες ηδόνες. Όταν εξαντληθεί το απόθεμα της αρετής, ξαναγεννιούνται στη γη σε ανθρώπινο σώμα, για να εξακολουθήσουν την πορεία τους προς την Αλήθεια. Ως πεπερασμένοι τόποι, οι παράδεισοι, οι κολάσεις και οι κόσμοι είναι προσωρινές διαμονές κατά τις ινδουιστικές γραφές. [ΣΤΜ]

44. Δείτε *ΕΝΝΙΑ ΟΥΠΑΝΙΣΑΔΕΣ*, σ.142, (Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα). [ΣΤΜ]

Η εγκράτεια και η απάρνηση

12.04 Χωρίς απόλυτη εγκράτεια στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη, χωρίς συνεχή προσπάθεια να εξαγνίσετε ολόκληρο το νου σας, τα συναισθήματά σας, τις σκέψεις σας και τις πράξεις σας – ό,τι κι αν κάνετε θα 'ναι ανώφελο. Και οι χριστιανοί μυστικιστές ξεκινούν από παρόμοιες προσπάθειες, τις οποίες αποκαλούν «κάθαρση». Η σωματική και νοερή αγνότητα είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για να ζήσει κανείς αληθινή πνευματική ζωή και όποιος δεν είναι έτοιμος να πληρώσει ολόκληρο το τίμημα, ξεπέφτει από το ιδανικό – αργά η γρήγορα. Αυτός είναι και παντοτινά ήταν, ο αμείλικτος νόμος της πνευματικής ζωής, σε όλες τις εποχές και σε όλες τις χώρες.

«Εκείνος που πάντα χαλιναγωγεί το νου του και έχει ορθή κρίση, έχει αισθήσεις ελεγχόμενες σαν τα φρόνιμα άλογα του αρματηλάτη.

«Ενώ εκείνος που δεν έχει σωστή κρίση, που είναι απερίσκεπτος και πάντα ρυπαρός, ποτέ δε φτάνει στο τέρμα και πιάνεται στον κύκλο των γεννήσεων και των θανάτων.

«Αλλά εκείνος που είναι νοήμων, πάντα αγνός, και ελέγχει το νου του, φτάνει στο τέρμα απ' όπου κανείς δεν ξαναγεννιέται.

«Ο άνθρωπος που έχει τη διάνοια ως αρματηλάτη και το νου ως καλά ελεγχόμενο χαλινάρι, – εκείνος φτάνει στο τέλος της διαδρομής, στην Ύψιστη Κατοικία του Θείου».

– (Κάτχα Ουπάνισαντ 1.3.6-9)

12.05 Η απάρνηση και η εγκράτεια είναι απαραίτητες. Χωρίς αυτές δεν υπάρχει πνευματική ζωή. Όμως, απάρνηση δε σημαίνει μόνο εξωτερική απάρνηση, αλλά και νοερή απάρνηση – δηλαδή, απάρνηση όλων των προσκολλήσεων μας: στο δικό μας σώμα και νου καθώς και στα σώματα και τους νόες των άλλων. Σημαίνει να γίνεις αληθινά απαθής, εντελώς χωρίς προσκολλήσεις: και τούτο, όχι μόνο επιλεκτικά για ορισμένα πράγματα και πρόσωπα, με παράλληλη αχαλίνωτη προσκόλληση σε άλλους τομείς.

Γιατί όμως είναι τόσο αναγκαία η απάρνηση; Γιατί να χρειάζεται τόσο πολύ η απάρνηση και η μη προσκόλληση; Η απάντηση είναι ότι η πείρα των αιώνων έχει αποδείξει ότι ο πνευματικός αγώνας δεν είναι αποτελεσματικός χωρίς αληθινή

απάρνηση και απάθεια, χωρίς ολοκληρωτική εγκατάλειψη όλων των παλιών σχέσεων μας με πρόσωπα και πράγματα. Οι πνευματικές ασκήσεις μάς βοηθούν να προοδεύσουμε, ανάλογα με την προθυμία μας να εγκαταλείψουμε τις επιθυμίες μας, τα πάθη μας και τις προσκολλήσεις μας σε πρόσωπα κ.λπ.—που είναι προϊόντα των συμπαθειών και των αντιπαθειών μας. Ποτέ μην αφήνετε το νου να σας εξαπατήσει αναφορικά μ' αυτό το ζήτημα. Ο νους είναι πάντα έτοιμος να φανερώσει κάποια αληθοφανή δικαιολογία, π.χ.: ότι δηλαδή δεν μπορούμε να απαρνηθούμε τούτο ή εκείνο, ότι είναι ανάγκη να συναναστραφούμε τον ή την τάδε, ότι έχουμε «καθήκον» να μιλήσουμε με αυτόν ή εκείνην, κ.λπ., κ.λπ. Μην πιστεύετε ποτέ το νου σας, όταν λέει κάτι τέτοια. Είναι πάντα έτοιμος να σας εξαπατήσει και να γίνει εκπρόσωπος των υπο-συνειδητών ή, ημι-συνειδητών πόθων σας.

Επομένως, χρειαζόμαστε όχι μόνο τζάπα, προσευχή, 'διαλογισμό' και άλλες πνευματικές ασκήσεις, αλλά και **απάρνηση**. Κι όλα αυτά, θα χαρίσουν αποτελέσματα ανάλογα με το βαθμό πραγματικής απάρνησης και μη προσκόλλησης που έχουμε αναπτύξει. Αν συνδυάσουμε και τα δύο: την άσκηση και την απάρνηση, τότε ο νους μας θα αρχίσει να γίνεται ελεγχόμενος και θα μπορέσουμε να αρχίσουμε την απορρύπανση όλων των βρωμερών γωνιών και χαραμάδων του, όπου από αμέλεια αφήσαμε να συσσωρευτούν όλων των ειδών οι ρυπαρότητες— στη διάρκεια των αμέτρητων ανά τους αιώνες γεννήσεών μας.

Τα πράγματα και τα πρόσωπα που αγαπάμε, γοητεύουν το νου μας, γεννούν προσκολλήσεις, μίση και αντιπάθειες. Όμως, η αγάπη και η αντιπάθεια δεν είναι παρά οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Μην το παρανοείτε αυτό ποτέ. Επομένως, αυτές ανήκουν στην ίδια κατηγορία. Το μίσος, η αντιπάθεια, δεν είναι παρά αγάπη, προσκόλληση, αναποδογυρισμένες. Δεν είναι πράγματα ουσιαστικά διαφορετικά. Πρέπει λοιπόν να απαλλαγούμε από όλα τα είδη προσκολλήσεων, από όλα τα είδη φόβου—μέσω της α-πάθειας και την απαλλαγή από κάθε προσωπική *συμ-πάθεια* και *αντι-πάθεια*. Πρέπει να είμαστε στοργικοί, αλλά, πάντα απρόσωπα' και δεν πρέπει να έχουμε προσωπικές διεκδικήσεις πάνω σε κανέναν, ούτε να

διεκδικούμε την αγάπη κάποιου. Μήτε πρέπει, σε καμία περίπτωση να επιτρέπουμε σε άλλους να έχουν προσωπικές διεκδικήσεις πάνω στο πρόσωπό μας και στη συμπάθειά μας. Ο Χριστός λέει, «*Εκείνος που αγαπά τον πατέρα και τη μητέρα του περισσότερο από Εμένα δεν είναι άξιος Εμού*». (*Ματθαίος 10.37*), κι αυτό είναι απολύτως αληθινό. Αλλά κι εκείνος που επιτρέπει σε έναν άλλον να τον αγαπήσει περισσότερο από το Θείο, ούτε κι αυτός είναι άξιος του Θείου και δεν πρόκειται να φτάσει στο Θείο, όσο σκληρά κι αν προσπαθήσει. Θερίζουμε ό,τι σπέρνουμε και όσο εξακολουθούμε να σπέρνουμε όλες αυτές τις ταπεινές αγάπες και τα μίσση, αυτές τις προτιμήσεις και τις αντιπάθειες, και εξακολουθούμε να αλυσοδενόμαστε σε άλλους με τις αλυσίδες της δήθεν 'αγάπης' κ.λπ., θα παραμείνουμε δούλοι επί αιώνες ακόμα, φέρνοντας δυστυχία και στους εαυτούς μας και σε άλλους. Η δυστυχία είναι αναπόφευκτη. Σε μερικές περιπτώσεις αυτή έρχεται νωρίτερα, σε άλλες αργότερα, αλλά όλοι οπωσδήποτε θα πληρώσουν την ανοησία τους.

12.06 Πρέπει να καλλιεργήσετε και να αναπτύξετε τη νοοτροπία της πραγματικής μη προσκολλησεως. Απαλλαγείτε από όλους τους παλιούς συνειρμούς σας αναφορικά με τις καθαρά ανθρώπινες μορφές της αγάπης και της αντιπάθειας, με τις προσκολλησεις σας και το σεξ. Κάνοντας έτσι, θα γίνετε σιγά-σιγά ικανοί να ασκηθείτε πνευματικά. Μέχρι που να συμβεί αυτό, ό,τι κι αν κάνετε πριν δεν είναι παρά **προσπάθειες** να ασκηθείτε πνευματικά, τίποτε περισσότερο.

12.07 Το μίσος είναι εξίσου ολέθριο όσο η προσκόλληση. Το μίσος είναι εξίσου ολέθριο όσο η συναισθηματική αγάπη, το προσωπικό αίσθημα· αυτά είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα. Η αγάπη και το μίσος δεν είναι, όπως είπα πριν, παρά οι δύο όψεις του ιδίου νομίσματος. Είναι, και τα δύο, δεσμά που υποβαθμίζουν το ανθρώπινο πλάσμα και το εμποδίζουν να υψώσει το αληθινό του ανάστημα.

12.08 Ακούστε λοιπόν το μυστικό που οφείλουν να γνωρίζουν όλοι όσοι θέλουν να ζήσουν πνευματική ζωή. Όλοι νιώθουμε και το ένα και το άλλο συναίσθημα—την αγάπη και το μίσος—και δεν μπορούμε να απαλλαγούμε από αυτά μονομιάς. Τι να κάνουμε λοιπόν; Μπορούμε να διατηρήσουμε και

την αγάπη μας και το μίσος μας, αλλά θα πρέπει, συνειδητά, να κατευθύνουμε την αγάπη μας αποκλειστικά στον Ύψιστο, στο Θείο, και ποτέ σε κάποιο πρόσωπο ή κάποιο πράγμα· και το μίσος μας, πρέπει να στραφεί προς ό,τι μας εμποδίζει να επιτύχουμε τη γνώση της αληθινής μας φύσης, δηλαδή, προς όλα τα εμπόδια, προς οτιδήποτε φράζει την πρόοδο μας. Αυτό μπορεί να συνοδεύεται από απεριόριστη υγιή αυτοκριτική, χωρίς όμως αυτή να γίνεται ποτέ καταστρεπτική και να οδηγήσει σε αρνητικούς συναισθηματισμούς, όπως: «Αχ, πόσο αμαρτωλός, πόσο κατάπτυστα αμαρτωλός είμαι!»—Αν έχω κάνει κάποιο λάθος στο παρελθόν, ας είναι. Ας το ξέρω, αλλά δεν πρέπει να μελαγχολώ για αυτό. Ας γυρίσω φύλλο κι ας κάνω καλύτερα στο μέλλον, ας είμαι πιο άγρυπνος στο μέλλον, ας μάθω να είμαι ένα ανθρώπινο πλάσμα και όχι ένα ζώο. Αυτή είναι η σωστή αντιμετώπιση του ζητήματος. Είτε είμαστε νέοι, είτε ηλικιωμένοι, πρέπει όλοι μας να αναγεννηθούμε στον κόσμο του πνεύματος και να αρχίσουμε να πορευόμαστε προς την Αλήθεια.

12.09 Στην αρχή, οι πνευματικές ασκήσεις χαρίζουν και καλά και κακά αποτελέσματα. Όταν ποτίζεις τον κήπο τακτικά, οι τριανταφυλλίες παράγουν ευωδιαστά άνθη, αλλά μαζί μ' αυτές, τα ζιζάνια φυτρώνουν και αναπτύσσουν πλούσια βλάστηση, με αποτέλεσμα να απασχολείσαι σε πολύ καθάρισμα, κόψιμο και ξεριζωμά τους.

12.10 Η υπερβολική κοσμικότητα είναι σαν τη φωτιά. Καίει την ανθρώπινη καρδιά. Την κάνει σκληρή και ανίκανη να εκτιμήσει την πνευματική ζωή ή και ανίκανη να κατανοήσει την πραγματική της σημασία. Η ιδιότητα της διαίσθησης γίνεται τόσο θολωμένη στον 'κοσμικό' άνθρωπο, που αυτός δεν είναι πια ευαίσθητος στις ανώτερες δονήσεις και στις ανώτερες αλήθειες, αλλά, απλώς εξακολουθεί να κυλιέται στο βούρκο των επιθυμιών του και των σεξουαλικά προσανατολισμένων συναισθημάτων του.

12.11 Όλοι οι σοβαροί πνευματικοί αναζητητές οφείλουν να εγκρατεύονται αυστηρά, στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη· αλλά, η πραγματική εγκράτεια δεν μπορεί να τηρηθεί όταν είμαστε απρόσεκτοι στις συναναστροφές μας ή, όταν επιτρέπουμε σε παλιούς συνειρμούς να ξαναφυτρώνουν μέσα

στο νου μας, εξαιτίας απερίσκεπτων συνομιλιών και συναντήσεων. Χρειάζεται πάρα πολλές χρόνος για να εξαλειφθούν τα ρυπαρά αποτυπώματα. Αλλά ακόμα και οι σοβαροί αγωνιστές αποτυγχάνουν όταν δεν αποφεύγουν τις παλιές συναναστροφές για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Δεν πρέπει να τρέφουμε αυταπάτες σ' αυτό το ζήτημα.

12.12 Ο Χριστός λέει:

«Διότι υπάρχουν ευνούχοι, οι οποίοι από την κοιλιά της μητέρας τους γεννήθηκαν έτσι. Και υπάρχουν ευνούχοι, οι οποίοι έγιναν ευνούχοι από τους ανθρώπους, και υπάρχουν ευνούχοι, οι οποίοι μόνοι τους έγιναν ευνούχοι για τη βασιλεία των ουρανών. Όποιος μπορεί να το δεχτεί, ας το δεχτεί». — (Ματθαίος 19.12)

Αυτό ήταν το εδάφιο που ο Σρι Ραμακρίσνα απήγγειλε σε δύο παιδιά, τον Σάσι και τον Σαράτ (τους μετέπειτα Σουάμι Ραμακρισανάντα και Σαραντάντα) την πρώτη μέρα που τον επισκέφτηκαν, λέγοντάς τους ότι από το γάμο πηγάζει κάθε είδος δουλειάς. Όλοι οι Μεγάλοι είναι ομόφωνοι σχετικά με αυτό το γεγονός, αλλά οι κοσμικοί άνθρωποι είναι πάντα φοβερά πρόθυμοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη Θεϊκή δημιουργία· σάμπως ο Θεός τους είχε ανάγκη! Όλα αυτά είναι υποκρισία και αερολογίες! Ο Θεός δεν έχει ανάγκη από κανενός τη βοήθεια, ο Θεός δεν έχει ανάγκη από κανέναν για να Τον βοηθήσει στη διαιώνιση της δημιουργίας Του· αλλά ούτε και αυτοί οι άνθρωποι αληθινά νοιάζονται γι' αυτήν. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι η απόλαυσή τους και όχι η δημιουργία του Θεού. Εκείνοι που αληθινά μπορούν να συγκρατήσουν τη σεξουαλική τους ορμή εντελώς επί πολλά χρόνια και εγκρατεύονται απόλυτα, στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη, κερδίζουν μια απίστευτη, ανωτέρου επιπέδου δημιουργική δύναμη. Μόνο αυτοί πραγματικά απολαμβάνουν τη ζωή, ακόμα και σωματικά, επειδή είναι κύριοι του σώματός τους και των συναισθημάτων τους και μπορούν να τα κυβερνήσουν όπως εκείνοι θέλουν. Ένας ικανός καβαλάρης χαίρεται πάρα πολύ όταν ιππεύει το άλογό του και του επιβάλλει τη θέλησή του. Οι κοσμικοί δε γνωρίζουν πόσο απολαμβάνει ο απόλυτα εγκρατευόμενος άνθρωπος ακόμα και το σώμα του, πέρα από το νου του.

12.13 Η αναφορά στους φυσικούς μας προγόνους είναι σκέτος υλισμός. Εμείς είμαστε οι ίδιοι μας οι πρόγονοι—όχι οι γονείς μας, ή οι προπάτορές μας. Εκείνοι μας έδωσαν το όργανο, το μηχάνημα, αλλά όχι αυτό που είμαστε. Ο υλισμός είναι μια σφαλερή και κατώτερης ποιότητας αντίληψη για τη ζωή.

Πίστη και ηθική καλλιέργεια

12.14 Για να πούμε την αλήθεια, ο σκοπός της πνευματικής ζωής είναι η ανακάλυψη της ακτίνας που οδηγεί από την περιφέρεια στο κέντρο του κύκλου. Και εδώ, «στο ίδιο σακάκι δε χωράει ο καθένας», όπως έλεγε ο Σουάμι Βιβεκάναντα. Στην αρχή, χρειάζεται να έχουμε εμπιστοσύνη και να εφαρμόσουμε πιστά τις οδηγίες που μας έδωσε ο δάσκαλός μας. Αλλά, η πίστη δεν πρέπει να σταματήσει εκεί, πρέπει να μεταφραστεί σε πραγματική, ζωντανή εμπειρία. Και έπειτα, αν θέλετε 'σημάδια',—σημάδια υπάρχουν πολλά, εφόσον ανοίξετε τα μάτια σας και σκεφτείτε.

12.15 Είναι ανάγκη να έχουμε πίστη [σράντχα] στα λόγια των αρχαίων ενορατικών [ρίσις], πίστη στα λόγια των δασκάλων και των προφητών, πίστη στην έμφυτη δυνητικότητα, δύναμη και αγνότητά μας. Η πνευματική ζωή προϋποθέτει ένα πρακτικό ιδανικό. Το ιδανικό δεν πρέπει να είναι τόσο υψηλό έτσι ώστε να είναι ανέφικτο. Το ιδανικό δεν πρέπει ποτέ να υποβαθμίζεται και οφείλουμε να αναρριχηθούμε μέχρι αυτό σταδιακά—με τη βοήθεια όλο και ανωτέρων πρακτικών ιδανικών.⁴⁵

12.16 Από μόνη της, η πίστη δεν επαρκεί. Είναι επίσης ανάγκη να καταβάλλουμε και τη μέγιστή μας προσπάθεια. Ηθική καλλιέργεια σημαίνει: εγκράτεια, αγνότητα στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη· αγνότητα στη διατροφή· αγνότητα στις συντροφίες και στις συναναστροφές· αγνότητα σε ό,τι ακούμε και παρακολουθούμε. Και η εγκράτεια, η αγνότητα, είναι η πιο σημαντική απ' όλες τις πνευματικές ασκήσεις. Χωρίς αυτές, για να πούμε την αλήθεια, η πνευματική άσκηση είναι μάταια και γίνεται μια παρωδία.

45. Όπως οι έννοιες του έμμορφου Θεού με κατηγορήματα, του άμορφου με κατηγορήματα και του άμορφου χωρίς κατηγορήματα. [ΣτΜ]

Η αγνότητα

12.17 Πρώτα-πρώτα έρχεται η σωματική αγνότητα. Κατόπιν πρέπει να καταπιαστούμε με το νου και να τον υποτάξουμε. Κατόπιν έρχεται ο έλεγχος του λόγου, που είναι κάτι εξαιρετικά απαραίτητο. Δεν πρέπει να ακούμε κουβέντες που δεν είναι εντελώς αγνές και η συμπεριφορά μας πρέπει να είναι τέτοια που να μην αποτολμούν οι άλλοι να κάνουν ρυπαρές συζητήσεις μπροστά μας. Αυτό είναι το πρώτο σκαλοπάτι. Κατόπιν, πρέπει να καλλιεργήσουμε μια νέα στάση απέναντι σε όλα τα πράγματα και τα αντικείμενα που μας βάζουν σε κάποιον πειρασμό – έως ότου γεννηθεί μέσα μας η απόλυτη αδιαφορία γι' αυτά. Επομένως, οφείλουμε να επιτηρούμε αυστηρά όλες τις κινήσεις του νου μας έτσι ώστε να γίνουμε όλο και περισσότερο συνειδητοί, όλο και περισσότερο άγρυπνοι και σαφείς, στα πάντα. Δεν πρέπει να υπάρχει καμία μη συνειδητή στιγμή στη ζωή μας!

12.18 Πρέπει να ξέρετε πως αυτή η επαγρύπνηση είναι πάρα, πάρα πολύ απαραίτητη, επειδή στην πρώτη φάση της πνευματικής ζωής, – και η πρώτη φάση μπορεί να διαρκέσει πολλά, πάρα πολλά χρόνια – η αίσθηση της εαυτο-ταυτίσεώς μας με το σώμα δυναμώνει και ο νους μας γίνεται περισσότερο ακυβέρνητος απ' ό,τι ήταν προτού αρχίσαμε να ασκούμεστε. Ταυτόχρονα, οι προσκολλήσεις μας και οι αντιπάθειές μας γίνονται πιο έντονες και πιο επικίνδυνες όταν δεν αποφεύγουμε, με σχολαστικότητα, κάθε επαφή με τα αντικείμενά τους – είτε σωματικά, είτε νοερά είτε και τα δύο μαζί. Όσοι δεν επαγρυπνούν, γλιστρούν οπωσδήποτε – κάποια μέρα.

12.19 Για κάποιο χρονικό διάστημα λοιπόν, η συνείδηση των αρχαρίων επικεντρώνεται στο σώμα τους, κάθε φορά που αυτοί επιχειρούν να αποσύρουν το νου τους από τα συνηθισμένα αντικείμενά του. Γι' αυτό, δεν πρέπει να μας εξαπατούν οι λεπτοφυείς επιθυμίες, που φυτρώνουν μέσα στο νου μας και προσπαθούν να μας σύρουν προς το συγκεκριμένο αντικείμενο που αυτές θέλουν να απολαύσουν. Κατά τα πρώτα χρόνια, ο αναζητητής που εκπαιδεύεται για την ανώτερη ζωή πρέπει πάντα να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο άγρυπνος στις σχέσεις του και στις συναναστροφές του. Πολλοί δεν το καταλαβαίνουν αυτό και ατυχούν. Άρα, πρέπει να μάθουμε να

είμαστε εντελώς συνειδητοί, να έχουμε πλήρη επίγνωση των κινήτρων μας και να βάλουμε τέρμα σε κάθε πλανερή και ενστικτώδη έκφραση της ζωής μας.

13 — Βισμπάντεν, 3 Δεκεμβρίου 1933

Δεν υπάρχει Ανατολή και Δύση στα ουσιαστικά ζητήματα

13.01 Αναφορικά με τα ουσιαστικά ζητήματα της ζωής, δεν είναι δυνατό να χωρίσουμε τον κόσμο σε Ανατολή και Δύση. Όλα τα προβλήματα είναι παγκόσμια. Δεν μπορείς να πεις: «Εδώ αρχίζει η Ανατολή κι εκεί αρχίζει η Δύση». Αυτή είναι μια πάρα, πάρα πολύ σφαλερή και παραπλανητική αντίληψη που έχει παράγει πολλά ολέθρια λάθη στη ζωή της ανθρωπότητας. Δεν υπάρχει καμία 'Ανατολική αλήθεια' και καμία 'Δυτική αλήθεια', αλλά μόνο η ίδια η Αλήθεια, που δεν είναι ούτε Ανατολική, ούτε Δυτική, ούτε κάτι άλλο, αλλά μόνο μια και μοναδική. Όλα τα προβλήματα του ανθρώπινου νου είναι παρόμοια. Σ' αυτό το ζήτημα δεν υπάρχει Ανατολή και Δύση. Αναφορικά με τα ουσιαστικά ζητήματα, δεν υπάρχει ανατολικός νους και δυτικός νους, αλλά μόνο ο ανθρώπινος νους. Υπάρχουν διαφορές στα έθιμα και στα μη ουσιαστικά ζητήματα της ζωής, αλλά ο ανθρώπινος νους πάντα παραμένει ανθρώπινος και τα προβλήματά του είναι πάντα αυτά του ανθρώπινου νου και όχι ανατολικά ή δυτικά προβλήματα.

Πώς πρέπει να φυλάγουμε το νου μας

13.02 Υπάρχει κάτι πολύ αναγκαίο που πρέπει να εφαρμόζουν όλοι όσοι ασκούν πνευματικό αγώνα: οφείλουμε όλοι να κάνουμε μια μικρή διακοπή μετά από το μεσημβρινό γεύμα, γύρω στις δύο το μεσημέρι. Αυτό είναι πολύ ωφέλιμο, αλλά πολύ δύσκολο να εφαρμοστεί από πολλούς. Για πολλούς, είναι φοβερά δύσκολο να κοντοσταθούν συνειδητά, να κάνουν μια μικρή ανάπαυλα μέσα στη δίνη των δραστηριοτήτων τους και να ξαναγεμίσουν το νου τους με το Ιερό Όνομα και τις εναρμονιστικές δονήσεις του Ιερού Ήχου.

Θα πρέπει επίσης, απαρέγκλιτα, να μη διαβάζουμε 'κοσμικά' θέματα — λογοτεχνία, μυθιστορήματα, διηγήματα κ.λπ. — προτού πάμε να πλαγιόσσουμε ή προτού κοιμηθούμε. Αλλά, να επιλέγουμε μια ιερή σκέψη ή, έναν ιερό ήχο, για να πλαισιώσουμε την έντονη ιδέα ότι πάμε να κοιμηθούμε στα γόνατα

του Θεού ή, κάποια άλλη παρόμοια ιδέα που θα γεμίσει ολόκληρο το νου μας με τη Θεϊκή ιδέα και το Θεϊκό αίσθημα, προτού κοιμηθούμε. Αν διαβάσουμε κάτι ‘κοσμικό’, αυτό εξακολουθεί να ‘δουλεύει’ μέσα στο υποσυνείδητο στη διάρκεια του ύπνου και είναι βλαβερό. Τα βράδια, λοιπόν, θα πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί αναφορικά με ό,τι επιτρέπουμε στο νου μας να απασχοληθεί ή να απορροφηθεί. Θα πρέπει, τότε, με αναπόσπαστη ηρεμία, να σκεφτόμαστε το Θείο — είτε τη Θεϊκή μορφή είτε το Θεϊκό όνομα είτε το Θεϊκό ήχο, είτε και όλα τα τρία μαζί, που είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος. Μόνο έτσι θα κατορθώσουμε, εν καιρώ, να μετασηματίσουμε τα περιεχόμενα του υποσυνείδητου νου μας. Όπως είπα προηγουμένως, είναι πάρα, πάρα πολύ βλαβερό να διαβάζουμε ‘κοσμικά’ βιβλία προτού μας πάρει ο ύπνος· αλλά, συνήθως δεν έχουμε επίγνωση του μεγέθους του κακού που κάνουμε στους εαυτούς μας όταν είμαστε απερίσκεπτοι σχετικά με αυτό. Οι λειτουργίες του υποσυνείδητου στη διάρκεια του ύπνου είναι πολύ σημαντικές και δεν πρέπει να το ξεχνάμε αυτό.

13.03 Αξίζει να αναφερθεί και κάτι ακόμα: Αν ξυπνήσετε τη νύχτα, αμέσως αρχίστε να κάνετε *τζάπα* με ήσυχο και ήρεμο τρόπο, εντελώς χωρίς ένταση. Αλλά, την ώρα που εκτελείτε τις πνευματικές σας ασκήσεις, δεν πρέπει ποτέ να συσχετιστεί η *τζάπα* με τον ύπνο. Αυτό είναι πολύ βλαβερό. Προτού πλαγιάσετε, κάντε *τζάπα* (100 έως 1000 επαναλήψεις, δηλ. 1 έως 10 κομποσκοίνια)· γεμίστε τον εαυτό σας με τον ιερό ήχο, αλλά, μην σταματάτε ποτέ την *τζάπα* σας προτού ολοκληρώσετε την ποσότητα που τάξατε να κάνετε.

Η δημιουργία συνηθειών

13.04 Πρέπει να δημιουργήσουμε νέες συνηθειες και να τις δυναμώσουμε. Τότε η πνευματική ζωή γίνεται πιο εύκολη και χάνει την αρχική της ένταση. Να τηρείτε αυστηρά το σταθερό σας ωράριο. Τότε, σιγά-σιγά, θα φανερωθεί η ικανότητα να περνάτε σε ‘διαλογισμό’ ακόμα κι όταν ο νους σας είναι πολύ ταραγμένος. Η αυστηρή τήρηση του ωραρίου των πνευματικών ασκήσεων είναι απαραίτητη, επειδή μόνο έτσι εθίζεται ο νους σ’ αυτές. Ό,τι κι αν συμβεί, πρέπει να εκτελούμε τις προγραμματισμένες συγκεκριμένες ελάχιστες καθημερινές μας ασκήσεις. Επίσης, η διάρκεια των ασκήσεων **πρέπει να αυξη-**

Θεΐ—σιγά-σιγά και σταθερά— και από τον αρχάριο και από τον προχωρημένο μαθητή. Μόνο έτσι σχηματίζεται το υποσυνείδητο ρεύμα που μας επιτρέπει να κρατάμε ένα τμήμα του νου πάντα απασχολημένο με την πνευματική άσκηση, ακόμα κι όταν εκτελούμε τις όποιες εξωτερικές ασχολίες. Όμως, για να φανερωθεί αυτή η ικανότητα, όλοι οι μαθητές οφείλουν να τηρούν με αυστηρή τακτικότητα το ωράριο των ασκήσεων και τουλάχιστο, την ελάχιστη ποσότητα του ημερήσιου προγράμματός τους.

Οι συνταξιδιώτες μας

13.05 Οι συνταξιδιώτες μπορούν να αλληλοβοηθηθούν. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η συναναστροφή με άγιους ανθρώπους έχει τόσο μεγάλη σημασία. Πρέπει να υπάρχει αλληλοβοήθεια, αλληλοσυμπόνια, επειδή αυτές μας βοηθούν να διατηρήσουμε τον ενθουσιασμό μας και τις προσπάθειές μας. Δεν πρέπει ποτέ να προσπαθήσουμε να κάνουμε τον δάσκαλο, αλλά να είμαστε μόνο μαθητές ανάμεσα σε συμμαθητές, δίνοντας, αν μπορούμε, ένα χέρι βοήθειας, αλλά ποτέ υποδυόμενοι το ρόλο του δασκάλου. Αυτό είναι πάντα ακίνδυνο, εφόσον ξέρουμε να παραμένουμε εντός κάποιων λογικών ορίων. Τότε, η 'νοοτροπία-του-δασκάλου' δεν μπορεί να φυτρώσει μέσα μας και να βλάψει και εμάς και τους άλλους.

13.06 «*Εσύ είσαι ο Μηχανοδηγός κι εγώ είμαι η μηχανή*».⁴⁶— Αυτή είναι η νοοτροπία που πρέπει να υιοθετήσουμε, και όχι την υπεροψία. Προτού ηγηθείς άλλων, πρέπει να μάθεις να υπηρετείς με αφοσίωση και αυταπάρνηση. Πολύ συχνά, παρ' ότι είμαστε ανεκπαίδευτοι, θέλουμε να κάνουμε τον ηγέτη. Θέλουμε να γευτούμε τους καρπούς χωρίς να πληρώσουμε το απαιτούμενο τίμημα.

13.07 Το πλεονέκτημα μιας μικρής ομάδας αναζητητών είναι ότι σε μια τέτοια ομάδα όλες αυτές οι άμεσες οδηγίες είναι εφαρμόσιμες· είναι πιο εύκολο να δημιουργηθεί ένα γνήσιο πνεύμα αλληλοσυμπάθειας και να μην υπάρχουν κουτσομπολιά, ακόμα κι όταν η ομάδα αποτελείται από αρχαρίους.

46. Ρητό του Σρι Ραμακρίσνα. Δείτε *Ευαγγέλιο*, σελ.62.π2. [ΣΤΜ]

Είναι πάντα προτιμότερο να γίνεται εντατική εργασία στην αρχή και να διευρύνεται αργότερα.

Ο θάνατος

13.08 Θα πρέπει να έχουμε, ως μόνιμη φροντίδα, τον επαρκή εξοπλισμό μας με τα εφόδια που θα μας επιτρέψουν να αντιμετωπίσουμε το θάνατο με ένα χαμόγελο. Ο θάνατος θα πρέπει να είναι η μεγαλύτερή μας χαρά. Πρέπει να είναι η πύλη της Αθανασίας, κάτι καλοδεχούμενο και όχι κάτι που μας γεμίζει με φόβο. Τούτη η ζωή δεν είναι παρά μια πρόσκαιρη σκιά, μια φάση, μια ζωή σε έναν κόσμο γεμάτο ψευδαισθήσεις και σκιές. Το μέλλον μας εξαρτάται από ό,τι σκεφτόμαστε σε τούτη τη ζωή, από ό,τι πραγματικά είμαστε, ποτέ από ό,τι φαινόμαστε ή προσποιούμαστε πως είμαστε.

13.09 Μην ξεχνάτε τούτο: όποια κι αν είναι η Αλήθεια, ας Την αντιμετωπίσουμε άφοβα! Μια δυσάρεστη αλήθεια είναι άπειρα καλύτερη από ένα ευχάριστο ψέμα, ακόμα κι αν αυτή η αλήθεια μας ραγίσει την καρδιά, ακόμα κι αν αυτή συντρίψει μια για πάντα όλες μας τις πιο προσφιλείς ελπίδες και αυταπάτες. Η Βεδάντα δεν είναι για τους δειλούς ή για τους συναισθηματικά αδύναμους. Η προσκόλληση στο ψέμα είναι ανώφελη. Δεν ωφελεί να σκεπάζεις ένα σε αποσύνθεση πτώμα με όμορφα ευωδιαστά λουλούδια και μετά να το λατρεύεις! Αφήστε το φως να έρθει, κάτω από όλες τις συνθήκες, είτε η καρδιά ραγίζει είτε όχι. Μην νοιάζεστε τόσο πολύ για τις ραγισμένες καρδιές και τις γκρεμισμένες ελπίδες, αλλά νοιαστείτε για την Αλήθεια και το Φως. Μερικές φορές, οι αναγκαίες χειρουργικές επεμβάσεις είναι πολύ οδυνηρές, αλλά αν ο χειρουργός αρνηθεί να χειρουργήσει, ο άρρωστος μπορεί να πεθάνει.

Τίποτε δεν είναι πιο βέβαιο από το γεγονός ότι, κάποια μέρα, το σώμα θα καταρρεύσει. Και η συμπεριφορά μας πρέπει να είναι τέτοια που να μη λυπηθούμε που σπαταλήσαμε τον πολύτιμό μας χρόνο και την πολύτιμή μας ανθρώπινη γέννηση.

13.10 Ο μεγάλος ποιητής-άγιος μας, ο Τούλσι-ντάς, τραγούδησε:

«Όταν γεννήθηκα, εγώ έκλαιγα και οι άλλοι γελούσαν.

*Ζήσε έτσι, ώστε όταν πεθαίνεις,
εσύ να γελάς και οι άλλοι να κλαίνε!»*

Αυτός είναι ο αληθινός σκοπός της ζωής μας. Έτσι, στη Βεγγάλη, έχουμε ένα ρητό που λέει, «Κάνε τις όποιες πνευματικές σου ασκήσεις, αλλά μάθε πως να πεθάνεις».

13.11 Μόνο το σώμα πεθαίνει, ποτέ το πνεύμα, ποτέ ο ΕΑΥΤΟΣ. Γιατί λοιπόν να φοβάται κανείς το θάνατο; Δεν πρέπει κανείς ούτε να τον αναζητάει, ούτε να τον φοβάται, το ίδιο όπως και τη ζωή. Το φέρετρο είναι το ίδιο αληθινό όσο η κούνια, το αποτεφρωτήριο νεκρών είναι το ίδιο αληθινό όσο ο παιδικός σταθμός, αλλά το ένα μας έλκει ενώ το άλλο μας απωθεί. Γιατί; Γιατί αυτή η απελπιστική προσκόλληση στη σωματική απόλαυση, στις σωματικές σχέσεις; Δεν αναζητώ ούτε τη ζωή, ούτε το θάνατο, επειδή η Ζωή είναι κάτι άπειρα σπουδαιότερο από τούτη τη φαινομενική ζωή, τη σκιά της Ζωής. Προσκολλιόμαστε στο σώμα μας και στα σώματα των άλλων, στο νου μας και στους νόες των άλλων και νομίζουμε πως πιάσαμε τη Ζωή. Δεν Την πιάσαμε. Έχουμε πιάσει μόνο τον αντικατοπτρισμό—την αντανάκλαση της αντανάκλασεως της αντανάκλασεως—τίποτ' άλλο, και εξακολουθούμε να τον σφίγγουμε στην αγκαλιά μας. Πόσο φοβερά ανόητοι είμαστε! Πόσο παράλογη προσκόλληση τρέφουμε για όλα όσα **δεν** είναι η Ζωή! Ο αληθινός αναζητητής, εκείνος δηλαδή που νιώθει πραγματική πνευματική δίψα, μήτε προσκολλιέται στη ζωή, μήτε ποθεί ποτέ το θάνατο, επειδή για αυτόν, και τα δύο είναι απατηλά. Πρέπει να μάθουμε να είμαστε εντελώς αδιάφοροι απέναντι στη ζωή μας και εντελώς αδιάφοροι απέναντι στο θάνατό μας, αλλά, να ζούμε με τρόπον ώστε να προοδεύουμε πνευματικά, ώστε να κάνουμε την καλύτερη δυνατή χρήση της μικρής διάρκειας ζωής που μας έχει χορηγηθεί. Δεν θα φοβηθούμε το θάνατο, μήτε τον δικό μας, μήτε αυτόν του οποιουδήποτε άλλου, όταν ελαχιστοποιήσουμε τις προσκολλήσεις μας στη ζωή και στις προσωπικές μας σχέσεις με τα φαντάσματα των άλλων — τα 'αντρο-φαντάσματα' και τα 'γυναικο-φαντάσματα', που κανένα τους δεν έχει τελική πραγματικότητα. Οι σχέσεις που βασίζονται σε αντικατοπτρισμούς, τελικά πάντα αποκαλύπτονται ως αντικατοπτρισμοί. Δεν μπο-

ρείς να έχεις μια αληθινή σχέση με κάτι που είναι απατηλό, με κάτι που δεν έχει τελική πραγματικότητα.

13.12 Οι θάνατοι των Μεγάλων, μας δίδαξαν μεγάλα διδάγματα. Πόσο όμορφοι ήταν οι θάνατοι των Σουάμι Ραμακρίσναντα, Πρεμάναντα, Τουριγιάναναντα, Μπραχμάναντα!⁴⁷ Μόνο οι 'κοσμικοί' και όσοι προσκολλιούνται στις προσωπικές τους συμπάθειες, πρέπει να φοβούνται το θάνατο. Οι πνευματικοί άνθρωποι δε χάνουν τίποτα. Είναι «σαν να περνάς από το ένα δωμάτιο στο άλλο». — Όταν πέθανε ο Δάσκαλος [ο Σρι Ραμακρίσνα], η Αγία Μητέρα [η Σρι Σάραντα Ντέβι] πήγε να ντυθεί σαν χήρα,⁴⁸ όταν της φανερώθηκε ο Δάσκαλος και είπε, «Τι πας να κάνεις; Θαρρείς πως είμαι πεθαμένος; Ο θάνατος είναι σαν να περνάς από το ένα δωμάτιο στο άλλο». Έτσι, αυτή εγκατέλειψε την πρόθεσή της.

Είναι το σώμα που πεθαίνει, όχι ο ΕΑΥΤΟΣ. Οφείλουμε να είμαστε ανεπιφύλακτα έτοιμοι να πεθάνουμε για ένα δίκαιο σκοπό και πρέπει να είμαστε πάντα εντελώς έτοιμοι να δούμε άλλους να πεθαίνουν για τέτοιους σκοπούς. Επομένως, το έμβλημά μας πρέπει να είναι: «Εργάσου για τη δικιά σου σωτηρία καθώς και για τη σωτηρία των άλλων». — Αυτό ζήτησε από εμάς ο Σουάμι Βιβεκάναντα και αυτό είναι το ρητό που καθοδηγεί το μοναστικό Τάγμα μας.

13.13 Γι' αυτό ο Σουάμι Βιβεκάναντα είπε:

«Ας θυσιάσουμε αυτό το τροφосυνηρούμενο σώμα για το καλό της ανθρωπότητας, για τον Θεό που ενυπάρχει στον άνθρωπο. Ας χρησιμοποιήσουμε και το νου, που θρέφεται και αναπτύσσεται μέσα από τη μελέτη, στην υπηρεσία του Θεού που ενυπάρχει στον άνθρωπο. Κι ας χρησιμοποιήσουμε την ψυχή στην υπηρεσία του Κυρίου που ενυπάρχει στον άνθρωπο».

13.14 Μόνον έτσι, μπορεί να οδηγήσει ο θάνατος του σώματός μας στην πνευματική μας γέννηση.

13.15 Ακολουθήστε τον ανώτερο Νόμο. Ούτε να αισιοδοξείτε, ούτε να απαισιοδοξείτε. Καλλιεργήστε μια στάση αδια-

47. Όλοι, άμεσοι μαθητές του Σρι Ραμακρίσνα. [ΣΤΜ]

48. Πήγε δηλαδή να αφαιρέσει τα βραχιόλια της και να φορέσει το λευκό χωρίς μπορντούρα σάρι που το έθιμο επιβάλλει στις χήρες. [ΣΤΜ]

φορίας απέναντι σε οτιδήποτε άλλο εκτός από το ιδανικό σας. Μάθετε να είστε εντελώς αδιάφοροι απέναντι σε όλα τα άλλα ενδιαφέροντα – κυρίως απέναντι σ' αυτά της υλικής ζωής και όλες τις προσωπικές προσκολλήσεις και προσωπικές συμπάθειες – καθώς και απέναντι σε οτιδήποτε πάει να σας αιχμαλωτίσει και να εμποδίσει την πνευματική σας πρόοδο. Είναι ανάγκη να τηρούμε μια τέλεια νοερή ισορροπία, χωρίς ποτέ να ανατρέπεται αυτή από το παραμικρό. Ο νους μας πρέπει να είναι διαρκώς προσηλωμένος στο μοναδικό μας καθήκον: να είναι δηλαδή η καρδιά μας πάντα επικεντρωμένη στο Θεό και τα χέρια μας διαρκώς και αποκλειστικά απασχολημένα στην υπηρεσία Του.

13.16 Όλοι αυτοί οι ένδοξοι βίοι μας δείχνουν πως να ζήσουμε και πως να πεθάνουμε. Δεν έχουμε παρά να καλουπώσουμε τη ζωή μας σύμφωνα με το πρότυπο που αυτοί έχουν επανειλημμένα δώσει στην ανθρωπότητα ανά τους αιώνες. Ακόμα κι αν αποτύχουμε στη μάχη της τωρινής ζωής, τότε, μέσα από άλλες, μελλοντικές ζωές, θα εργαστούμε και θα εργαστούμε και θα εργαστούμε με ανανεωμένη δύναμη. Βήμα-βήμα θα ανέλθουμε, μέχρι που να επιτύχουμε το μόνο σκοπό της ζωής.

Η έννοια του ΕΑΥΤΟΥ

13.17 Η έννοια του «ΕΑΥΤΟΥ» είναι αυτό που ξεχωρίζει τον πραγματικό Άριο⁴⁹. Δεν τη συναντάμε στις σημιτογενείς θρησκείες. Εξ αυτής ο Σρι Κρίσνα παρατηρεί τον Άρτζουνα για τη 'μη-Αριανή' του συμπεριφορά. Καμία σημιτογενής θρησκεία δεν μπόρεσε ποτέ να ανυψωθεί στην αποκλειστικά αριανή σύλληψη της έννοιας του ΕΑΥΤΟΥ και της ανώτερης ζωής.

13.18 Συνήθως, εμείς οι ίδιοι γεννάμε όλα τα εμπόδια που εμποδίζουν την πνευματική μας πρόοδο, που εμποδίζουν τον Εαυτό να μας αποκαλυφθεί. Σκεφτόμαστε σαν να 'μαστε σώμα και νους και φανταζόμαστε πως οι άλλοι είναι το ίδιο. Κατόπιν, πηγαίνουμε και συνάπτουμε άμεσες σχέσεις μαζί τους, ως άντρες ή γυναίκες, με όλα τα φυσικά επακόλουθα.

Πάνω σε τι λοιπόν στηρίζεται όλη η σωματική και η νοερή

49. Άριο (Arya). Δείτε σημείωση στη σελίδα 279. [ΣτΜ]

μας ζωή; Πάνω στη συνείδηση. Ποτέ πάνω στην αντρική μας μορφή, στη γυναικεία μας μορφή ή στην παιδική μας μορφή, κ.λπ. Μόλις φύγει ο ΕΑΥΤΟΣ, το σώμα γίνεται άψυχο. Όλη η γοητεία του εξαφανίζεται. Ουδείς έλκεται από μια νεκρή μορφή, όσο όμορφη κι αν είναι. Εκείνο που αληθινά μας έλκει σε μια αντρική μορφή ή μια γυναικεία μορφή είναι η **συνείδηση**, που εμείς από λάθος μας ταυτίζουμε με κάποιο συγκεκριμένο σώμα ή νου. Πόσα τυφλά εγκόσμια πάθη γεννάει αυτό το επίθεμα⁵⁰ του απατηλού πάνω στην Πραγματικότητα! Επομένως, αν δεν υποσκάψουμε όλες τις λανθασμένες έννοιες και αντιλήψεις, όλες τις συμπάθειες και τις αντιπάθειες, όλες τις έλξεις και τις απωθήσεις που πηγάζουν από το σώμα και το νου, ποτέ δε θα μπορέσουμε να κάνουμε την παραμικρή πρόοδο. Εφόσον αγαπάω τόσο πολύ τη ζωή του σώματος, γιατί δεν ψάχνω να βρω αυτό στο οποίο αυτή στηρίζεται; Θα πρέπει να μάθω να αγαπάω τη ζωή του ΕΑΥΤΟΥ, επειδή μόνο εξαιτίας της ζωοποιού παρουσίας Του, υπάρχει η οποιαδήποτε σωματική και νοερή ζωή. Το αίτιο είναι πάντα σπουδαιότερο από το αποτέλεσμα και η ζωή του δικού μου σώματος και νου – καθώς και η ζωή όλων των άλλων – πηγάζει μόνο από τον ΕΑΥΤΟ – και όχι από την αντρική μου μορφή, τη γυναικεία μου μορφή, ή την παιδική μου μορφή. Αν θέλω ζωή και αγάπη, μόνιμη και άτρεπτη, θα πρέπει να αναζητήσω τον ίδιο τον ΕΑΥΤΟ και όχι κάποια από τα περιοριστικά περιβλήματα [τα *ουπάντχισ*]. Οι άνθρωποι όμως χρειάζονται πολλές, πάρα πολλές ζωές για να το δουν αυτό και να συνειδητοποιήσουν το τεράστιο λάθος τους.

Η απαλλαγή από τη λαγνεία

13.19 Ο Μπιρμπάλ ήταν γελωτοποιός στην αυλή του μεγάλου αυτοκράτορα Άκμπαρ. Μια μέρα ο αυτοκράτορας τον ρώτησε, «Είναι η μητέρα σου απαλλαγμένη από λαγνεία;» Οπότε ο Μπιρμπάλ πήγε στη μητέρα του για να πάρει απάντηση. Εκείνη του έδωσε ένα κουτί γεμάτο στάχτη για να το πάει

50. *Αντχιγιάσα* [επι-κάλυμμα]. Βασική αντίληψη της Αντβάιτα, της μη δυιστικής Βεδαντικής φιλοσοφικής διδασκαλίας. Το κλασικό παράδειγμα είναι το υπαρκτό σχοινί που στο σκοτάδι εκλαμβάνεται ως (ανύπαρκτο) φίδι. Η πλάνη δηλαδή 'καλύπτει' την πραγματικότητα και γεννάει κάτι άλλο (κάτι φαινομενικά αληθινό) στη θέση της. [ΣΤΜ]

στον αυτοκράτορα. Ο Άκμπαρ κατάλαβε αμέσως και ευχαριστήθηκε πολύ με την απάντησή της.

Κάποτε, ο Σουάμι Μπραχμάναντα μου είπε, «Παιδί μου, αν δοθείς στον κόσμο, τότε τα νιάτα σου, η ομορφιά σου, η υγεία σου, όλα θα πάνε χαμένα. Αν δοθείς στον Κύριο, θα τα κρατήσεις όλα».

13.20 Ο Σρι Ραμακρίσνα πάντα έλεγε στις γυναίκες που έρχονταν σ' αυτόν για να καθοδηγηθούν: «*Φυλάξου από τις παγίδες των αντρών, ακόμα και των πολύ στενών συγγενών!*» – Δεν επιτυγχάνει κανείς τίποτα στην πνευματική ζωή χωρίς την τέλεια εγκράτεια στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη. Ολόκληρη η πρόοδος του αναζητητή καθορίζεται από το βαθμό της πραγματικής του εγκράτειας. Ο καθένας πρέπει να είναι σε επιφυλακή όταν συναναστρέφεται το αντίθετο φύλο, είτε είναι άντρας είτε γυναίκα. Αν δε φυλαχτούμε, η πραγματική εγκράτεια δεν επιτυγχάνεται ποτέ. Η πραγματική εγκράτεια είναι κάτι άπειρα περισσότερο από τη σκέτη αποφυγή σεξουαλικής συνομιλίας.

Η μουσική

13.21 Υπάρχει ένα όμορφο διήγημα αναφορικά με τον Τανσέν, έναν από τους σπουδαιότερους μουσικούς της Ινδίας. Μια μέρα που αυτός τραγουδούσε μοναχός του στο δάσος, πέρασε δίπλα και τον άκουσε ο αυτοκράτορας Άκμπαρ. Καταγοητεύτηκε, επειδή δεν τον είχε ποτέ ακούσει να τραγουδά τόσο τέλεια και με τόσο όμορφη μελωδία στην αυλή του. Ένωσε όμως κάποια δυσaréσκεια και είπε, «Μα, πώς συμβαίνει και δεν τραγουδάς ποτέ σ' εμένα μ' αυτόν τον όμορφο τρόπο;» Ο Τανσέν απάντησε, «Κύριε, πώς να το κάνω αυτό; Μόλις τώρα τραγουδούσα για Κάποιον που είναι άπειρα σπουδαιότερος από σένα, Κάποιον που είναι ο Αγαπημένος μου». – «Σπουδαιότερος από μένα; Ποιος είναι αυτός;» ρώτησε ο Άκμπαρ. – «Ο Κύριος, ο Αγαπημένος μου. Όταν τραγουδάω για σένα, τραγουδάω επί παραγγελία και αμοιβή. Αλλά δεν μπορώ να ανοίξω την καρδιά μου. Μόνο όταν τραγουδάω σε Εκείνον που είναι ο Ποιητής του σύμπαντος, βάζω όλη μου την καρδιά στο τραγούδι». Βλέπετε λοιπόν, πως η όμορφη μουσική παίζει σπουδαίο ρόλο στη ζωή του αναζητητή και του λάτρη.

Η ανηθικότητα

13.22 Ανηθικότητα δε σημαίνει ακολασία με ξένα άτομα αλλά σημαίνει και κάθε φιληδονία με τη σύζυγο, όταν κάποιος είναι παντρεμένος και δεν εγκρατεύεται. Μπορεί κανείς να είναι το ίδιο ακόλαστος με τη σύζυγό του όπως και με οποιοδήποτε ξένο άτομο. Αν κάποιος ζει μια σεξουαλικά φιλήδονη ζωή με τη σύζυγό του, πού θα βρει την ενεργητικότητα και την εντατικότητα που είναι τόσο απολύτως αναγκαίες για κάθε πραγματικό πνευματικό αγώνα; Είναι ανάγκη να αναγνωρίσουμε αυτό το γεγονός ξεκάθαρα και χωρίς πάθος. Χρειαζόμαστε τεράστια ενέργεια για να ζήσουμε την ανώτερη ζωή και η ενέργεια μας, που είναι ενιαία, δεν πρέπει να κατασπαταλιέται σε σεξουαλική δραστηριότητα—εφόσον βέβαια θέλουμε να προοδεύσουμε και να επιτύχουμε κάτι. Η πνευματική ζωή δεν κερδίζεται τόσο φτηνά όσο φαντάζονται οι προτεστάντες. Είναι κάτι περισσότερο από σκέτο ήθος και κοινή ηθική ζωή, παρ' ότι το ήθος είναι το θεμέλιό της. Όχι· όποιος επιθυμεί να ακολουθήσει την ανώτερη ζωή πρέπει να πληρώσει ολόκληρο το τίμημα. Εδώ δε χωράει κανένα παζάρι.

13.23 Ο Σρι Ραμακρίσνα πάντα διέκρινε το χαρακτήρα των ανθρώπων που τον επισκέπτονταν. Κάποτε, την ώρα που εκείνος βρισκόταν σε έκσταση, ένας νέος μπήκε στο δωμάτιό του μαζί με κάποιους άλλους. Εκείνος είπε, «*Αν αυτός ο νέος, σε στιγμή αδυναμίας αγγίξει γυναίκα, θα χρεοκοπήσει πνευματικά, για τούτη τη ζωή*». — Δυστυχώς, αυτό ακριβώς συνέβη λίγο καιρό αργότερα.

13.24 Βλέπετε, όλοι οι αρχάριοι—όποιοι κι αν είναι, άντρες ή γυναίκες—πρέπει να αποφεύγουν τη συντροφιά ατόμων του αντίθετου φύλου και με συνειδητό τρόπο, πάντα να σκέφτονται σκέψεις που στρέφουν το νου τους από το σεξ και τις αντρικές ή γυναικείες μορφές τους (από τις δικές τους, καθώς και από αυτές των άλλων). Κυρίως στην αρχή, το σεξουαλικό ένστικτο δυναμώνει σε πολλά άτομα. Όταν ποτίζουμε και κοπρίζουμε τη γη ικανοποιητικά, τότε και τα ζιζάνια φουντώνουν μαζί με τα φυτά που θέλουμε να καλλιεργήσουμε. Παρόμοια, εκ των υστέρων, αναγκαζόμαστε να ξεριζώσουμε τα ζιζάνια της ζωής. Κι αυτό μπορούμε να το κάνουμε μόνο όταν είμαστε πάρα, μα πάρα πολύ προσεκτικοί αναφορικά με

τις συναναστροφές που θα επιτρέπουμε στους εαυτούς μας στη διάρκεια των πρώτων μερικών ετών του πνευματικού μας αγώνα. Ποτέ μην πιστεύετε ότι είστε πολύ δυνατοί και υπεράνω τέτοιων συμβουλών. Αποφεύγετε να συναναστρέψετε άτομα του αντίθετου φύλου, όσο αγνά κι αν είναι, επειδή έως ότου επιτύχετε την πραγματική μετουσίωση—αυτή δηλαδή που μετασχηματίζει ολόκληρο το είναι σας—η άσκηση της νοερής συγκέντρωσης [της νιχάρανα] δυναμώνει τη σεξουαλική φαντασία και φανερώνονται περισσότερο έντονες και ζωντανές εικόνες, όταν το σεξουαλικό σας ένστικτο εκτεθεί σε κάποιο ερέθισμα. Κι αυτό το ερέθισμα μπορεί να μην είναι απαραίτητως χονδροειδούς μορφής. Οι λεπποφυείς έλξεις και τα λεπποφυή ερεθίσματα είναι πολύ πιο επικίνδυνα από τα χονδροειδή, επειδή πιο δύσκολα αναγνωρίζονται από τους αρχαρίους. Πολλές, πάρα πολλές φορές, έχω διαπιστώσει τη μεγάλη απροσεξία των αναζητητών αναφορικά με αυτά τα σημεία και πολλοί έχουν ατυχήσει εξαιτίας τους.

Το συνειδησιακό μας επίκεντρο – η συνειδητή μετακίνησή του

13.25 Όταν νιώθετε πειρασμό, πάντα να λέτε, «*ΜΗΤΕΡΑ, ανέβα πάνω! Γιατί να μένεις στα κατώτερα κέντρα;*»⁵¹— Πάντα να προσπαθείτε να πείσετε το νου σας. Ποτέ μη χρησιμοποιείτε βία. Καλοπιάστε τον λέγοντας του, «Ω νου, πόσο ανόητος είσαι που κυνηγάς τις απολαύσεις και το σεξ! Δεν ντρέπεσαι; θα 'πρεπε να φέρεις καλύτερα», κ.λπ., κ.λπ. Αυτός ο τρόπος είναι πολύ αποτελεσματικός και μειώνει την ένταση. Προσπαθήστε να απευθύνεστε στο νου σας σαν θεατής του, χωρίς με κανέναν τρόπο να εαυτο-ταυτίζεστε μαζί του, αλλά πάντα να στέκεστε κατά μέρος και να εξετάζετε όλες τις κινήσεις και τις ορέξεις του.

13.26 Υπάρχει ένα εύθυμο διήγημα που δίνει ένα πολύ επιτυχημένο παράδειγμα για το πώς επιδρούν οι απροσεξίες

51. Αναφορά στην *Κουνταλί*, που στον κοινό άνθρωπο συνήθως κινείται ανάμεσα στα τρία κατώτερα συνειδησιακά κέντρα των περιοχών του πρωκτού, του σεξουαλικού οργάνου και της κοιλιάς. Όπως αλλού λέει ο Σουάμι, οφείλουμε να καλλιεργήσουμε τη συνήθεια να επικεντρώνουμε τη συνειδησή μας σε ένα από τα ανώτερα συνειδησιακά κέντρα—την καρδιά, το μέτωπο ή την κορφή της κεφαλής. [ΣτΜ]

σχετικά με τις συναναστροφές κ.λπ. Κάποτε μια καμήλα έχωσε τη μύτη της μέσα στην πόρτα κάποιου σπιτιού. Αρχικά ο ιδιοκτήτης διαμαρτυρήθηκε, αλλά η καμήλα είπε, «Καλέ! δε βάζω παρά τη μύτη μου μέσα στο δωμάτιό σου, και για μια μόνο στιγμή! Τίποτα περισσότερο!» Αλλά, τελικά, αυτή σταδιακά έχωσε ολόκληρο το σώμα της μέσα από την πόρτα κι όταν ο ιδιοκτήτης διαμαρτυρήθηκε για την παρουσία της μέσα στο δωμάτιό του, εκείνη είπε, «Αν δε σ' αρέσει η παρουσία μου μέσα στο σπίτι σου, τότε βγες εσύ έξω. Εγώ δε βγαίνω!» Η λαγνεία πολλές φορές έρχεται φορώντας ένα πολύ ευγενικό μανδύα: με τη μορφή του 'καθήκοντος', με τη μορφή της 'συμπόνιας', με τη μορφή της 'αυταπάρνησης' – καθώς ο νους μας πάντα προσπαθεί να μας εξαπατήσει αναφορικά με τα πραγματικά του κίνητρα. Χωρίς εγκράτεια στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη δεν μπορούμε να επιτύχουμε το παραμικρό στην πνευματική ζωή. Ο νους, όπως είπα προηγουμένως, πάντα προσπαθεί να μας βλάψει και πάντα υπομονητικά περιμένει την ευκαιρία για να το κάνει αποτελεσματικά. Επομένως, θα πρέπει πού και πού να μαλώνετε το νου σας και να τον αναχαιτίζετε. Στο κάτω-κάτω, **εσείς** είστε ο κύριος, όχι ο νους. Μην αφήνετε την καμήλα να μπει μέσα. Αν την αφήσετε να μπει, θα δυσκολευτείτε πάρα πολύ να την κάνετε να βγει!

*«Ω νου μου, δεν ξέρεις πώς να καλλιιεργείς,
κι αφήνεις ακαλλιέργητο ένα τόσο όμορφο χωράφι.
Θα μπορούσες να πάρεις χρυσαφένιες σοδειές από
αυτό – αν καθόσουν να το οργώσεις».⁵²*

13.27 Πάντα να λέτε, «Γιατί να μένεις κάτω, ΜΗΤΕΡΑ, σε παρακαλώ, ανέβα πάνω!» Πρέπει πάντα να μετακινούμε το επίκεντρο της συνειδήσεώς μας, συνειδητά. Η Παγκόσμια Ενέργεια συνήθως κείται 'συσπειρωμένη'⁵³ κοντά στο σεξουαλικό κέντρο. Γι' αυτό, είναι ανάγκη να κάνουμε συνειδητές προσπάθειες να τη μετακινήσουμε προς τα πάνω. Μερικές φορές, είναι χρήσιμο για τον αναζητητή που ασκεί *τζάπα*, να αγγίζει (με το χέρι που κρατάει το κομποσκοίνι) το συνειδησιακό κέντρο όπου είναι εστιασμένη η προσοχή του (το κεφάλι, την

52. Δείτε το Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα σελ. 254. [ΣΤΜ]

53. Στο κέντρο Μούλαντχάρα – στην περιοχή του περινέου. [ΣΤΜ]

καρδιά κ.λπ.). Η επαφή με την περιοχή του κέντρου διευκολύνει την επικέντρωση της συνειδήσεως εκεί.

13.28 Αν φανερωθεί λογισμός αναφορικά με κάποια γυναίκα, συνδέστε την αμέσως με τη μορφή της Αγίας Μητέρας [της Σρι Σαράντα Ντέβι] ή με τη μορφή της δικιάς σας μητέρας. Σκοτώστε τη σεξουαλική σκέψη αμέσως. Μην δέχεστε τη συντροφιά γυναικών. Στα Τάντρα βρίσκουμε μια διδασκαλία που λέει ότι όλες οι γυναικείες μορφές πρέπει να συνδέονται με την Ούμα [τη σύζυγο του Σίβα] και όλες οι αντρικές μορφές να συνδέονται με τη μορφή του Σίβα. Αυτό είναι πάρα πολύ χρήσιμο για την πνευματική ζωή. Αλλά, επειδή οι αρχάριοι δεν μπορούν να το κάνουν αυτό αποτελεσματικά, πρέπει να είναι προσεκτικοί όταν κινούνται και μιλούν σε συντροφίες ατόμων του αντίθετου φύλου.

13.29 Υπάρχει κι ένας άλλος αποτελεσματικός τρόπος για να καταπολεμήσουμε την επιρροή των σεξουαλικών λογισμών. Σκεφτείτε κάποια πάναγνη γυναίκα, ή κάποιον πάναγνο άντρα, που ποτέ δε γνώρισε τη σεξουαλική ζωή. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Σκεφτείτε κάποιο Μεγάλο – άντρα η γυναίκα – που από τα γεννοφάσκια ήταν η προσωποποίηση της σεξουαλικής αγνότητας από κάθε πλευρά. Στοχαστείτε σ' αυτό το πρόσωπο καθημερινά· ενσωματώστε αυτή τη σκέψη στις καθημερινές πνευματικές σας ασκήσεις.

13.30 Ο σκοπός της ζωής μας πρέπει να είναι να υπερβούμε την αρσενικότητα και τη θηλυκότητα, να φτάσουμε στο επίπεδο όπου το σεξ είναι εντελώς ανύπαρκτο. Στα κατώτερα επίπεδα της ζωής βλέπουμε την αρσενικότητα και τη θηλυκότητα, αλλά στα ανώτερα επίπεδα δεν υπάρχει καθόλου σεξ, καθόλου μορφή. Ένα τραγούδι λέει:

*«Η Πάρβατι είναι η μητέρα μου,
Ο Μεγάλος Θεός, ο Σίβα, είναι ο πατέρας μου.
Όλοι οι λάτρεις είναι φίλοι και συγγενείς μου,
Κι ολόκληρος ο κόσμος είναι η πατρίδα μου».*
– (Σάνκαρα: Άννα-πούρνα Στότραμ 12)

13.31 Ο Σανκαράτσάργια λέει:

«Ω Σίβα, Εσύ είσαι ο Άτμαν μου. Η Θεία Μητέρα είναι ο νους μου. Οι πράνας μου είναι οι υπηρέτες Σου και αυτό

το σώμα είναι η κατοικία Σου.

«Όλες οι επαφές των αισθήσεών μου αποτελούν μέρος της λατρείας Σου. Ο ύπνος μου είναι σαν να συγχωνεύομαι σ' Εσένα σε σαμάντχι».

Και προσθέτει:

«Όπου κι αν πάω, είναι σαν να περιστρέφομαι γύρω Σου. Όλα τα λόγια που προφέρω είναι σαν ύμνοι σε Εσένα. Και όλα τα είδη δραστηριότητας με τα οποία καταπιάνομαι, ω Κύριε, είναι η λατρεία σου».

— (Σάνκαρα: Σίβα-μάνασα-πούτζα 4)⁵⁴

13.32 Μια άλλη οδηγία λέει, «Όταν δεις γυναίκα, στρέψε το μάτι σου αλλού». — Το ίδιο βέβαια ισχύει και για τις γυναίκες, αναφορικά με τους άντρες.

13.33 Ο Γκιρίς Μπάμπου κάποτε είπε: «Ο Ναρέν έγινε τόσο απέραντος που δεν μπορούσε να πιαστεί στο δίκτυ της Μάγια, ενώ ο Ναγκ Μαχασάι έγινε τόσο πολύ μικρούτσικος που περνούσε μέσα από το δίκτυ της Μάγια». Επομένως ο σκοπός μας είναι, με τον ένα ή με τον άλλον τρόπο, να ξεφύγουμε — να τα υπερβούμε όλα, να πάμε πέρα από αυτή τη Μάγια, από όλον αυτόν τον φαινομενικό κόσμο και να φτάσουμε στην Πραγματικότητα. Κι αυτό είναι ανέφικτο χωρίς εγκράτεια στη σκέψη, στο λόγο και στην πράξη. Η ενότητα, η τελική ενοποίηση, δεν μπορεί να επιτευχθεί από όποιον εξακολουθεί να είναι, σωματικά και νοερά, αιχμάλωτος της δυαδικότητας.

Πέρα από το 'εγώ'

13.34 Μερικοί λένε, «Ω Κύριε, είμαι δικός Σου». Άλλοι πάλι λένε, «Ω Κύριε, είμαι Εσύ». Υπάρχει διαφορά στην έκφραση, αλλά ο τελικός σκοπός είναι ο ίδιος, όταν κατανοήσουμε σωστά τη θέση από την οποία αυτά τα δύο λέγονται. Και στις δύο περιπτώσεις, μόνο ο Κύριος παραμένει ως ο μοναδικός 'ηθοποιός' και 'πράττων'. Το 'εγώ' εξαφανίζεται. Αυτός λοιπόν θα πρέπει να είναι ο σκοπός μας και όλοι μας θα πρέπει να τον επιτύχουμε.

13.35 Η μετενσάρκωση δεν είναι καθόλου το πιο ουσια-

54. 'Ύμνος για τη νοερή λατρεία του Σίβα'. [ΣΤΜ]

στικό ζήτημα. Το πιο σημαντικό είναι η επίτευξη της πλήρους φώτισης σε τούτη δω τη ζωή. Ουδείς είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει το πνευματικό μονοπάτι, αλλά όλοι όσοι αποφασίζουν να το ακολουθήσουν θα πρέπει να το κάνουν με μεγάλη αποφασιστικότητα και επιμονή, χωρίς να παρεκκλίνουν ούτε χιλιοστό από το δρόμο τους. Πρέπει να μάθουμε να είμαστε απέραντα ειλικρινείς και προσηλωμένοι στο στόχο και να μην αφήνουμε τον εαυτό μας να κλονίζεται από αναποφασιστικότητα και αμφιβολία.

14 – Βισμπάντεν, 4 Δεκεμβρίου 1933

Η δύναμη

14.01 Η επιτυχία στην πνευματική ζωή εξαρτάται από τη σταθερή και ακλόνητη προσήλωσή μας στο Θεϊκό Ιδανικό. Ο καθένας μας πρέπει να έχει: (1) μια *βασική συνειδησιακή έδρα* στην οποία θα επικεντρώνει το νου του, (2) ένα *βασικό όνομα* για να το συλλογίζεται και (3) μια *ιερή μορφή* στην οποία να προσηλώνεται νοερώς. Μέσα σε όλη αυτή τη σύγχυση και το σκοτάδι που επικρατεί στο σχετικό επίπεδο, πρέπει να διαμορφώσουμε ένα συγκεκριμένο τρόπο δράσεως, σκέψεως και βουλήσεως που μας ταιριάζει, χωρίς τον οποίο η πνευματική ζωή είναι εντελώς ανέφικτη. Και όποιος δε στέκεται πουθενά, όποιος δηλαδή δεν έχει κανένα καθορισμένο επίκεντρο συνειδησεως, δεν μπορεί να έχει κάποια αληθινή πίστη στον εαυτό του και κάποια αληθινή δύναμη. Πρέπει πάντα να πιστεύετε: – «*Είμαι ένα ον που μπορεί να επιτύχει κάτι στον κόσμο του πνεύματος*».

14.02 Πρώτα απ' όλα, έχουμε ανάγκη από δύναμη. Είμαστε προορισμένοι για κάτι σπουδαίο, για κάτι ευγενέστερο και ανώτερο. Αυτό που χρειαζόμαστε δεν είναι η αρνητική ταπεινότητα, αλλά η θετική – που πηγάζει από την αληθινή εσωτερική δύναμη. Οι άνθρωποι σκέφτονται ότι είναι ασήμαντοι, και ασήμαντοι γίνονται. Οι άνθρωποι σκέφτονται ότι είναι άθλιοι αμαρτωλοί, και αμαρτωλοί γίνονται. Οι άνθρωποι σκέφτονται ότι είναι αδύναμοι, και αδύναμοι γίνονται. Η βρωμιά δεν μπορεί ποτέ να ξεπλυθεί με βρωμιά.

14.03 Πρώτα απ' όλα, το σώμα πρέπει να είναι δυνατό και υγιές. Κάποια ποσότητα σωματικής δύναμης είναι αναγκαία.

Είναι ωφέλιμο για κάθε αναζητητή να κάνει κάποιες τακτικές σωματικές ασκήσεις. Μην υιοθετείτε μια αρνητική στάση απέναντι στο σώμα σας. Το σώμα σας είναι κάτι αξιόλογο, είναι ένας ναός του Θείου. Είναι ικανό να επιτύχει κάτι σπουδαίο. Ακόμα και μια τέτοια σωματική πίστη είναι χρήσιμη.

14.04 Τούτο το σώμα μας είναι σαν μια σχεδία, σαν ένα σκάφος με τη βοήθεια του οποίου μπορούμε να διασχίσουμε τον ωκεανό της σχετικής ζωής. Φροντίστε λοιπόν να μην μπάζει νερά, διαφορετικά θα πνιγείτε. Επομένως, πρέπει να ασκείτε το σώμα σας τακτικά, έτσι ώστε να συμβάλλετε στη διατήρηση της καλής του υγείας.

«Είθε όλα μου τα μέλη, είτε όλες μου οι αισθήσεις να είναι δυνατές και ελεγχόμενες». — (Οι Ουπάνισαντς)

«Με δυνατά και ελεγχόμενα σώματα, με δυνατούς και ελεγχόμενους νόες, ας προσευχηθούμε στους θεούς».
— (Οι Ουπάνισαντς)

14.05 Η πίστη είναι εφικτή μόνο όταν ο νους είναι δυνατός. Δυναμώστε το νου σας, δυναμώστε τη θέλησή σας. Η δύναμη του νου πρέπει να αυξηθεί. Χρειαζόμαστε τη σταθερή πίστη ότι τούτο το σώμα μας είναι ένας ναός του Θείου, ότι είμαστε πνευματικές οντότητες. Ο αδύναμος δεν έχει καμία θέση στην πνευματική ζωή—ούτε σωματικά, ούτε νοερά, ούτε ηθικά—δεν έχει καμία θέση στον κόσμο του πνεύματος.

«Τούτος ο Άτμαν δεν μπορεί να γνωσθεί από τους αδύναμους». — (Μούντακα Ουπάνισαντ 3.2.4)

14.06 Αν έχουμε δύναμη, μπορούμε να απαλλαγούμε από τον φόβο. Πάψτε να φοβάστε τους άλλους: «Αχ, τι θα πουν οι άλλοι για μένα;»— Πρέπει να σκέφτεστε, «Αν πιστεύω πως τούτο είναι σωστό, τι με νοιάζει τι θα πουν ή θα σκεφτούν οι άλλοι για μένα και τα κατώματά μου». Μη λυγίζετε ποτέ στα ουσιώδη ζητήματα, μην υποχωρείτε ποτέ στα ουσιώδη ζητήματα.

14.07 Ας αφιερώσουμε κάθε σταγόνα του αίματός μας, κάθε καρδιοχτύπι της ζωής μας σ' αυτό το σκοπό. Ας ζήσουμε ιδανικούς και άψογους βίους σαν παραδείγματα για τους άλλους—και όχι μόνο για τη δικιά μας σωτηρία.

Η συμπεριφορά του αναζητητή

14.08 Εκείνος στο όνομα του οποίου μιλάμε πάντα κρίνεται ανάλογα με το παράδειγμα της δικιάς μας ζωής. Επομένως έχουμε φοβερή ευθύνη· επομένως πρέπει να συμμορφωνόμαστε με κάποιο ορισμένο πρότυπο. Δεν μπορούμε να κάνουμε ό,τι θέλουμε. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε κάθε ελευθερία στους εαυτούς μας. Η ευθύνη μας είναι πολύ μεγάλη και πρέπει να έχουμε πλήρη συνείδηση αυτής της τεράστιας ευθύνης. Ας προσευχόμαστε λοιπόν όλοι για μεγαλύτερη δύναμη και μεγαλύτερη αγνότητα, επειδή ακριβώς γνωρίζουμε πόσο μεγάλη ευθύνη έχουμε, κι ας προχωρήσουμε με σταθερά βήματα, έχοντας ακλόνητη πίστη στους εαυτούς μας. Η συμπεριφορά και η νοοτροπία όλων των αναζητητών πρέπει να είναι συγκρατημένη και αξιοπρεπής—οι αναζητητές οφείλουν να είναι αξιοπρεπείς σε όλα. Όλοι όσοι έρχονται σε επαφή με εσάς πρέπει να καταλαβαίνουν μια για πάντα με ποιόν έχουν να κάνουν.

Φόβος και αφοβία

14.09 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε, «Όσο εξακολουθείς να διακατέχεσαι από αυτήν την ψεύτικη ντροπή, αυτό το ψεύτικο μίσος και το φόβο της κοινωνίας, δεν μπορείς να προοδεύσεις πνευματικά».

14.10 Και στις Ουπάνισαντς διαβάζουμε, «Επιδιώκουμε εκείνο που θα μας χαρίσει την αφοβία».

14.11 Στην Μπριχάντ-άραγιακα Ουπάνισαντ υπάρχει ένα εδάφιο που λέει, «Τώρα, ω Τζάνακα, πέτυχε την αφοβία».— Και εκείνη η αφοβία, που χαρακτηρίζει τον αληθινό πνευματικό αγωνιστή [σάντχακα] φανερώνεται μόνο όταν γνωρίσουμε το Θείο άμεσα. Και καθώς θα πλησιάζουμε όλο και περισσότερο σ' Αυτόν, τόσο περισσότερο άφοβοι θα γινόμαστε. Επομένως, πρέπει να έχουμε μια νοοτροπία υπεύθυνη, αξιοπρεπή, άφοβη, και να έχουμε πίστη ότι είμαστε πνευματικές οντότητες. Είμαστε πλήρως υπεύθυνοι για τις εντυπώσεις που γεννάμε στους άλλους με τα λόγια μας και τις πράξεις μας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οφείλουμε να φερόμαστε με τρόπον ώστε ουδείς να μπορεί να προσάψει σε εμάς κάτι αναξιο-

πρεπές ή ανάξιο για έναν αναζητητή. Σ' αυτό το ζήτημα πρέπει όλοι σας να ασκείτε τη μεγαλύτερη διάκριση και σύνεση.

14.12 Υπάρχει ένα εδάφιο που λέει,

«Στην απόλαυση εδρεύει ο φόβος, στον πλούτο ο κίνδυνος να τον χάσεις, στη φήμη ο φόβος του εξευτελισμού· μόνο στην αληθινή απάρνηση βρίσκεις την αφοβία».

– (Μπαχατριχαρί: Βαϊράγγγια Σάτακαμ 3

14.13 Είναι γεγονός πως, χωρίς αληθινή απάρνηση και αληθινή απάθεια για όλα τα εγκόσμια πράγματα και την εγκόσμια ζωή, καμία πνευματική ζωή δεν είναι ποτέ εφικτή.

14.14 Ο γενικός κανόνας των Ουπάνισαντς είναι:—
«Όποιος δεν έχει εγκαταλείψει την κακία, όποιος δεν έχει ησυχάσει το νου του, όποιος δεν είναι συγκεντρωμένος, δεν μπορεί να γνωρίσει την Αλήθεια, ακόμα κι αν κερδίσει τη γνώση».

14.15 Ο Σουάμι Βιβεκάναντα πολύ ορθά παρατηρεί, «Ο Λούθηρος κάρφωσε ένα καρφί στο φέρετρο του χριστιανισμού. Αφαίρεσε τη θρησκεία από το χριστιανισμό και στη θέση της έβαλε την ηθική».

Η αγνότητα, η αληθινή μας φύση

14.16 Ας είμαστε λοιπόν αγνοί, επειδή Εκείνος είναι αγνός. Ας είμαστε καθαροί, επειδή Εκείνος είναι καθαρός. Αυτό όμως θα ήταν εντελώς ανέφικτο αν ήμασταν από τη φύση μας *πραγματικά* ρυπαροί. Ποία επί τέλους η αναγκαιότητα να είμαστε αγνοί; Οφείλουμε να είμαστε αγνοί επειδή η αγνότητα είναι αυτή καθεαυτή η φύση της ψυχής μας. Αυτή η αγνότητα δεν είναι κάτι τυχαίο ή κάτι που προστίθεται στη φύση μας. Κι αν δε γίνουμε αγνοί, δε θα μπορέσουμε να δούμε το Θεό. Η αγνότητα πρέπει να εκφράζεται σωματικά και νοερά μέσα απ' όλη μας τη ζωή. Η ηθική χωρίς Θεό σταματάει στη μέση του δρόμου. Ποτέ δεν μπορεί πραγματικά να φτάσει μέχρι το τέλος, ποτέ δεν μπορεί να φτάσει στο τέρμα.

14.17 Η αγνότητα είναι αναπόσπαστο μέρος της φύσης μας, επομένως οφείλουμε να είμαστε ηθικοί. Αυτό που ονομάζουμε «ρυπαρότητα» δεν είναι παρά ένα επικάλυμμα, κάτι πρόσθετο, ποτέ κάτι αναπόσπαστο από τη φύση μας. Εδώ λοιπόν είναι όλο το μυστικό της πνευματικής ζωής και της σωτηρίας.

14.18 Όλοι, νιώθουμε την έμφυτη ανάγκη να επικεντρώσουμε τη συνείδησή μας σ' εκείνο που είναι το αιώνιο επίκεντρο του παντός. Αυτό εξηγεί την ύπαρξη της αγνότητας και της δυνατότητας που έχουμε να ζήσουμε μια εντελώς αγνή και ακηλίδωτη ζωή.

14.19 Ας διαψεύσουμε όλες τις 'Εκκλησίες', ας διαψεύσουμε τη νοοτροπία του αμαρτωλού: «Αχ! εγώ ο άθλιος αμαρτωλός, τι μπορώ να κάνω; Είμαι αμαρτωλός!» Διαψεύστε τα όλα αυτά, ζώντας μια ιδανική, αγνή ζωή, μια ζωή που είναι αγνότερη και περισσότερο ακηλίδωτη από όλους αυτούς τους αμαρτωλούς που κρατάνε σφιχτά τον στύλο της οργανωμένης θρησκείας και δεν κάνουν τίποτα άλλο από το να κραυγάζουν, «Αχ! είμαι αμαρτωλός, είμαι τόσο αδύναμος, τι να κάνω;»

14.20 Ο ωφελμιστής που υποστηρίζει την ηθική για κάποιον ωφελμιστικό λόγο, ποτέ δε φτάνει στο σημείο να ζήσει μια εντελώς αγνή και άμεμπτη ζωή. Γι' αυτό είναι αναγκαίο, μαζί με την τήρηση της ηθικής, να κατανοηθεί και η βάση της ηθικής—κάτι που απουσιάζει εντελώς από τα ωφελμιστικά συστήματα.

Η Αρχέγονη Αρχή

«Τότε δεν υπήρχε ούτε ύπαρξη, ούτε μη ύπαρξη.»

14.21 Η κατάσταση που επικρατούσε πριν από τη δημιουργία, ή μάλλον την 'εκπόρευση', δεν μπορεί να περιγραφεί με λέξεις. Είναι πέρα από κάθε σκέψη, εντελώς πέρα από το νου.

«Τότε δεν υπήρχε ούτε είναι, ούτε μη είναι, μήτε αέρας, μήτε ουρανός, μήτε οτιδήποτε. Τι ήταν αυτό που κάλυπτε τα πάντα; Πού έδρευαν τα πάντα; Τότε δεν υπήρχε ούτε θάνατος, ούτε αθανασία, ούτε εναλλαγή νύχτας και μέρας.»

Υπήρχε εκείνο, εκείνη η πνοή, 'καλύπτοντας' (τρόπος του λέγειν) την ύπαρξη εκείνου του Θεού, εντελώς ακίνητο. Υπήρχε σκοτάδι, σκοτάδι τυλιγμένο μέσ' το σκοτάδι.

Τώρα, πρώτη-πρώτη φανερώθηκε η επιθυμία, ο πρωταρχικός σπόρος του νου· οι σοφοί, ερευνώντας τις καρδιές τους με τη σοφία, ανακάλυψαν τον σύνδεσμο ανάμεσα στην ύπαρξη και τη μη ύπαρξη.

Ποιος αληθινά γνωρίζει, από τι αποτελείται και γιατί

δημιουργήθηκε όλη αυτή η πολλαπλότητα; Μήπως το γνωρίζουν οι θεοί; Όχι, γιατί αυτοί είναι προϊόντα της δημιουργίας. Αυτοί φανερώθηκαν μετά από τη δημιουργία. Ποιος άλλος λοιπόν μπορεί να το γνωρίζει;

Εκείνος από τον οποίον τούτη η δημιουργία φανερώθηκε, μόνο Εκείνος γνωρίζει, και ουδείς άλλος. Αλλά, ίσως κι Εκείνος δεν το γνωρίζει».

– (Ο Ύμνος της Δημιουργίας – Ριγκ-Βέδα 10.129)

14.22 Όλα αυτά είναι ασύλληπτα από το ανθρώπινο μυαλό, δεν μπορούν να κατανοηθούν από τη διάνοια.

Μάγια και Πραγματικότητα

14.23 'Χ' συν 'νους' = ο εξωτερικός κόσμος.
'Υ' συν 'νους' = εμείς.⁵⁵

14.24 Η πραγματική σημασία του ρητού «*Τατ τβαμ ασί*»⁵⁶ [της *Τσχάντογκγια Ουπάνισαντ*] είναι ότι το υπόβαθρο του εξωτερικού κόσμου και το δικό μου υπόβαθρο είναι ένα και το αυτό, είναι η Μία, Αδιαίρετη, αιώνια Ενιαία, Απόλυτη Ύπαρξη-Γνώση-Ευδαιμονία [*Σατ-τσιτ-άναντα*].

Βλέπουμε κάτι στον εξωτερικό κόσμο, αλλά αυτό που βλέπουμε είναι πάντα χρωματισμένο από το νου μας. Βλέπουμε το κρύσταλλο, αλλά το βλέπουμε χρωματισμένο από το κόκκινο άνθος που είναι πίσω του. Η πραγματική φύση της εξατομικευμένης ψυχής και η πραγματική φύση του εξωτερικού κόσμου, είναι αιωνίως μία και η αυτή.

14.25 Η φυσαλίδα, όταν χάνει τη φυσαλιδο-μορφή της και ο ωκεανός όταν χάνει την ωκεανο-μορφή του, γίνονται το ίδιο και αυτό, αρχέγονο νερό, κι αυτό το νερό είναι η μόνη αληθινή μας πραγματικότητα. Ούτε η φυσαλίδα, ούτε ο ωκεανός έχουν πραγματική ύπαρξη. Τα πάντα είναι εφήμερα και πρόσκαιρα και δεν αποτελούν ουσιαστικό τμήμα της ουσίας τους.

14.26 Ακόμα κι ο νους μας είναι *Μάγια* και μόνο *Μάγια*. Και για κάθε σοβαρό αναζητητή θα έρθει η στιγμή όπου τού-

55. Κοινός παράγοντας είναι ο νους. [ΣτΜ]

56. «Εσύ είσαι Εκείνο»—το θέμα του έκτου κεφαλαίου της Ουπάνισαντ. [ΣτΜ]

τος ο νους θα εξαφανιστεί και θα αποκαλυφθεί η Ουσία. Όμως, ουδείς μπόρεσε ποτέ να περιγράψει την Ουσία με λέξεις.

14.27 Ο Σάνκαρα λέει:

«Δεν είμαστε σε θέση να δηλώσουμε ούτε πως Εκείνο είναι Σατ [αληθινή ύπαρξη], ούτε πως είναι Α-σατ [μη αληθινή ύπαρξη], ούτε και συνδυασμός των δύο»

— (Βιβέκα-Τσουντάμανι, 109)

14.28 Το δάσος αποτελείται από δέντρα. Αλλά, είναι άραγε το δάσος μόνο ένα άθροισμα από δέντρα, ή μήπως είναι κάτι ακόμα; Είναι άραγε ο ωκεανός μόνο ένα άθροισμα κυμάτων και φυσαλίδων, ή ένας συνδυασμός των δύο, ή μήπως είναι κάτι ακόμα; Το συνολικό δάσος είναι πάντα κάτι περισσότερο από το άθροισμα όλων των δέντρων του μαζί. Ο ωκεανός ποτέ δε μετατρέπεται ολοκληρωτικά σε κύματα και φυσαλίδες. Η εξέλιξη δεν είναι παρά ένα μόνο μέρος — το Όλο ποτέ δε μετασχηματίζεται ολοκληρωτικά.

14.29 Είναι ανάγκη να κατανοήσουμε ότι η *Μάγια* είναι κάτι προσωρινό που εξαφανίζεται όταν φανερώνεται η πραγματική γνώση. Μέχρι τότε, η *Μάγια* είναι ένα αδιάσειστο γεγονός, του οποίου έχουμε συνείδηση. Δεν είναι ανύπαρκτη. Η προσωπική *Μάγια*, η *Αβιντγιά* [η Άγνοια], έχει την ίδια σχέση με την παγκόσμια *Μάγια*, την Παγκόσμια Πλάνη, όπως το δέντρο με το δάσος, όπως το κύμα με τον ωκεανό. Η *Μάγια* και η *Αβιντγιά*, δεν είναι απλώς κάτι αρνητικό. Δεν είναι απλώς μια αρνητική αγνωσία, αλλά κάτι θετικό, του οποίου η φύση **δεν** μπορεί να περιγραφεί. «*Η Μάγια είναι ένα γεγονός*», όπως συνήθιζε να λέει ο Σουάμι Βιβεκάναντα. Τη μία στιγμή υπάρχει, την άλλη παύει να υπάρχει, αλλά, όσο εξακολουθείς να βρίσκεσαι μέσα στη *Μάγια* δεν μπορείς ποτέ να ρωτήσεις τι είναι η *Μάγια*. Κι όταν βγεις από τη *Μάγια*, το ερώτημα δεν έχει πια νόημα. Είμαστε λοιπόν υποχρεωμένοι να δεχτούμε τη *Μάγια* ως προσωρινό γεγονός και δεν μπορούμε να τη χαρακτηρίσουμε ούτε ως υπαρκτή, ούτε και ως ανύπαρκτη.⁵⁷

57. Ο αναγνώστης παραπέμπεται και στα περί *Μάγια* κεφάλαια στην *ΓΚΝΙΑΝΑ ΓΙΟΓΚΑ* του Σουάμι Βιβεκάναντα (Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα). [ΣτΜ]

15 – Βισμπάντεν, 5 Δεκεμβρίου 1933

Η έννοια της ελευθερίας

15.01 Τα ιδανικά της μη προσκολλησεως και της αγνότητας έχουν άμεση σχέση με το πνευματικό Ον. Μόνο μέσω αυτών, επιτυγχάνει ο άνθρωπος την αποκάλυψη της Θεϊκής Συνειδήσεως που είναι πέρα από κάθε πολλαπλότητα και κάθε είδους ύπαρξης και μη ύπαρξης—πέρα από το Σατ και το Άσατ [το Είναι και το μη Είναι]. Όλες μας οι Γραφές συνδέουν την έννοια της ελευθερίας με το Θείο· και ελευθερία δεν μπορεί να υπάρξει εκεί όπου δεν επικρατεί απόλυτη αγνότητα και απόλυτη μη προσκόλληση. Η ελευθερία είναι πέρα από τις προσωπικές συμπάθειες, πέρα από τα μίση, πέρα από την έλξη και πέρα από την απέχθεια. Ο απελευθερωμένος ποτέ δεν επηρεάζεται από τα ζεύγη των αντιθέτων, αλλά είναι πάντα ατάραχα εδραιωμένος στην αληθινή του οντότητα. Όλοι μας συνδέουμε το Θείο με τις έννοιες της αγνότητας, της ελευθερίας, της γνώσης, της αφοβίας κ.λπ., κ.λπ. Ο άνθρωπος αναζητάει την ελευθερία, την αφοβία, την ανεξαρτησία, αναζητάει μια κατάσταση ασφάλειας και σταθερότητας. Αλλά πρέπει πρώτα-πρώτα να προσπαθήσουμε να πραγματοποιήσουμε το ιδανικό της αγνότητας, της μη σεξουαλικότητας, της ελευθερίας, της αφοβίας, στην ίδια μας τη ζωή. Μόνο μέσα από την προσωπική πραγματοποίηση του ιδανικού, θα μπορέσουμε να υψώσουμε το πραγματικό μας ανθρώπινο ανάστημα. Μόνο έτσι γίνεται το ιδανικό πραγματικότητα. Το άτομο που δεν έχει σαφή αντίληψη της πνευματικής του οντότητας, δεν έχει καμία βάση για την ηθική του. Ακόμα κι αν έχει κάποια ηθική, αυτή είναι τρόπος του λέγειν ‘ξεκρέμαστη’, δεν έχει κανένα ιδιαίτερο νόημα στη ζωή του. Ενώ, πόσο υπέροχα ελεύθεροι είναι οι Μεγάλοι! Ελεύθεροι από πάθη, ελεύθεροι από προσκολλησεις, ελεύθεροι από φόβο! Πρέπει κι εμείς να απαλλαγούμε από τη λαγνεία, από το συναίσθημα του σεξ, από την οργή, την απληστία, το φθόνο και όλων των ειδών τους πόθους—λεπτοφυείς και χονδροειδείς. Πρέπει να ανυψωθούμε—πάνω από τις ορέξεις της σάρκας, πάνω από την αντρική ή τη γυναικεία μας μορφή—στα αγνά ύψη της Θεϊκής Συνειδήσεως. Και πνευματική ζωή δε σημαίνει απλώς ηθική ζωή. Είναι κάτι περισσότερο. Το μεγάλο λάθος που διέπραξε

ο προτεσταντισμός, στις διάφορες του μορφές, είναι ότι έβαλε την ηθική ζωή στη θέση της πνευματικής ζωής και έτσι σκότωσε κάθε πνευματικότητα. Ένας κοινός ηθικός κανόνας δεν είναι αρκετός για να χαρίσει την αφοβία και την ειρήνη στην ψυχή, να την ανυψώσει πάνω από κάθε πειρασμό και ανασφάλεια.

Τα ιδανικά της ηθικής, της αγάπης και της θυσίας στους βίους των Μεγάλων

15.02 Στους βίους των αγίων βλέπουμε υπέροχα συνδυασμένα τα ιδανικά της ηθικής και της πνευματικότητας, αλλά ο προτεσταντισμός δε θέλησε να καταλάβει και να αναγνωρίσει τα παραδείγματα τέτοιων αγιοπρεπών βίων, επειδή αυτός είχε χάσει το κλειδί της σημασίας τους. Ηθικός άνθρωπος δε σημαίνει πνευματικός άνθρωπος, αλλά όλοι οι πνευματικοί άνθρωποι είναι πάντα ηθικοί. Αυτό είναι το σπουδαίο και αξιοπρόσεκτο σημείο, για όποιον θέλει πραγματικά να κατανοήσει την πνευματική ζωή. Σε όλους τους αληθινούς αγίους βρίσκουμε μια πλατιά συμπάθεια που λείπει από τον ωφελμιστή, τον κοινώς ηθικό άνθρωπο. Ο Βούδας πέτυχε τη *Νιρβάνα*, αλλά θέλησε να τη μοιραστεί με όλους· γι' αυτό προσευχήθηκε λέγοντας, «*Είθε να έρθει σε εμένα κάθε δυστυχία. Είθε να έρθουν σε εμένα όλες οι κακίες, όλες οι ταλαιπωρίες του κόσμου, κι ας ελευθερωθούν οι πάντες από αυτές!*» — Δείτε πόσο έτοιμος ήταν να θυσιάσει τη ζωή του ακόμα και για τα δυστυχισμένα ζώα! Πώς έσωσε τα αρνιά που επρόκειτο να θυσιαστούν, προσφέροντας το ίδιο του το κορμί στο βασιλιά! Η καρδιά του Βούδα έλιωσε, βλέποντας τα βουβιά αδέρφια μας να υποφέρουν. Εκείνος ήταν κάποιος που είχε απαλλαγεί από κάθε εγκόσμια προσκόλληση, που δεν είχε πια καμία εγκόσμια συμπάθεια, καμία εγκόσμια επιθυμία, που είχε απαρνηθεί τη γυναίκα του και το παιδί του για χάρη της σωτηρίας του κόσμου. Αυτή η δυναμική ελεημοσύνη είναι έκδηλη σε όλους τους αγίους μας. Όταν ο Βούδας πήγε στο βασιλιά για να σώσει τα αρνιά, ο βασιλιάς ξεπλάγη σφοδρότατα όταν είδε το θάρρος του και την αγάπη του για όλα τα έμβια πλάσματα και αμέσως ασπάστηκε τη διδασκαλία του Βούδα και σταμάτησε τη θυσία. Η δυναμική ελεημοσύνη του Βούδα έσωσε τη ζωή εκείνων των ταλαίπωρων ζώων. Προτού ακόμα γίνει Βούδας,

είχε πλήρη συνείδηση του μεγάλου μηνύματος: «Θέλω να επιτύχω την Αθανασία, κι αυτήν την Αθανασία θέλω να τη μοιραστώ με τους πάντες».

15.03 Τέτοιοι άνθρωποι ποτέ δε νιώθουν μόνοι, όσο απομονωμένα κι αν ζούνε. Μια μέρα, κάποιος είδε τον Μωάμεθ μόνο. Πήγε και τον ρώτησε, «Είσαι μόνος;» — «Όχι, δεν είμαι», απάντησε, «είμαι συντροφιά με το Θεό».

15.04 Κάποτε ένας Βεδουίνος επιτέθηκε στον Μωάμεθ καθώς ήταν μόνος του. «Ποιος θα σε σώσει τώρα, πες μου;» — φώναξε. «Ο Θεός», ήρθε η ήρεμη απάντηση. Τότε το σπαθί έπεσε από το χέρι του Βεδουίνου. Ο Μωάμεθ το άρπαξε και είπε, «Και τώρα ποιος θα σε σώσει εσένα;» — «Ουδείς!» — «Ε, τότε μάθε από μένα, το μάθημα της αγάπης και του ελέους».

15.05 Σε όλες αυτές τις μεγάλες ψυχές βλέπουμε την εκδήλωση μιας απρόσωπης αγάπης, μιας αγάπης που λείπει από όλους τους άλλους. Κι αυτό το ιδανικό είναι στενά συνδεδεμένο με τη Θεϊκή Αγάπη.

15.06 Ο Σρι Τσαϊτάνγια είχε ένα σπουδαίο μαθητή τον οποίο συνήθιζε να αποκαλεί αδερφό του. Ονομαζόταν Νιτγιάναντα. Αυτοί συνήθιζαν να περιφέρονται ανάμεσα στον κόσμο, μμνώντας το όνομα του Θεού και προτρέποντας τους πάντες να κάνουν το ίδιο. Στην πόλη της Νάντια, όπου κάποτε διέμεναν, υπήρχαν δύο αδέρφια, δυο μεγάλοι νταήδες, που είχαν γίνει επικίνδυνοι για τους οικογενειάρχες. Ήταν, πραγματικά, κακοποιοί πρώτης διαλογής. Όλη αυτή η εξύμνηση του Ιερού Ονόματος τους εξόργισε και είπαν, «Γιατί να περιφέρονται αυτοί δω οι τύποι, κάνοντας αυτούς τους δυσάρεστους θορύβους; Θα τους δείξουμε!» Άρχισαν λοιπόν να πετούν πέτρες. Πολύ σύντομα άρχισαν να τρέχουν αίματα, αλλά ο Νιτγιάναντα φώναξε, «Αδερφέ, ω Αδερφέ, δεν πειράζει αν με χτύπησες ή όχι. Επανάλαβε, σε παρακαλώ, το όνομα του Κυρίου». Βλέποντας αυτή τη βαθιά αγάπη για όλα τα πλάσματα, οι κακοποιοί μεταστράφηκαν και άρχισαν να ζουν αγιοπρεπή ζωή.

15.07 Βρίσκεις αυτό το πνεύμα αγάπης και θυσίας σε όλους τους Μεγάλους. Ο Σρι Ραμακρίσνα δέχτηκε να διδάξει κάποιον ακόμα και την τελευταία μέρα της επίγειας ζωής του, όταν υπέφερε από αφάνταστους πόνους. Κάποιοι νέος είχε

έρθει από αρκετή απόσταση για να τον δει και να πάρει πνευματικές οδηγίες από αυτόν, αλλά εκείνοι που φρόντιζαν τον Σρι Ραμακρίσνα πήγαν να τον διώξουν. Όμως, ο Σρι Ραμακρίσνα τους διέταξε να του τον φέρουν και του έδωσε τις ποθητές οδηγίες, παρά τους τρομερούς πόνους που αυτό του προξένησε.

15.08 Στην *Σρίμαντ Μπχάγκαβαταμ* υπάρχει ένα διήγημα αναφορικά με ένα δηλητηριώδες φίδι που κατοικούσε σε κάποια λιμνούλα. Ο Σρι Κρίσνα το επέπληξε, λέγοντας, «Γιατί κάθεσαι και δηλητηριάζεις το νερό αυτής της λιμνούλας με το δηλητήριό σου;» Το φίδι απάντησε, ταπεινά, «Κύριε, μπορώ να κάνω διαφορετικά; Εσύ με έχεις προικίσει με δηλητήριο, επομένως το παράγω. Δε φταίω εγώ, αλλά Εσύ!»

Τα κίνητρα

15.09 Το πνευματικό ιδανικό είναι το ασφαλέστερο στήριγμα και το κύριο ελατήριο κάθε αληθινής αρετής, κάθε ήθους, κάθε πνευματικής καλλιέργειας, κ.λπ., κ.λπ. Αλλά, πρέπει να προσέχουμε να είμαστε άγρυπνοι και να έχουμε πλήρη συνείδηση όλων των κινήτρων μας και όλων των δυνάμεων που κινούν τις σκέψεις μας και τις πράξεις μας.

15.10 Δεν ξέρω αν έχετε ποτέ ακούσει το ακόλουθο διήγημα για ένα σπουδαίο χριστιανό μοναχό. Είναι πολύ διδακτικό. Μια μέρα, ένας από τους αδερφούς του κατηγορήθηκε επειδή χαιρέτησε κάποια γυναίκα διά χειραψίας και κλήθηκε σε απολογία μπροστά στη σύνοδο των μοναχών. Εκείνος ισχυρίστηκε ότι το σχετικό πρόσωπο ήταν καλής φήμης και διακατεχόταν από μεγάλη αγνότητα και θεοσέβεια. Αλλά, ο προεδρεύων σπουδαίος μοναχός απάντησε κοφτά, «Η βροχή είναι αναμφίβολα ωφέλιμη, και η γη είναι ωφέλιμη, αλλά όταν σμίγουν σχηματίζουν λάσπη, που δεν είναι καλή. Παρόμοια, παρ' ότι τα χέρια των αντρών και των γυναικών είναι και τα δύο καλά, όμως πολύ μεγάλο κακό μπορεί να γεννηθεί στη σκέψη και το συναίσθημα όταν έρχονται σε απερίσκεπτη επαφή». Ο πνευματικός αναζητητής μπορεί να εξάγει ένα σπουδαίο μάθημα από αυτό το διήγημα. Πρέπει να μάθετε να φτάνετε μέχρι τη ρίζα των ζητημάτων και να μη σταματάτε στην πρώτη επιφανειακή εντύπωση που σας γεννάει κάποια πράξη ή σκέψη. Μάθετε να είστε εντελώς άγρυπνοι κάτω από όλες τις συνθή-

κες και σε όλες τις περιστάσεις της ζωής, και μάθετε να αναγνωρίζετε τα κίνητρά σας χωρίς έλεος, αλλά και χωρίς υπερβολική αυτοκαταδίκη. Πρέπει πού και πού να κριτικάρετε τον εαυτό σας αυστηρά, αλλά αυτή η κριτική πρέπει πάντα να είναι δημιουργική, ποτέ αποκλειστικά καταστρεπτική, για να μπορέσει αυτή να σας βοηθήσει στον πνευματικό σας αγώνα και στην πνευματική σας εξέλιξη. Η αρνητική στάση του: «Είμαι αμαρτωλός, είμαι αμαρτωλός» σας κάνει αμαρτωλούς, σας κάνει μέρα με την ημέρα μεγαλύτερους αμαρτωλούς και σας απομακρύνει από κάθε πραγματική πνευματικότητα.

Μη λέτε πως δεν προλαβαίνετε!

15.11 Μη λέτε ποτέ ότι δεν προλαβαίνετε να ασκηθείτε. Αυτό δεν είναι ποτέ η αλήθεια. Ένας από τους μοναχούς μας είναι μεγάλος ειδικός στην κηπουρική και περνάει πολύ χρόνο στον κήπο καλλιεργώντας τα όμορφα λουλούδια που προσφέρονται στο ιερό κατά τις διάφορες τελετουργικές λατρείες [πούτζας]. Μια μέρα τον μάλωσαν επειδή δεν αφιέρωνε αρκετό χρόνο στις πνευματικές του ασκήσεις κι εκείνος απάντησε πως ο κήπος είχε ανάγκη από τόση πολλή φροντίδα που ανέλωνε σχεδόν όλο το χρόνο του εργαζόμενος εκεί. Τότε τον διέταξαν να ξεριζώσει όλα τα φυτά που είχαν γεράσει ή που δεν παρήγαγαν καλούς καρπούς, για να βρει χρόνο και για τον κήπο του και για την πνευματική του άθληση. Όχι, το πρόβλημα είναι αλλού: ο νους μας είναι τόσο ανήσυχος, είναι τόσο γεμάτος ένταση, που **φантаζόμαστε** πως δεν έχουμε χρόνο. Δίνουμε τόση μεγάλη σημασία στην εξωτερική καθαριότητα, που ξεχνάμε να καθαρίσουμε το νου μας όπως πρέπει. Μπορούμε, οπωσδήποτε να κάνουμε και τα δύο.

15.12 Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί να μην κατασκευάζουμε—μέσα από τα πάθη μας—νέα δεσμά για τους εαυτούς μας και για τους άλλους. Υπάρχουν άντρες και γυναίκες που, σε όλη τους τη ζωή, διαρκώς κατασκευάζουν δεσμά για τους άλλους και για τους εαυτούς τους· και το πληρώνουν ακριβά, τελικά. Υπάρχουν όμως άντρες και γυναίκες που ξεδεύουν ολόκληρη τη ζωή τους ελευθερώνοντας άλλους από όλα τα δεσμά· αυτοί τελικά βρίσκουν την αγάπη, την ευδαιμονία και την ολοκλήρωση της ζωής.

Να βλέπετε τον Κύριο στους πάντες

«Εκείνος που βλέπει τον ίδιο τον Άτμαν μέσα του και σε όλους τους άλλους, δεν μπορεί να μισήσει κανέναν».

15.13 Μπορείτε πάντως να παραμείνετε και αδιάφοροι. Δεν είναι αναγκαίο να αγαπήσετε τους πάντες στην αρχή.

«Βλέποντας τον μοναδικό Κύριο, ομοιόμορφα παρόντα μέσα στους πάντες, δε σκοτώνει τον Εαυτό με τον εαυτό και φτάνει στον ύψιστο στόχο». — (Μπχάγκαβαντ Γκίτα 13.28)

15.14 Το να βλέπεις τον μοναδικό Κύριο στους πάντες σημαίνει πως δεν μπορείς να νιώσεις ούτε κάποια έλξη, ούτε κάποια απέχθεια, επειδή εκείνος που έχει επιτύχει μια τέτοια κατάσταση δε βλέπει πια το πρόσωπο, αλλά μόνο την Αρχή. Αυτό εξηγεί πώς εκείνος μπορεί να παραμένει ανεπηρέαστος και να αγαπά τους πάντες χωρίς να αγαπά κανέναν. Εκείνος έχει υπερβεί τη σφαίρα της προσωπικής συμπάθειας, των προσωπικών αρεσκειών και αντιπαθειών, και παραμένει εδραιωμένος στον Άτμαν, μόνο.

16 — Βισμπάντεν, 6 Δεκεμβρίου 1933

Μην προσεύχεστε για εγκόσμια οφέλη

16.01 Ο Σρι Ραμακρίσνα έλεγε, *«Δεν πρέπει να ζητάμε εγκόσμια πράγματα από το Θεό. Υποθέστε πως μας τα χαρίζει· τότε μπορεί να μας έρθουν μεγάλες σκοτούρες».* — Όταν πλησιάζουμε σ' Αυτόν, τον μεγάλο Εκπληρωτή-των-Πόθων, δεν πρέπει να το κάνουμε για να Του ζητήσουμε εγκόσμια πράγματα—σχετικά με τις προσωπικές μας επιδιώξεις, την εγκόσμια ευημερία ή τις ερωτοδουλειές μας. Μπορούμε να απευθυνθούμε στο Θεό μόνο για να σώσουμε τις ψυχές μας που γοητεύονται από τα εγκόσμια πράγματα και πάνε να πνιγούν μέσα στον ωκεανό της κοσμικότητας. Ακόμα κι όταν νιώθουμε δυστυχισμένοι, προσαρμοζόμαστε στη δυστυχία μας και προσκολλιόμαστε στους πόθους μας και στους έρωτές μας, αντί να αλλάξουμε τους τρόπους μας και να προσεγγίσουμε την Αλήθεια. Δυστυχώς, συμπεριφερόμαστε έτσι ακόμα κι όταν κάποιος μας συμβουλεύει να κάνουμε κάτι και μας δείχνει το δρόμο που οδηγεί στην αμετάβλητη ειρήνη και ευδαιμονία. Εί-

μαστε τόσο πολύ σωματοδέσμιοι, που η απόλαυση των αισθήσεων έχει την ύψιστη αξία για μας και δε δεχόμαστε να την απαρνηθούμε. Αντιθέτως, προσκολλιόμαστε απελπισμένα σε όλες τις διάφορες μορφές της απόλαυσης, παρά τις επανειλημμένες κλοτσιές και τα χτυπήματα που δεχόμαστε. Τόσο τρομερή είναι η δύναμη της *Μάγια* του Κυρίου!

16.02 Ο Μεγάλος Πατέρας και η Μεγάλη Μητέρα, παρακολουθούν το παιχνίδι των παιδιών. Μόνο όταν το παιδί αηδιάσει με τα παιχνίδια του και τις παιδικές του ασχολίες, έρχεται ο Κύριος και το αποσύρει από τον παιδότοπο της ψευδαίσθησης. Τα παιδιά παίζουν με γλυκά, με κούκλες με στρατιωτάκια, με σπιτάκια και αυτοκινητάκια, και ο Κύριος δεν μπορεί να κάνει τίποτα μέχρι που να τα βαρεθούν όλα και να τα παρατήσουν, εντελώς αηδιασμένα. Ο Θεός τα θεωρεί όλα αυτά πολύ διασκεδαστικά. Όταν κάποτε, μια μέρα, το παιδί μεγαλώσει λιγάκι και πει, «Αχ! τι έχω κάνει με τη ζωή μου;» τότε ο Κύριος λέει, «Μάλιστα, παιδί μου, τι έχεις κάνει; Και ποιος σου ζήτησε να το κάνεις; Ποιος σου ζήτησε να εξακολουθείς να παίζεις με τέτοιο ανόητο τρόπο; Ποιος σου ζήτησε να πας να τραυματιστείς και να πιαστείς στα πλοκάμια των παιχνιδιών σου; Ποιος; Ποιος τα έκανε όλα αυτά;» Κι όμως, είναι πολλές φορές ήδη πολύ αργά, και το παιδί κάθεται πάνω στα συντρίμια μιας γκρεμισμένης ζωής και οδύρεται. Όλοι μας είχαμε πολλές ευκαιρίες να ακολουθήσουμε πιο φρόνιμους και καλούς δρόμους, αλλά ήμασταν πάντα προσκολλημένοι σε κάποιο συγκεκριμένο παιχνίδι μας και δεν ξεσφίγγαμε το πιάσιμό μας απ' αυτό. Έτσι αναγκαστήκαμε να υποφέρουμε, και θα εξακολουθήσουμε να υποφέρουμε, μέχρι που να μάθουμε αυτό το μεγάλο μάθημα που η ζωή μας διδάσκει με αμέτρητους τρόπους, ξανά και ξανά. Ακριβώς όπως οι άνθρωποι μοχθούν να επιτύχουν τις εγκόσμιες φιλοδοξίες τους, τα εγκόσμια ιδανικά τους, πρέπει κι εμείς να μοχθήσουμε για την πνευματική ζωή και τη φώτιση—αλλά, οι περισσότεροι δεν το κάνουν αυτό. Ακριβώς όπως ταΐζουμε το σώμα μας, πρέπει να ταΐσουμε και την ψυχή μας. Και οι δύο δρόμοι ανοίγουν μπροστά μας και είναι αποκλειστικά δικιά μας επιλογή: να ακολουθήσουμε την κοσμική ζωή ή την πνευματική, να ζήσουμε σαν φοβισμένοι δούλοι ή μέσα στην ελευθερία και την τέλεια αφοβία.

Μοχθήστε για να επιτύχετε κάτι ανώτερο

16.03 Πρέπει να μοχθήσουμε για να επιτύχουμε κάτι ανώτερο, κάτι που δεν υπόκειται σε αλλαγή και σήψη. Αλλά, πολύ συχνά, επιλέγουμε το μονοπάτι της *Αβιντγιά* [της άγνοιας] θεληματικά και εσκεμμένα, εξαιτίας της προσκολλησεώς μας στα φαντάσματα των σωματικών απολαύσεων που, αργά ή γρήγορα, θα αναγκαστούμε έτσι κι αλλιώς να εγκαταλείψουμε. Όλοι μας, κάποια μέρα, θα πρέπει να χαλαρώσουμε το πιάσιμό μας, κι αν δεν το κάνουμε θεληματικά, το παιχνίδι θα αποσπαστεί από τα χέρια μας διά της βίας, θα ακολουθήσει μεγάλος πόνος και πολλές φορές οι καρδιές ραγίζουν. Για τους περισσότερους, αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να μάθουν το μάθημά τους. Αυτό όμως είναι πολύ οδυνηρό και συνήθως χρειάζονται πολλές ζωές. Πρέπει να κάνουμε προσπάθειες να ζήσουμε μια πνευματική ζωή: θεληματικά, συνειδητά, εσκεμμένα, με μεγάλη αφιέρωση και με αναπόσπαστο νου. Η θέλησή μας μπορεί να κατευθυνθεί, είτε στις ανώτερες σφαίρες της ζωής είτε στις κατώτερες, ανάλογα με την επιθυμία μας. Όλοι οι πνευματικοί αναζητητές πρέπει να σχηματίσουν καινούριες νοερές συνήθειες.

16.04 Ο άνθρωπος προσπαθεί να γεμίσει το μεγάλο κενό που νιώθει μέσα στην καρδιά του με κάποια όμορφη κούκλα, είτε αρσενική είτε θηλυκή. Κι όταν η κούκλα κάποτε σπάσει, ο άνθρωπος τότε στρέφεται αλλού για να αντικαταστήσει την κούκλα που τόσο πολύ αγαπούσε. Σε μερικές σπάνιες περιπτώσεις, μαζί με την κούκλα ραγίζει και η καρδιά. Όμως, αυτό το κενό μπορεί να πληρωθεί οριστικά μόνο από το Θείο, μόνο από τον αληθινό αιώνιο Εαυτό μας, και τίποτ' άλλο. Μακροπρόθεσμα, οι κούκλες δε χαρίζουν ικανοποίηση, επειδή, κάποια μέρα, ακόμα και το μικρότερο παιδί ενηλικιώνεται.

16.05 Είμαστε τώρα σαν τις αγελάδες που είναι δεμένες σε ένα στύλο με ένα πολύ μακρύ σχοινί. Οι αγελάδες, καθώς βόσκουν, έχουν κάποια σχετική ελευθερία κινήσεως, αλλά, σαν ανόητα ζώα που είναι, περιστρέφονται γύρω-γύρω από το στύλο μέχρι που να τυλιχτεί ολόκληρο το σχοινί, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να φτάσουν ακόμα και το χόρτο που είναι κάτω από τα πόδια τους. Ο Θεός δίνει στον άνθρωπο ένα πολύ μακρύ σχοινί, αλλά πολύ σπάνια κάνει ο άνθρωπος σω-

στή χρήση του σχοινοίου. Συνήθως μπλέκει απελπιστικά σ' αυτό, μέχρι που να μην μπορεί πια να κουνηθεί σχεδόν. Γι' αυτό όμως δε φταίει ο Θεός. Μάθετε λοιπόν, πάντα να επωμίζεστε ολόκληρη την ευθύνη. Είναι μεγάλο λάθος να θεωρούμε πως ο Θεός φταίει για ό,τι μας συμβαίνει. Ξεχνάτε τα πάντα για μια στιγμιαία απόλαυση και δε νοιάζεστε να ακούσετε αυτό που ο Θεός, αιώνες τώρα, λέει στον άνθρωπο.

16.06 Στο τέλος, η *Μπχάγκαβαντ Γκίτα* (18.61-63) λέει:

*«Ο Κύριος κατοικεί στις καρδιές όλων των πλασμάτων.
«Κατάφυγε σ' Αυτόν ολόκαρδα και, μέσα από τη χάρη
Του, θα επιτύχεις άπειρη ειρήνη και ευλογία.
«Σου έχω αποκαλύψει τη βαθύτερη από όλες τις σοφίες.
Συλλογίσου την προσεκτικά και κατόπιν πράξε όπως νομίζεις».*

Η θέληση

16.07 Όταν λέμε ότι η πνευματική ζωή σημαίνει μετουσίωση και εξαγνισμό των συναισθημάτων μας, εννοούμε και ταυτόχρονη ανάπτυξη της δύναμης της θελήσεώς μας και εξαναγκασμό του νου μας να ακολουθήσει ένα ανώτερο μονοπάτι. Η θέλησή μας πρέπει να είναι ολικά στραμμένη στην ανώτερη ζωή. Σ' αυτόν τον κόσμο βρίσκεις ανθρώπους με τρομερή θέληση και εκπληκτικές ικανότητες συγκεντρώσεως, αλλά αυτές έχουν λάθος κατεύθυνση, με αποτέλεσμα να οδηγούν τον άνθρωπο σε όλο και βαθύτερο σκοτάδι και άγνοια. Αν θέλουμε να ακολουθήσουμε την πνευματική ζωή, πρέπει να ανυψωθούμε πάνω από τον πειρασμό· και αυτό απαιτεί ακράδαντη θέληση, απέραντη αφοβία και αναπόσπαστο νου. Αν όλη η θέληση που υπάρχει στον κόσμο κατευθυνόταν στο σωστό δρόμο, τότε αυτός ο κόσμος μας θα γινόταν αμέσως ένας παράδεισος.

Ο πνευματικός στόχος πρέπει να είναι ξεκάθαρος

16.08 Το παράσιτο πάντα παραμένει παράσιτο επειδή δεν μπορεί ποτέ να είναι ανεξάρτητο. Αντί να ακολουθήσουμε την πνευματική ζωή σωστά και ειλικρινά, πολλές φορές προτιμούμε να είμαστε παράσιτα ή να κερδίσουμε κάποια θρησκευτικότητα 'διά πληρεξουσιοδοτήσεως'.

16.09 Είναι λοιπόν ανάγκη να έχουμε έναν σαφέστατο

πνευματικό στόχο και να τον κρατάμε πάρα πολύ ξεκάθαρο μπροστά μας. Αν μπορέσουμε να γεννήσουμε μέσα μας έναν τρομερό ενθουσιασμό για την κατάκτηση του πνευματικού στόχου, τότε βρίσκουμε την αναγκαία δύναμη για να αγωνιστούμε εντατικά. Στον χώρο του πνεύματος συχνά βρίσκεις ανθρώπους με χαώδεις νόες. Δε νοιάζονται να ακολουθήσουν κάποιο συγκεκριμένο ξεκάθαρο σύστημα και αρέσκονται να παρασέρνονται ακυβέρνητοι στο αβυθομέτρητο πέλαγος των συναισθημάτων και των ροπών τους. Έτσι, αυτοί δεν είναι σε θέση να κερδίσουν το παραμικρό και αληθινά δε διαφέρουν από τους καθαρόαιμους 'κοσμικούς'. Ουδείς άνθρωπος με μπερδεμένο μυαλό επιτυγχάνει κάτι σ' αυτόν τον κόσμο και ακόμα λιγότερο στον πνευματικό κόσμο. Ξεκαθαρίστε μια για πάντα τι πραγματικά θέλετε. Πολλές φορές, όταν θέλουμε την ειρήνη, ακολουθούμε ένα μονοπάτι που δεν μπορεί παρά να οδηγήσει στην ανησυχία και στη δυσκολία.

Ο Κύριος: το μοναδικό ταμείο ειρήνης

16.10 Σε ένα τραγούδι του, ο Ράτζα Ραμ Μόχαν Ρόι λέει: — *«Εγκατέλειψες την έδρα της ειρήνης και αναζητάς την ειρήνη. Είναι ποτέ δυνατό να τη βρεις έτσι;»*

16.11 Ο Κύριος είναι το μοναδικό θησαυροφυλάκιο κάθε ειρήνης και ευλογίας. *«Η θεία βασιλεία είναι μέσα σας».* (Λουκάς 17.21) — Πρέπει να κάνουμε προσπάθειες να κοιτάξουμε μέσα μας και να ανακαλύψουμε τον Κύριο που κάθεται μέσα στην καρδιά μας. Αυτό το σώμα μας είναι ο καλύτερος ναός, ο ιερότερος από όλους τους ναούς. Αυτή είναι μια αντίληψη που οι Γραφές μας τονίζουν επανειλημμένα. Οι σπουδαιότεροι ναοί του Θείου είναι οι μεγάλοι προφήτες και οι *ρίσις* [οι ενορατικοί]: αυτό εξηγεί τη μεγάλη γοητεία που αυτοί ασκούν πάνω μας. Μόνο εκείνοι που έχουν γνωρίσει την Αλήθεια μέσα στην ίδια τους την ψυχή είναι ικανοί να διδάξουν σε άλλους πώς να επιτύχουν την άμεση αποκάλυψη της Αλήθειας.

Ο Κύριος, βέβαια, πάντα βρίσκεται πίσω από το νου μας, πίσω από όλη μας την προσωπικότητα, αλλά η προσευχή μας εισακούεται μόνο όταν προσευχόμαστε θερμά, όχι διαφορετικά. Όμως, όταν προσευχόμαστε, συνήθως προσευχόμαστε με μισή καρδιά και ζητάμε διάφορα εγκόσμια πράγματα. Ποιος νοιάζεται να προσευχηθεί για τον Κύριο, για την απάρνηση,

για την απόλυτη απάθεια; Δεν πρέπει ποτέ να προσευχόμαστε για την προσωπική μας ευτυχία. Αυτό ονομάζεται «παζάρι», όχι προσευχή. Η ευτυχία δεν είναι το μέτρο της πνευματικής ζωής. Η ευτυχία είναι σαν το φρούτο που κόβεις από την αντανάκλαση ενός δέντρου στο νερό. Η ευτυχία δεν είναι καθόλου απόδειξη πνευματικής προόδου ή αποκαλύψεως.

Προεκπαίδευση και αναλαμπή της Αλήθειας

16.12 Ο εραστής, όταν ονειρεύεται την αγαπημένη του, φαντάζεται πράγματα ανύπαρκτα. Και ο τρελός, επίσης φαντάζεται πράγματα. Πρέπει να προσπαθήσουμε να επιτύχουμε μια πρώτη φευγαλέα θέαση της Αλήθειας. Αλλά, αν μια τέτοια αναλαμπή φανερωθεί σε ανύποπτο χρόνο, σε στιγμή όπου δεν είμαστε ικανοποιητικά προετοιμασμένοι γι' αυτήν, μέσα από μακροχρόνια και τακτική εκπαίδευση, η αντίδραση θα είναι τρομερή και ο νους μας μπορεί να διασαλευτεί μονίμως. Πρέπει πρώτα-πρώτα να μάθουμε πως να αποκτήσουμε την ικανότητα να δεχόμαστε τέτοιες αναλαμπές της Αλήθειας, έτσι ώστε να μπορέσουμε να τις εκμεταλλευτούμε και να τις κάνομε δικές μας για πάντα.

Υπάρχουν επίσης κάποιοι που κερδίζουν μια φευγαλέα θέα της Αλήθειας, αλλά μετά κάνουν το λάθος να ερμηνεύσουν την εμπειρία τους με τις μη εξαγνισμένες φαντασιώσεις τους. [Περίπτωση ψευτο-προφητών].

Το κριτήριο της ευτυχίας

16.12 Ποτέ μην κρίνετε κάτι με το κριτήριο της ευτυχίας. Είναι πολύ καλύτερο να το κρίνετε με το κριτήριο της δυστυχίας. Η πνευματική εξέλιξη φέρνει πολύ πόνο στον αναζητητή, όχι ευτυχία. Στο ενδιάμεσο στάδιο, η ζωή του γίνεται πολύ δύσκολη. Τότε, δεν έχει πια πραγματικό ενδιαφέρον για τα υπάρχοντά του, και δεν είναι ακόμα σε θέση να επιτύχει κάποια αποκάλυψη. Του είναι ακόμα απρόσιτη. Είναι σαν να κρέμεσαι στον αέρα χωρίς να μπορείς να πας ούτε κάτω, ούτε πάνω.

16.13 Πολύ συχνά, όταν αποκτούμε κάτι, ανακαλύπτουμε πως δεν το θέλαμε πραγματικά. Μπορεί να το αναζητούσαμε, αλλά μόλις το αποκτούμε, νιώθουμε ότι εκείνη η επιθυμία έχει εξαφανιστεί και έχει αντικατασταθεί από μιαν άλλη.

Πολλοί άνθρωποι παραγνωρίζουν την πραγματική φύση

των πόθων τους και τους κατευθύνουν σε εγκόσμια πράγματα, ενώ, αληθινά, κανένας ανθρώπινος πόθος δεν μπορεί ποτέ να ικανοποιηθεί από κάτι που δεν είναι μόνιμο και αμετάβλητο—παρά την κάθε προσπάθειά μας να γελάσουμε τους εαυτούς μας αναφορικά με αυτό! Το κενό που νιώθει κάθε ανθρωπινή καρδιά δεν μπορεί ποτέ να πληρωθεί με κάτι πρόσκαιρο, κάτι που ανήκει στον φαινομενικό κόσμο, στον κόσμο της εκδήλωσης και της μεταβολής. Σε τούτον τον κόσμο, καμία αγάπη, καμία συμπάθεια, κανένα κατεχόμενο πράγμα, τίποτα, δεν μπορεί ποτέ να διώξει το φοβερό κενό της καρδιάς μας. Κι αν είμαστε ειλικρινείς και εξετάσουμε τα πράγματα δίχως πάθος και χωρίς έλεος, θα πρέπει να ομολογήσουμε πως όλοι μας κουβαλάμε αυτό το κενό μέσα μας κι ότι ποτέ δεν κατορθώσαμε να το γεμίσουμε με τις κούκλες και τους κούκλους και τη γοητεία του φαινομενικού κόσμου. Μπορεί, καμιά φορά, να πείσουμε τους εαυτούς μας ότι το κατορθώσαμε, αλλά αυτό δεν είναι παρά στιγμιαίο και εκείνο το βασανιστικό κενό όχι μόνο ξαναφανερώνεται αλλά, πολλές φορές, και με φοβερότερη και δριμύτερη μορφή παρά ποτέ. Επομένως, κάποια μέρα, θα αναγκαστούμε και να το αντιμετωπίσουμε και να το λύσουμε. Μόνο η Αλήθεια διαλύει όλα μας τα ‘θέλω’ και, μόλις εξαφανιστούν τα ‘θέλω’ μας, δεν υπάρχει κενό, αλλά **ολοκλήρωση**, με την πληρέστερη έννοια. Ας έρθει λοιπόν η Αλήθεια να ραγίσει την καρδιά μας, κι ας ραγίσει και τις καρδιές των άλλων. Δεν πειράζει αν συμβούν όλα αυτά, επειδή ένα κουκλοθέατρο δεν είναι ικανό να χαρίσει οριστική ευτυχία σε κανέναν. Μπορεί να ξεγελάσει κάποιον για ένα διάστημα, αλλά όταν έρθει η αφύπνιση, αυτή είναι φρικτή—σε βαθμό ανάλογο με το πόσο είχε διαρκέσει η αυταπάτη.

Ποτέ λοιπόν, όπως είπα προηγουμένως, δεν πρέπει να συνδέετε την έννοια της ευτυχίας με πράγματα και πρόσωπα, αλλά, προσπαθήστε να τα βλέπετε στο φως της Αλήθειας, χωρίς να εαυτο-ταυτίζεστε με ό,τι είναι μη μόνιμο μέσα σας. Οι άνθρωποι αναζητούν την ευτυχία στον έξω κόσμο: σε ιδιότητες, σε μορφές, στα φαινόμενα, ενώ αγνοούν αυτό που δεν μπορούν να χάσουν, αυτό που ήταν και θα είναι παντοτινά δικό τους. Οτιδήποτε είναι ικανό με οποιοδήποτε τρόπο να απολεσθεί, δεν μπορεί να μας χαρίσει αληθινή ευτυχία. Διαπράττου-

με το λάθος να κοιτάμε μόνο ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, αντί να κοιτάμε το όλο. Προσωρινή ευτυχία, σίγουρα υπάρχει, σε εγκόσμια πράγματα και σε εγκόσμιες σχέσεις ανθρώπινης αγάπης και ανθρώπινων συμπαθειών, όμως η προσωρινή ευτυχία ποτέ δεν είναι ευτυχία, αλλά μάλλον το αντίθετο.

Το μέτρο της Αλήθειας

16.15 Όταν χαρίζεις εγκόσμια πράγματα, η περιουσία σου ελαττώνεται, αλλά όταν χαρίζεις πνευματική γνώση, η περιουσία σου αυξάνει ασταμάτητα.

16.16 Το μέτρο της Αλήθειας είναι το ακόλουθο: Ενώ τα εγκόσμια πράγματα και οι εγκόσμιες σχέσεις δε χαρίζουν τελική ικανοποίηση, η πνευματικότητα και η πνευματική ζωή χαρίζουν τέλεια ικανοποίηση που δεν εξαρτάται από κανένα εξωτερικό πράγμα. Γι' αυτό ο Νάραντα, ο μεγάλος μας σοφός, λέει, *«Όποιος Τον γνωρίζει, κερδίζει αυτό που ποθεί η καρδιά του. Μόνο έτσι γίνεσαι αθάνατος. Μόνο έτσι γεμίζεις με Ευδαιμονία».* (*Νάραντα Μπχάκτι Σούτρας*)

16.17 Στην περίπτωση των εγκόσμιων πραγμάτων, αφού τα αποκτήσουμε, τα βαριόμαστε, ανακαλύπτουμε ότι είναι κατώτερα των προσδοκιών μας. Δεν μπορούν ποτέ να μας ικανοποιήσουν ολόψυχα. Ο αναζητητής της Αλήθειας πρέπει να είναι δυνατός και τόσο άφοβος ώστε να αντιμετωπίσει την Αλήθεια όπως Αυτή είναι, επειδή Αυτή μπορεί να τον σοκάρει, μπορεί να του ραγίσει την καρδιά, μπορεί να του γκρεμίσει όλες του τις εγκόσμιες σχέσεις, συμπάθειες, σκέψεις και φιλοδοξίες. Όλες μας οι λύπες και τα βάσανά μας οφείλονται στη λανθασμένη αντίληψη που έχουμε για τους εαυτούς μας. Θέλουμε να προσκολληθούμε στο ψέμα και να το σφίξουμε στην αγκαλιά μας. Θέλουμε να προσκολληθούμε σε ψεύτικες ανθρώπινες κούκλες και να τις αποκαλούμε «δικές» μας. Θέλουμε να αγαπάμε φαντάσματα, θέλουμε να κατακτήσουμε πράγματα που φθείρονται την ίδια στιγμή που τα πιάνουμε στα χέρια μας.

16.18 Δεν είστε άντρες, δεν είστε γυναίκες· η Πραγματικότητα σας είναι παντοτινά πέρα από τα ζεύγη των αντιθέτων, πέρα από τη δυαδικότητα του σεξ. Είναι η επιθυμία σας να έρχεστε σε επαφή με την ανθρώπινη αγάπη και τα ανθρώπινα

πλάσματα, που σας εμποδίζει να γνωρίσετε την Αλήθεια. Είναι η φαντασίωσή σας ότι είστε άντρες, γυναίκες ή, έστω, ανθρώπινα πλάσματα, που σας εμποδίζει να γνωρίσετε την Αλήθεια. Αλλά δεν είστε κανένα από αυτά. Οι περισσότεροι άνθρωποι ενοχλούνται όταν τους λες τέτοια πράγματα. Όμως, καμία ανθρώπινη αγάπη δεν είναι αληθινή, επειδή κάθε ανθρώπινη αγάπη είναι προσκολλημένη στο ψέμα, στο μοιραίο ψέμα της προσωπικότητας. Ξεκινάτε με μια λανθασμένη αντίληψη για το ποιος πραγματικά είστε κι αφού διαπράξετε αυτό το πρωταρχικό λάθος, αρχίζετε να στρώνετε ψέματα πάνω στα ψέματα. Το μυαλό σας βασανίζεται από αμέτρητες λανθασμένες αντιλήψεις.

16.19 Ο Σανκαράτσάργια θέλει να χτυπήσει την ίδια τη ρίζα αυτών των λανθασμένων αντιλήψεων. Ας έχουμε λοιπόν την επιθυμία να γνωρίσουμε την αληθινή μας φύση, να γνωρίσουμε τους εαυτούς μας. Παντού βλέπουμε τη φιλαυτία. Είναι λοιπόν φυσικό πως ο πνευματικός αγώνας αποτελεί φιλαυτία. Η ανθρώπινη αγάπη είναι φιλαυτία, αλλά αυτή η μορφή φιλαυτίας δεν μπορεί ποτέ να ικανοποιηθεί, επειδή, στο βάθος της ψυχής του, κανένα ανθρώπινο πλάσμα δεν ικανοποιείται εντελώς από την ανθρώπινη αγάπη. Μπορεί ο άνθρωπος να προσπαθήσει να κρύψει αυτήν την αλήθεια από τον εαυτό του. Μπορεί να τη χώσει σε κάποια σκοτεινή γωνιά του υποσυνείδητου νου. Αλλά, αυτή είναι πάντα εκεί και θα την αναγνωρίσει—μόλις βρει την ειλικρίνεια και το θάρρος να ξεσκεπάσει αυτό που προσπαθούσε να κρύψει από τον εαυτό του και τους άλλους. Η αγάπη δεν ικανοποιείται παρά μόνο όταν αρχίσει ο άνθρωπος να αγαπάει τον αληθινό ΕΑΥΤΟ. Το πασίγνωστο ρητό του Χριστού μπορεί να λεχθεί και ως, «*Αγάπα τον πλησίον σου όπως τον ΕΑΥΤΟ σου*». (Ματθαίος 19.19) — Αυτό εννοούσε ο Χριστός, γιατί μόνο αυτό δίνει τον τελικό λόγο για τον οποίο οφείλω να αγαπάω τον πλησίον μου.

16.20 Πρώτα-πρώτα πρέπει να βρείτε τον αληθινό σας Εαυτό και κατόπιν θα μπορέσετε να αγαπήσετε τους άλλους. Μην προσπαθήσετε να αγαπήσετε τους άλλους προτού ανακαλύψετε τον αληθινό σας Εαυτό, επειδή μια τέτοια αγάπη θα είναι τυφλή και θα βλάψει και εσάς και τους άλλους. Μια τέτοια αγάπη είναι ένα μοιραίο λάθος που πολλοί άνθρωποι κάνουν,

ακόμα κι όταν έχουν τις καλύτερες προθέσεις. Κι αυτό αμέσως φράζει το δρόμο στην πνευματική πρόοδο. Προτού επιτύχετε την άμεση αποκάλυψη του Εαυτού σας, όλη η αγάπη για τους άλλους είναι σκέτη φαντασίωση, αν όχι κάτι χειρότερο. Είναι οπωσδήποτε, σε όλες τις περιπτώσεις, πάντα αυταπάτη. Ποτέ δεν είναι αγάπη. Η αληθινή Αγάπη φανερώνεται με τη θέαση της Αλήθειας. Ό,τι κάνουμε πριν από αυτό, αποτελεί μαθητεία.

Προσπαθήστε λοιπόν να υπηρετήσετε τους άλλους όσο μπορείτε. Προσπαθήστε να γίνετε άξιοι για την Αγάπη μέσα από την ανιδιοτέλεια, αλλά μην κολακεύεστε πως κάνοντας έτσι πετύχατε να γνωρίσετε τι πραγματικά είναι η αγάπη. Και προ παντός, μην θυσιάσετε το ιδανικό σας για κανέναν – οτιδήποτε κι αν συμβεί. Μη σας νοιάζει αν ραγίσουν καρδιές. Μόλις αμφισβητείται το ιδανικό σας πρέπει να γίνεστε σκληροί σαν τον αδάμαντα και άκαμπτοι σαν την πέτρα. Δεν πρέπει να θυσιάζετε το ιδανικό σας για κανέναν, για κανένα πράγμα που ανήκει στον φαινομενικό κόσμο. Αν οι γονείς μου, η γυναίκα μου, τα παιδιά μου, κ.λπ., κ.λπ., θέλουν να ακολουθήσω εγώ τον κακό δρόμο, τότε ας ραγίσουν οι καρδιές τους – επειδή δεν υποχρεούμαι να θυσιάσω την Αλήθεια για να ικανοποιήσω τα ιδιοτελή τους συμφέροντα και την ιδιοτελή τους αγάπη. Δε θέλω να τους δώσω εκείνη τη σφαλερή ευτυχία και να τους αυξήσω την αυταπάτη τους. Αν κάποιος σας ζητήσει κάτι που θα σας αναγκάσει να εγκαταλείψετε την πνευματική ζωή, μην τον ακούσετε, ακόμα κι αν αυτό ραγίσει την καρδιά του. Αν πάει να κοπεί η σχέση, έχει καλώς, αφήστε τη να κοπεί και μάθετε να αντιμετωπίζετε τέτοιες καταστάσεις ακόμα και στην περίπτωση των κοντινών και αγαπητών προσώπων σας. Σήμερα, μπορεί να επικρατεί μια κατάσταση όπου ο πνευματικός σας αγώνας ίσως ευχαριστεί ή δυσαρεστεί τους άλλους. Αλλά, αργότερα, θα έρθει η μέρα όπου οι άλλοι θα πρέπει ή να δεχτούν τις ιδέες σας ή να τις απορρίψουν, οπότε θα γίνει μια οριστική ρήξη μαζί τους. Δεν κάνει να εξυπηρετήσουμε το οποιοδήποτε αίτημα των άλλων όταν αυτό συνεπάγεται θυσία του ιδανικού μας, ακόμα κι όταν ένα τέτοιο αίτημα προέρχεται από ένα από τα κοντινότερα και πιο αγαπητά πρόσωπα. Σ' αυτές τις περιπτώσεις όλες οι σχέσεις πρέπει να κοπούν αμείλι-

κτα και χωρίς δισταγμό. «Μην αποκαλείτε κανέναν πατέρα σας επί της γης, επειδή ο μόνος σας Πατέρας είναι στους ουρανοί». (*Ματθαίος 23.9*) — όπως είπε ο Χριστός. Κάθε άτοπος συναισθηματισμός πρέπει να ξεριζωθεί και οι καρδιές σας πρέπει να γίνουν τρυφερές σαν το πιο απαλό άνθος αλλά σκληρές σαν τον πιο σκληρό αδάμαντα, μόλις αμφισβητηθεί η βασική αρχή της πνευματικής ζωής σας. Μην θυσιάσετε ποτέ τον ανώτατο στόχο για χάριν κάποιου πρόσκαιρου δεσμού. Αυτό είναι το πιο μοιραίο λάθος που μπορεί να διαπράξει ένας αναζητητής, το λάθος για το οποίο θα κληθεί να πληρώσει πάρα πολύ ακριβά. Κάτι τέτοιο δεν είναι παρά προδοσία του Θεού και τίποτε λιγότερο. Μάθετε να διατηρείτε την ανώτατη προοπτική σε όλα αυτά τα ζητήματα, όσο δύσκολο κι αν σας φανεί στην αρχή.

17 — Βισμπάντεν, 7 Δεκεμβρίου 1933

Ό,τι θεωρούμε αληθινό μας απορροφάει

17.01 Στην αρχή, είναι συχνότατα πολύ δύσκολο να έχει κανείς διάπυρη πνευματική φιλοδοξία, επειδή αμφιβάλλουμε για την πραγματικότητα του Θεού. Για τους περισσότερους από εμάς, τούτο το σώμα μας είναι η ψυχή μας και φροντίζουμε μόνο για την απόλαυση του σώματος στο υλικό επίπεδο — και αυτή η απόλαυση μπορεί να μην είναι αναγκαστικά χονδροειδής. Η θρησκεία, για τους περισσότερους από εμάς, είναι κάτι το πολύ ερασιτεχνικό, είναι ένα είδος μόδας, ακριβώς όπως οι πολλές άλλες μόδες. Αλλά, αν κάποια μέρα, μέσα από τον πνευματικό μας αγώνα, νιώσουμε ότι ο Θεός είναι πραγματικός, τότε θα νιώσουμε ολόκληρο το είναι μας να ανταποκρίνεται σ' εκείνη την πραγματικότητα και να διψάει μόνο γι' αυτήν. Όταν μας φαίνεται αληθινός, ο κόσμος απορροφάει ολόκληρη την προσοχή μας: αν κάτι άλλο μας φανεί αληθινό, τότε κι εκείνο μας απορροφάει. Ό,τι θεωρούμε 'αληθινό' μας επηρεάζει — γεννάει δηλαδή συναισθήματα και ορέξεις μέσα στο νου μας, ενεργοποιεί τη θέλησή μας και έλκει τη διάνοια μας. Έτσι, ολόκληρη η οντότητά μας αντιδρά στο ερέθισμα αυτής της 'πραγματικότητας'. Αν καλοεξετάσουμε τη δική μας ζωή και αυτήν των άλλων και τις συγκρίνουμε με αυτές των αγίων, θα βρούμε μεγάλες διαφορές. Η λεγόμενη 'πραγματικότητα' επηρεάζει βέβαια και το νου του αγίου και το νου του

κόσμικου, αλλά η στάση του αγίου απέναντί της είναι πολύ διαφορετική απ' ό,τι είναι η δική μας και κάθε άλλου κοινού κόσμικου. Για μας, τούτος ο κόσμος είναι αληθινός, ενώ για εκείνους, μόνο ο ανώτερος κόσμος είναι αληθινός. Η δική τους ζωή είναι διαρκώς απορροφημένη σε μία μόνο ιδέα, στο πώς θα γνωρίσουν το Θείο άμεσα, στο πώς δηλαδή Εκείνος θα γίνει μια ζωντανή πραγματικότητα και θα πάψει να είναι μια θεωρητική και αρκετά ασαφής έννοια. Αν μπορούσαμε να κατανοήσουμε αυτό που ο άγιος αποκαλεί «πραγματικότητα», τότε θα καταλάβουμε επίσης την παντοτινή του ετοιμότητα να θυσιάσει τη ζωή του για να επιτύχει την ποθητή άμεση αποκάλυψη της Αλήθειας.

Η κακή επιρροή των αισθητών αντικειμένων είναι πιο δηλητηριώδης ακόμα κι από το δηλητήριο της κόμπρας που σκοτώνει μόνο όταν δαγκωθείς, ενώ τα πρώτα σκοτώνουν ακόμα κι όποιον ρίχνει τη ματιά του σ' αυτά.⁵⁸

Μόνο εκείνος που έχει απαλλαγεί από τα φοβερά δεσμά του πόθου για τα αισθητά αντικείμενα, που τόσο δύσκολα θραύονται, αξίζει να απελευθερωθεί και ουδείς άλλος—όσο σπουδαίος γνώστης κι αν είναι των έξη σάστρας.⁵⁹

Όταν οι αναζητητές της απελευθέρωσης που δεν έχουν παρά φαινομενική απάρνηση [βαϊράγκγια], προσπαθούν να διασχίσουν τον ωκεανό της σασσάρα [της σχετικής ύπαρξης], ο καρχαρίας του πόθου τους αρπάζει βία από το λαιμό και τους πνίγει στα μισά του δρόμου.

Εκείνος που θανατώνει τον καρχαρία των αισθητών αντικειμένων με το σπαθί της ορθής διάκρισης, νικάει όλα τα εμπόδια και διασχίζει τον ωκεανό της σασσάρα.

— (Σανκαράτσάργια: Βιβέκα-τσουντάμανι 77–80)

17.02 Όταν μελετάμε τη ζωή ενός Χριστού, ενός Βούδα, ενός Σρι Τσαϊτάνγια, ενός Ραμακρίσνα, βρίσκουμε πώς, για

58. Τούτο βέβαια υπονοεί όλες τις αισθήσεις. [ΣΤΜ]

59. Των έξη κλασικών ινδουιστικών φιλοσοφικών συστημάτων. Δείτε πίνακα στα Συμπληρώματα των ελληνικών εκδόσεων των ΓΚΝΙΑΝΑ ΓΙΟΓΚΑ ή ΡΑΤΖΑ ΓΙΟΓΚΑ του Σουάμι Βιβεκάναντα και το έργο *ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΕΣ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ* (Εκδόσεις Κονιδάρη, Αθήνα). Η σκέτη πολυμάθεια χωρίς διάπυρο πόθο για τη σωτηρία και σκληρό πνευματικό αγώνα είναι αναποτελεσματική. [ΣΤΜ]

αυτούς, ο Θεός ήταν η ύψιστη πραγματικότητα. Κάποτε η ψυχή ενός Ινδουιστή λάτρη κυριεύτηκε από το Θεό, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να βλέπει πια τον κόσμο όπως οι άλλοι. Ο Θεός μπορεί να συγκριθεί με την περίπτωση του 'δαιμονισμού'. Ακριβώς όπως μια ψυχή μπορεί να κυριευτεί από ένα κακό πνεύμα, η ψυχή μπορεί να κυριευτεί και από το Θείο. Οι τρελοί ζουν σε ένα δικό τους κόσμο, που τους είναι πολύ αληθινός. Οι πνευματικοί άνθρωποι επίσης ζουν σε έναν εντελώς διαφορετικό κόσμο, παρ' ότι, για μας, αυτοί μοιάζουν να ζουν στο δικό μας κόσμο. Η Θεϊκή Σκέψη είναι το επίκεντρο της ζωής τους και διαρκώς σκέφτονται αυτήν την κεντρική ιδέα και υποτάσσουν οτιδήποτε άλλο σ' αυτήν.

17.03 Όταν ο Ναρέντρα [ο μετέπειτα Σουάμι Βιβεκάναντα] συνάντησε τον Σρι Ραμακρίσνα για πρώτη φορά, το πρώτο ερώτημά του ήταν: «Κύριε, έχετε δει το Θεό; Μπορείτε να μου Τον δείξετε;» Μέχρι εκείνη τη στιγμή, ουδείς μπόρεσε να του δώσει μια θετική απάντηση. Ο Σρι Ραμακρίσνα απάντησε ακαριαία, «*Ναι παιδί μου, Τον έχω δει όπως σε βλέπω εσένα, αλλά ακόμα πιο καθαρά· κι αν το θέλεις, μπορώ να σε βοηθήσω να Τον δεις κι εσύ*». Σ' αυτή τη δήλωση είχαν προηγηθεί δώδεκα χρόνια ακλόνητου σκληρού πνευματικού αγώνα. Μην το ξεχνάτε αυτό ποτέ. Και είναι εξάλλου γνωστό ότι ο Σρι Ραμακρίσνα ποτέ δε γνώρισε το σεξ. Επί μήνες ολόκληρους, ασταμάτητα φώναζε, «*Μητέρα, πού είσαι; Ακόμα δε με ευλόγησες με τη θεάσή Σου!*»

Οι όψεις του Θεού

17.04 Μπορείτε να επιλέξετε όποια όψη του Θεού σας έλκει περισσότερο. Την **Μητρική**, την **Πατρική**, την **Παιδική**, τη **Φιλική**, τη **Συντροφική**, την όψη του **Συντρόφου του Παιχνιδιού**, την όψη του **Εραστή**, κ.λπ., κ.λπ. Αυτό που έχει σημασία είναι να γίνει Εκείνος ο στενότερος και πιο αγαπητός σας συγγενής. Υπάρχει μια προσευχή που λέει: — «*Εσύ είσαι ο πατέρας μας, Εσύ είσαι η μητέρα μας, Εσύ είσαι ο φίλος μας, Εσύ είσαι ο σύντροφός μας, Εσύ είσαι η γνώση μας, Εσύ είσαι ο θησαυρός μας, Εσύ, για μας, είσαι το παν*». ⁶⁰

17.05 Έχει σημασία να δημιουργήσουμε μια **στενή σχέση** με το Ιδανικό. Και πρέπει επίσης να αντιλαμβανόμαστε ξεκά-

θαρα πως ο Θεός δεν είναι μόνο προσωπικός, αλλά **και** απρόσωπος.

Το Αληθινό

17.06 Όπως είπα προηγουμένως, ό,τι θεωρούμε αληθινό, ό,τι αποκαλούμε αληθινό, αιχμαλωτίζει ολόκληρο το είναι μας, απορροφάει ολόκληρο το νου μας, έλκει ολόκληρο το συναίσθημά μας. Όμως, σύμφωνα με τη Βεδάντα, **αληθινό είναι μόνο ό,τι παραμένει παντοτινά άτρεπτο**, κάτω από όλες τις συνθήκες. Αληθινό είναι, μόνο αυτό που υπήρχε στο παρελθόν, υπάρχει στο παρόν και θα υπάρξει στο μέλλον χωρίς να υποστεί την παραμικρή αλλοίωση. Ό,τι αλλάζει ή σήπεται, ό,τι υπόκειται σε εξέλιξη ή ενέλιξη, είναι μη αληθινό.

17.07 Ο εραστής, τελικά, πάντα απογοητεύεται· αυτό όμως δεν οφείλεται σε κάποιο έμφυτο ελάττωμα του αντικείμενου της αγάπης του. Ο εραστής, για όσο είναι γοητευμένος, ζει μέσα σε έναν δικό του ρομαντικό κόσμο τον οποίο δημιουργεί ο ίδιος—έτσι ακριβώς όπως ζει ο τρελός σ' έναν φανταστικό δικό του κόσμο που, γι' αυτόν, είναι αληθινός. Όταν η ρομαντική γοητεία αρχίσει να κοπάζει, τότε τα πράγματα αρχίζουν να φαίνονται στο αληθινό τους φως και ακολουθεί η απογοήτευση, αλλά, αυτό κακώς αποδίδεται στο αντικείμενο της αγάπης και σε κάποιο έμφυτό του ελάττωμα. Φυσικά, κάθε αντικείμενο αγάπης που είναι πρόσκαιρο ή που υπόκειται σε γέννηση και θάνατο, είναι μια κακή επιλογή, αλλά τότε θα πρέπει να κατηγορήσουμε τον ίδιο μας τον εαυτό για την κακή επιλογή και όχι το αντικείμενό της αγάπης μας. Όσο κάποιος εξακολουθεί να αγαπάει τα απατηλά, δεν μπορεί να επιτύχει το αληθινό. Όταν αγαπάς κάτι απατηλό δεν μπορείς να ελπίζεις ότι η αγάπη σου θα είναι τελικά αληθινή. Πολλοί οδύρονται για τις δυστυχίες τους και όλες τις απογοητεύσεις που τους έφερε η ζωή, αλλά, αυτοί ποτέ δεν κάνουν τον κόπο να εξετάσουν αν η ζωή τους ήταν θεμελιωμένη στην πραγματικότητα ή όχι—αν δηλαδή προσπάθησαν να

60. Δείτε *Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα* σελ.199. Ο Σουάμι Γιατισβαράντα συχνά συνιστούσε την αποστήθιση αυτού του ύμνου, για χρήση ως προκαταρκτική προσευχή πριν από το 'διαλογισμό'. [ΣΤΜ]

χτίσουν ένα όμορφο κτίριο πάνω σε κακά θεμέλια αντί να φροντίσουν για τη σωστή θεμελίωσή του.

Ο κίνδυνος της εκκοσμίκευσης της θρησκείας

17.08 Ο μεγαλύτερος πειρασμός στην πνευματική ζωή είναι να κατεβάζουμε το ιδανικό στο δικό μας επίπεδο, για να δικαιολογήσουμε τις πράξεις μας. Υπάρχει μια δυνατή τάση προς την 'εκκοσμίκευση' της πνευματικής ζωής, που πήρε μια τόσο μοιραία τροπή στον προτεσταντισμό. Οφείλουμε βέβαια να έχουμε ιδανικά που είναι ικανά να εκφραστούν στην πρακτική ζωή, αλλά δεν πρέπει ποτέ να κατεβάζουμε το ίδιο το ιδανικό στο επίπεδό μας. Αν κρατήσουμε το ιδανικό πάντα ακέραιο, αυτό πάντα έχει μια σπουδαία διορθωτική επίδραση. Κάθε φορά που ανακαλύπτουμε ότι δεν μπορούμε να φτάσουμε στο Ιδανικό, είναι τίμιο εκ μέρους μας να παραδεχτούμε την αδυναμία μας και όχι να κατεβάσουμε τη στάθμη του ιδανικού για να δικαιολογήσουμε τη φυγοπονία μας.

Το σπάνιο προνόμιο της ανθρώπινης γεννήσεως

17.09 Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε εντελώς τη σπουδαιότητα του προνομίου που μας έχει δοθεί. Δε θα 'πρεπε λοιπόν να εκμεταλλευτούμε τούτη την ευκαιρία όσο το δυνατόν καλύτερα; Δε θα 'πρεπε μήπως να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για να φτάσουμε στο τέρμα; Τρία πράγματα είναι αναγκαία, λέει ο Σάνκαρα: μια ανθρώπινη γέννηση, ο πόθος για την απελευθέρωση και ένας γκουρού.⁶¹ Είναι σπάνιο δώρο να τα έχει κανείς όλα μαζί και ο καθένας πρέπει να προσπαθήσει να συνειδητοποιήσει τον Εαυτό άμεσα, για να μην πάει χαμένη η πολύτιμή του ανθρώπινη γέννηση.

17.10 Αν επιθυμούμε ένα καλύτερο μέλλον, πρέπει να κινηθούμε έτσι ώστε να κερδίσουμε την ειρήνη και την ευλογία που μας λείπει τώρα τόσο πολύ. Αν εξετάσουμε το νου μας, θα δούμε πόσες φορές είχαμε φευγαλέες αναλαμπές ειρήνης και γαλήνης μέσα στη ζωή μας και πόσες ήταν οι περιπτώσεις όπου νιώσαμε βαθύτατα δυστυχισμένοι και βασιανισμένοι και περάσαμε μακριές, σκοτεινές και θλιβερές μέρες και νύχτες. Ακόμα κι όταν δεν υποφέρει το φυσικό μας σώμα, πάντα νιώ-

61. Βιβέκα-τσουντάμανι 3. [ΣτΜ]

θουμε ένα κενό, μια αίσθηση κενού μέσα μας. Αυτό το κενό δεν ικανοποιείται με τα αισθητά, με τα εγκόσμια ή με κάποια εξωτερική σχέση.

17.11 Αν πραγματικά θέλουμε να φτάσουμε στον ωκεανό, πρέπει να ακολουθήσουμε κάποιο υδάτινο ρεύμα. Δεν μπορούμε να φτάσουμε σ' αυτόν αν δεν ακολουθήσουμε κάποιο ποτάμι. Πρέπει βέβαια να έχουμε πλατιές αντιλήψεις, αλλά αυτό δεν πρέπει να ελαττώνει τη ζέση μας. Ο Βεδαντιστής δεν είναι εκλεκτικός. Πρέπει κανείς να ακολουθήσει κάποιο συγκεκριμένο μονοπάτι με σοβαρότητα. Πρέπει να επιλέξουμε ένα ορισμένο δρόμο και να τον ακολουθήσουμε, μια για πάντα — αν θέλουμε να επιτύχουμε κάτι, και να μην παραμείνουμε κοινοί λογοκόποι.

Αποσπάσματα από το
*Ευαγγέλιο του Σρι Ραμακρίσνα*⁶²

(Σε μετάφραση από το Βεγγαλικό πρωτότυπο του Μ.)

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: — «Δεν πρέπει κανείς να μισεί ούτε τις άλλες σχολές,⁶³ ούτε αυτούς που τις ακολουθούν. Αυτός που πιστεύει ότι ο Θεός είναι άμορφος και αυτός που πιστεύει ότι ο Θεός είναι έμμορφος, και οι δύο τους πορεύονται προς Εκείνον. Ο Γκνιάνι, ο Γιόγκι και ο Μπχάκτα, όλοι τους Τον αναζητούν. Αυτοί που ακολουθούν το μονοπάτι της Γκνιάνα Τον αποκαλούν Μπράχμαν. Οι Γιόγκις αναφέρονται σ' Αυτόν ως Άτμαν-Παραμάτμαν. Οι Μπχάκτας [οι λάτρεις] τον αποκαλούν Κύριο [Μπχαγκαβάν]. Υπάρχουν λάτρεις που θεωρούν τον Κύριο ως αιώνιο Κύριό τους και τους εαυτούς τους ως αιώνιους υπηρέτες Του».

ΛΑΤΡΗΣ: — «Από πού μπορούμε να καταλάβουμε ότι όλα τα μονοπάτια είναι αληθινά;»

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: — «Αν ακολουθήσεις ένα μονοπάτι με αναπόσπαστη αφοσίωση φτάνεις σ' Αυτόν. Τότε μπορείς να πληροφορηθείς και για όλα τα άλλα μονοπάτια. Είναι το ίδιο όπως όταν έχεις κατορθώσει να φτάσεις στην ταράτσα· μετά, μπορείς να κατέβεις από την ξύλινη σκάλα ή από τα αποτελούμενα από τούβλα και τσιμέντο σκαλοπάτια, ή με ένα κοντάρι από μπαμπού, ή ακόμα, και με ένα σχοινί. Ο λάτρης που ευλογείται από Εκείνον, μαθαίνει τα πάντα. Κάνε προσπάθειες να σε δεχτεί ο πλούσιος γαιοκτήμονας. Όταν τον γνωρίσεις, τότε ο ίδιος θα σου αποκαλύψει πόση περιουσία έχει, πόσες βίλες, πόσες δεξαμενές και πόσα ομόλογα του δημοσίου».

ΛΑΤΡΗΣ: — «Πώς όμως κερδίζεται η χάρη Του;»

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: — «Πρέπει κανείς πάντα να υμνεί το όνομα και τη δόξα του Κυρίου· κι επίσης να περιορίζει τους κοσμικούς λογισμούς, όσο δυνατόν περισσότερο. Υπόθεσε πως θες να καλλιεργήσεις ένα χωράφι κι ότι με μεγάλο κόπο ανεβάζεις νερό από το ποτάμι για να το ποτίσεις, αλλά το νερό διαρκώς διαρρέει από τα τοιχώματα του αγρού, που έχουν

τρυπηθεί από τους αρουραίους. Τότε όλος ο κόπος σου είναι άχρηστος. Πάει χαμένος».

[Σουάμι Γιατισβαράναττα: Όσο εξακολουθούμε να τρέφουμε όλων των ειδών ορέξεις και επιτρέπουμε στο νου μας να ασχολείται με όλων των ειδών τα κοσμικά ενδιαφέροντα και πράγματα, θα υπάρχουν 'ποντικότρυπες' στο μυαλό μας και στην καρδιά μας και θα μας είναι αδύνατο να επιτύχουμε κάποια πνευματική πρόοδο – όσες ασκήσεις κι αν κάνουμε.]

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ: — «Όταν ο νους σου εξαγνιστεί και απαλλαγεί από κοσμικές προσκολλήσεις και πόθους, τότε φανερώνεται μέσα σου η αληθινή λαχτάρα για το Θεό· μόνο τότε φτάνουν οι προσευχές σου στον Κύριο. Κανένα μήνυμα δεν περνάει, όσο το σύρμα του τηλέγραφου είναι κομμένο ή όταν υπάρχει κάποια άλλη βλάβη, ή κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας, κ.λπ. Απομονωνόμουνα και με καρδιά γεμάτη λαχτάρα έκλαιγα, ποθώντας το Θεό. Έκλαιγα λέγοντας, «Πού είσαι, ω Κύριε;» Μερικές φορές, όταν έκλαιγα, έχανα τις αισθήσεις μου και χανόμουνα στον κόσμο του πνεύματος. Το ζητούμενο είναι πως να συνδεθείς! Γίνεται όμως ποτέ σύνδεση όταν υπάρχει διακοπή στο σύρμα; Ο νους πρέπει να είναι εντελώς απαλλαγμένος από κάθε κοσμική προσκόλληση.

»Ο λάτρης δεν πρέπει να τρέφει καμία κοσμική προσκόλληση ή επιθυμία. Αν τρέφει στο νου του επιθυμίες και δίψες για τα εγκόσμια, η αφοσίωσή του χρωματίζεται από τις προσκολλήσεις του. Όταν η αφοσίωση απαλλαγεί από προσκολλήσεις τότε γίνεται αφοσίωση άνευ όρων. “*Σε αγαπάω χωρίς να νοιάζομαι αν μου επιστρέφεις την αγάπη μου ή όχι!*” – αυτό ονομάζεται ‘άνευ όρων’ αφοσίωση.

»Είναι γεγονός πως πρέπει να αγαπάμε τον Κύριο, κι όπου υπάρχει μεγάλη αγάπη, υπάρχει θεοπτία.

»Η θεοπτία φανερώνεται όταν νιώσεις γι’ Αυτόν μια έλξη ισοδύναμη με τις ακόλουθες τρεις μαζί: την αγάπη που τρέφει μια αγνή σύζυγος για τον άντρα της, την αγάπη που η μητέρα

Που αναζητούν το Θεό και ασκούν πνευματικό αγώνα για να Τον γνωρίσουν.
[ΣτΜ]

τρέφει για το παιδί της, και την προσκόλληση που νιώθει ένας πλούσιος στα πλούτη του».

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ (Στον Ρακχάλ που είναι σε μπχάβα — είναι η πρώτη εμπειρία της που έχει ο Ρακχάλ) :— «Ηρέμησε, ηρέμησε, ηρέμησε».

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ (Απευθυνόμενος στη Μητέρα):— «Μητέρα, ο καθένας λέει “Μόνο το δικό μου ρολόι δείχνει σωστή ώρα”. Ο χριστιανός, ο μπράχμο, ο ινδουιστής, ο μωαμεθανός, όλοι τους λένε, “Μόνο η δικιά μου θρησκεία είναι αληθινή.” Αληθινά όμως, Μητέρα, κανενός το ρολόι δε μοιάζει σωστό. Ποιος μπορεί να Σε γνωρίσει στην εντέλεια; Εν πάση περιπτώσει, κάποιος μπορεί βέβαια να φτάσει σ’ Εσένα, αν κλάψει για Σένα με καρδιά γεμάτη λαχτάρα και δεχτεί τη χάρη Σου.

»Μητέρα, δείξε μου μια φορά πώς οι χριστιανοί προσεύχονται στον Κύριο μέσα στην εκκλησία τους. Αν όμως μπω στην εκκλησία, οι άνθρωποι ίσως με κατηγορήσουν και γίνει φασαρία! Ίσως δε μου επιτρέψουν να ξαναμπώ στο ναό της Κάλι, αν πάω στους χριστιανούς! Οπότε, δείξε μου πώς αυτοί λατρεύουν, από την πόρτα της εκκλησίας τους».

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ— «Τι πειράζει αν υπάρχουν δεισιδαιμονίες στις άλλες θρησκείες; Υπάρχουν λάθη σε **όλες** τις θρησκείες. Ο καθένας νομίζει πως μόνο το δικό του ρολόι δείχνει τη σωστή ώρα. Αρκεί να έχει κανείς ειλικρινή και αναπόσπαστη λαχτάρα, να έχει αληθινή αγάπη για το Θείο. Εκείνος είναι το ενυπάρχον πνεύμα. Εκείνος ικανοποιεί την καρδιά που Τον λαχταρά.

»Υπόθεσε ότι ένας πατέρας έχει μερικά μικρά παιδιά. Τα μεγαλύτερα είναι ικανά να τον αποκαλέσουν πατέρα και τον λένε “πατέρα” ή “μπαμπά” με ευδιάκριτο τρόπο. Υπάρχει όμως και ένα πολύ μικρό παιδί που το πολύ-πολύ αρθρώνει “πα” ή “μπα”. νομίζετε πώς ο πατέρας θα ενοχληθεί με το παιδί που μπορεί να πει μόνο “πα” ή “μπα”; Ο πατέρας ξέρει ότι όλα τα παιδιά καλούν εκείνον, αλλά ορισμένα δεν μπορούν

ακόμα να προφέρουν το όνομά του σωστά. Ο πατέρας θεωρεί όλα τα παιδιά δικά του».

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ:— «Μέχρι που να γίνει ο νους εντελώς καθαρός, δεν μπορούμε να Τον γνωρίσουμε. Μόνο αφού νικήσουμε τη λαγνεία, την οργή και την απληστία, έρχεται σε εμάς η θεία χάρη και ακολουθεί η θεοπτία».

[Σουάμι Γιατισβαράναντα: Ο Σρι Ραμακρίσνα το επαναλαμβάνει αυτό ξανά και ξανά, ξανά και ξανά.]

ΛΑΤΡΗΣ:— «Είμαστε όλοι αμαρτωλοί. Ποία θα είναι η τύχη μας;»

ΣΡΙ ΡΑΜΑΚΡΙΣΝΑ:— «Επανάλαβε το όνομα του Κυρίου, ύμνησε τη δόξα Του, τότε όλες οι αμαρτίες θα σηκωθούν και θα φύγουν απο πάνω σου. Τούτο το σώμα μας είναι σαν ένα δέντρο στο οποίο οι αμαρτίες κουρνιαάζουν σαν τα πουλιά. Επανάλαβε το όνομα του Κυρίου χτυπώντας τα χέρια σου, και αυτό το χτύπημα θα τρομάξει τα πουλιά και θα σηκωθούν να φύγουν. Όλες οι αμαρτίες εξαφανίζονται, όταν επαναλαμβάνεις το όνομα του Κυρίου και υμνείς τη δόξα Του».

ΤΕΛΟΣ
των Εξηγήσεων
του Σουάμι Γιατισβαράναντα
πάνω στις
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ
του Σουάμι Μπραχμάναντα

Για παρόμοιο υλικό και περισσότερες πληροφορίες
επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας:

www.vedanta.gr